

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน)

ปริญญา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Perceptions and Expectations of Community Towards the Role of Kasetsart
University, Kamphaeng Saen Campus in Academic Services

นามผู้วิจัย นางสาววิศรา ร่มโพธิ์ทอง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทสุमितร์ สุวรรณ, ค.ศ.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรฉัตร สุปัญญา, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Perceptions and Expectations of Community Towards the Role of Kasetsart University,
Kamphaeng Saen Campus in Academic Services

โดย

นางสาววิศรา ร่มโพธิ์ทอง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน)

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วริศรา ร่มโพธิ์ทอง 2554: การรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการ
วิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน) สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน
ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทสุมิตร สุวรรณ, ค.ศ. 162 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังของคนใน
ชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม จำนวน 8,215 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยใช้สัดส่วน จำนวน 381 คน และ
ผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติเปรียบเทียบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการรับรู้ของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการ
วิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่
ระดับความคาดหวังของคนในชุมชน อยู่ในระดับน้อย และความคาดหวังของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับ
ปานกลาง นอกจากนี้ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้ของคนในชุมชน พบว่า เพศ อายุ และอาชีพ มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคาดหวัง
ของคนในชุมชน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของการเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวังของคนใน
ชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีข้อเสนอแนะในการจัดบริการ
วิชาการนั้นควรตอบสนองความต้องการของชุมชนและการจัดฝึกอบรมควรมุ่งเน้นถึงเวลาที่เหมาะสมของ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

Waritsara Romphothong 2011: Perceptions and Expectations of Community Towards the Role of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus in Academic Services. Master of Arts (Human and Community Resource Development), Major Field: Human and Community Resource Development. Department of Human and Community Resource Development. Thesis Advisor: Assistant Professor Wing Commander Sumit Suwan, Ph.D. 162 pages.

The objectives of this study are two-fold: firstly, to elevate perceptions and expectations of community members and community leaders towards the role in academic services of Kasetsart University, Kamphaeng Saen campus; secondly, to compare perceptions and expectations of community members and community leaders towards the role in academic services of Kasetsart University, Kamphaeng Saen campus.

The population in the present study consisted of 8,215 respondents, of which 381 samples of members of the community and 30 community leaders were randomly selected, with residency in Tambol Huaimonthong, Kamphaeng Saen District, Nakhon Prathom Province. Questionnaires were applied and percentage, mean, standard deviation, T-test, and One-way ANOVA used for data the analysis at a 0.05 level of significant.

The study found that perceptions of both community members and community leaders towards the role in academic services of Kasetsart University, Kamphaeng Saen campus are at a moderate level, while expectations of community members are at a low level and expectations of community leaders are at a moderate level. Personal characteristics which significantly appear to affect the community members' perceptions include sex, age and occupation at a 0.05 level of significance; whereas, personal characteristics which were found to significantly affect the community members' expectation comprise age, education level, income, as well as duration of residency in the respective community at a 0.05 level of significant. Comparison of perceptions and expectations of community members and community leaders were established to diverge at a 0.05 level of significant. The researcher suggests that the administrators of Kasetsart University, Kamphaeng Saen campus should organize academic services to directly serve the needs of the community with training for the participants held at appropriate times.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ด้วยความตั้งใจเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้คำปรึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อวิจารณ์ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัย เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จไม่ได้ถ้าไม่มี ดร.สุภาภรณ์ สงค์ประชา ประธานการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.จรูญศรี มาติลโกวิท ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและคณาจารย์ภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชนทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาด้วยความเพียรพยายามและเสียสละตลอดมาให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ HCRD รุ่น 1 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ รวมถึงคณะผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ Special Thanks: คุณชิตพันธ์ ผิวงาม คุณนันทินี พลับจิ้น และคุณพนิดา รัตนศรีรุ่งกุล สำหรับเกร็ดความรู้และกำลังใจที่ล้นพ้น

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ พ่อจเร แม่มนทิรา ร่มโพธิ์ทอง และพี่สาวทั้งสอง รวมถึงคณาญาติ ตระกูลลพานุวรรณทุกคน ที่สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่องประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้และจะได้แก้ไขให้ดีขึ้นในการศึกษาครั้งต่อไป

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วริศรา ร่มโพธิ์ทอง
กันยายน 2554

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง	17
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	21
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	26
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย	48
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน	57
ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและ ผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	63
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวัง ของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	99
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับ การรับรู้และระดับความคาดหวังของคนในชุมชนต่อ การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	112
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	123
สรุปผลการวิจัย	123
ข้อเสนอแนะ	138
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	140
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	151
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	159
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	49
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	51
3	แสดงจำนวนและร้อยละของคนในชุมชนจำแนกตามข้อมูล ลักษณะส่วนบุคคล	57
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้นำชุมชนจำแนกตามข้อมูล ลักษณะส่วนบุคคล	60
5	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่ง ข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	63
6	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรม หลักสูตรระยะสั้น	65
7	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา	69
9	การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม	70
10	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูล ในการพัฒนาชุมชน	71
11	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรม หลักสูตรระยะสั้น	73
12	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	75
13	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม	78
15	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	79
16	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	82
17	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	84
18	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา	86
19	การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	88
21	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	90
22	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	92
23	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา	94
24	ความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม	96
25	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน ในด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	101
27	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน ในด้านการประชาสัมพันธ์ ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	102
28	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน ในด้านการวิจัยและพัฒนา	103
29	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	105
30	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	106
31	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และ นำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	109
33	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการวิจัยและพัฒนา	110
34	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	111
35	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามเพศ	112
36	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ	112
37	แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ โดย Scheffe Method	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ	114
39	แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ โดย Scheffe Method	114
40	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษา	115
41	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้	115
42	แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	116
43	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามเพศ	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
44	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ	117
45	แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ โดย Scheffe Method	118
46	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ	118
47	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษา	119
48	แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษาโดย Scheffe Method	120
49	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
50	แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้ โดย Scheffe Method	121
51	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาท การบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	122
ตารางผนวกที่		
1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การรับรู้และความคาดหวังของคน ในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	160

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กระบวนการรับรู้ของสิทธิโชค วรานุสันติกุล	12
2	กระบวนการรับรู้ของวรชาติ วิริยานันตะ	13
3	กระบวนการรับรู้ของ Greenberg, Jerad and Baron, Robert A	13
4	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้	14
5	กรอบแนวคิดในการวิจัย	48
6	กรอบกระบวนการวิจัย	55

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาในด้านต่างๆ ต้องอาศัยคนเป็นปัจจัยสำคัญการมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อยกระดับชีวิต รายได้ การสร้างงาน ตลอดจนฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น และเนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันสังคมที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ บทบาทหน้าที่ตลอดจนรูปแบบของมหาวิทยาลัยจึงมักถูกกำหนดโดยสังคมนั้นๆ โดยที่ความต้องการของแต่ละสังคมอาจจะไม่เหมือนกัน บทบาทหน้าที่ และรูปแบบการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแต่ละประเทศจึงไม่เหมือนกัน (เกษม สุวรรณกุล, 2530) อย่างไรก็ตาม แม้รูปแบบการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจจะแตกต่างกัน แต่ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะประเทศไทยมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน ซึ่งมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนงและเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการบริการวิชาการแก่ชุมชนจึงเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่ต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา หากจะให้บริการที่สอดคล้องตามกระแสความต้องการของสังคม งานบริการวิชาการแก่ชุมชนจึงเป็นบทบาทสำคัญยิ่งของมหาวิทยาลัย จึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำการเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) หรือเป็องค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา อีกทั้งในยุคที่กระแสข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่แข่งขันกันตลอดเวลา งานบริการวิชาการแก่ชุมชนจะส่งผลอย่างมากในเชิงประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยต่อสาขาศาธารณชน ดังนั้น บทบาทของการให้บริการวิชาการจึงมีความจำเป็นเท่าเทียมกับภารกิจด้านอื่นๆ เพราะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นภาพของการมีส่วนร่วมในสังคมของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ท่ามกลางความต้องการพึ่งพิงของสังคม (ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ และคณะ, 2541)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตรแห่งแรกและเป็นมหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งขึ้นในประเทศ ลำดับที่ 3 ต่อจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีปณิธานในการก่อตั้งเพื่อเป็นคุณประโยชน์แก่การกสิกรรมและเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง มีการขยายพื้นที่ของมหาวิทยาลัยจากบางเขน ไปในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นสถานศึกษาและสถานีวิจัย ซึ่งสามารถเปิดทำการสอนได้เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2522 โดยมีบทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์เป็นไปตามสภามหาวิทยาลัยในภารกิจ 4 ด้าน คือ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, 2548)

1. ด้านการเรียนการสอน ผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมก้าวสู่วิชาชีพในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เกษตรเทคโนโลยี มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีความเป็นผู้นำ สุขภาพดี มีทักษะสากล ปรับตัวให้เข้ากับงานได้อย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ อุตสาหกรรมอาหาร พลังงาน โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ระบบการจัดการและขนส่ง การส่งออก การประกอบธุรกิจต่างๆ และสามารถเข้าสู่ตลาดงานในระดับสากลได้

2. ด้านการวิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตร และทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มประสิทธิภาพการประกอบอาชีพของชุมชน ผู้ประกอบการ และภาคอุตสาหกรรม บูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน สร้างและขยายเครือข่ายการวิจัยทั้งในและต่างประเทศให้ครอบคลุมหลากหลายสาขาวิชา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ การจัดการธุรกิจ การส่งออก การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล รวมทั้งพัฒนาคุณภาพสังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. ด้านการบริการวิชาการ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ทันต่อเหตุการณ์ให้แก่ภาคการเกษตรชุมชน และสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพที่สามารถเข้าแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ ยกกระดับคุณภาพชีวิต รวมถึงสร้างเครือข่ายการบริการที่เข้าถึงประชาชน และเพิ่มรายได้ เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

4. ด้านการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ ส่งเสริม ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย รวมทั้งจิตสำนึกความรักในองค์กรให้แก่นิสิต บุคลากร ชุมชน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ตระหนักในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่มหาวิทยาลัยเชี่ยวชาญ นั่นคือ ทางด้านการเกษตร เพราะมีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบสนองคำถามของคนในชุมชน สร้างสรรค์และพัฒนาความรู้ ชีวเนาะแนวทางที่ถูกต้องมาผสมผสานกับประสบการณ์ยาวนานของคนในชุมชน เป็นที่พึ่งของชุมชนในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรแบบยั่งยืน ตลอดจนความเข้มแข็งของชุมชน ประเทศชาติและนานาชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและวิชาการแบบให้เปล่า (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

ดังนั้นการบริการวิชาการแก่ชุมชนจึงจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างมีคุณภาพเพราะการบริการวิชาการเป็นกระบวนการนำความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เข้าสู่สังคม ชุมชน ตามความต้องการของสังคม ชุมชน ในขณะเดียวกันก็รับสภาพปัญหาหรือความต้องการของสังคม ชุมชน เข้ามาเพื่อนำมาเป็นประเด็นศึกษาต่อไป ซึ่งจะเกิดเป็นวงจรที่หมุนเวียนในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง (สุชาติ วัฒนชัย, 2548) การบริการวิชาการทางการเกษตรจะเกิดผลดีมาก ถ้ามหาวิทยาลัยได้เข้าไปใกล้ชิดคลุกคลีกับคนในชุมชนซึ่งเป็นชุมกำลังในการปฏิบัติการ ให้คนในชุมชนได้รับรู้ถึงการพัฒนาศักยภาพทางการเกษตรเพื่อไปประกอบอาชีพ พัฒนาความแม่นยำถูกต้อง พัฒนาเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพ จะได้มีอำนาจต่อรองในเชิงพาณิชย์ เพราะการที่มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยและกิจกรรมของชุมชนสำเร็จลุล่วง อีกทั้งจะได้ทราบความต้องการของคนในชุมชนเพื่อตอบสนองอย่างถูกต้อง ทำให้ลดช่องว่างระหว่างคนในชุมชนกับมหาวิทยาลัย ซึ่งต่างฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน มหาวิทยาลัยจึงเป็นหน่วยงานที่สังคมคาดหวัง เชื่อถือและศรัทธา เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้นำทางวิชาการในชุมชน เมื่อประชาชนมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือทั้งทางด้านเกษตรกรรม และกิจกรรมอื่นๆ มักจะขอความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น สามารถตอบรับแผนพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ มิติของประเทศ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2537)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้มีบทบาทในการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นมาโดยตลอด เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในดำรงชีวิตประจำวัน การเพิ่มพูนความรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชน การจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบหรือการนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าไปแนะนำให้ประชาชนได้มองเห็นคุณค่า การให้บริการวิชาการที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าจะมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นทางการเกษตร อุตสาหกรรม วิศวกรรม ด้านสัตวแพทย์

แต่อาจยังไม่ได้สนองความต้องการให้ครบถ้วนทั้งหมดแก่ชุมชน เนื่องจากมีการประกอบอาชีพที่หลากหลายและความแตกต่างในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน อีกทั้ง การบริการวิชาการหลายโครงการดำเนินการให้กับบริษัทเอกชนและอยู่นอกพื้นที่อำเภอกำแพงแสน เช่น โครงการศึกษาการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตอ้อย และโครงการปรับปรุงพันธุ์อ้อยให้กับบริษัทน้ำตาลนครบุรี จำกัด จังหวัดนครราชสีมา โครงการปรับปรุงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ให้กับบริษัทชุมชนพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด โครงการศึกษาการปลูกสละควบคู่ไปกับการปลูกมังคุดของจังหวัดจันทบุรี เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยว่าคนในชุมชนมีการรับรู้การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด และมีความคาดหวังอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริการวิชาการ โดยการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

คำถามวิจัย

1. คนในชุมชนมีระดับการรับรู้และความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการเป็นอย่างไร
2. ผู้นำชุมชนมีระดับการรับรู้และความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการเป็นอย่างไร
3. ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนต่อบทบาทการบริการวิชาการแตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคลหรือไม่
4. ระดับการรับรู้กับความคาดหวังของคนในชุมชนต่อบทบาทการบริการวิชาการเป็นอย่างไร
5. ระดับการรับรู้กับความคาดหวังของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการบริการวิชาการเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2553 โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มีการให้บริการวิชาการในหลายด้านอีก ทั้งยังเป็นพื้นที่หนึ่งที่อยู่ในการให้บริการวิชาการในโครงการ 9 บวรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนต่อไป

นิยามศัพท์

การรับรู้ของชุมชน หมายถึง ระดับความเข้าใจ ของคนในชุมชนเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ความคาดหวังของชุมชน หมายถึง ระดับความต้องการหรือความมุ่งหวังของคนในชุมชนเกี่ยวกับการบริการวิชาการที่สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติงานตามสิทธิและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน รวมไปถึงการปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

การบริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรมเชิงวิชาการที่จัดบริการให้แก่คนในชุมชนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน หมายถึง ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เป็นศูนย์ข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาของชุมชนได้ และรวมถึง

การส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับชุมชน

2. **ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น** หมายถึง ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หรือการอบรมเทคนิคต่างๆ ทางวิชาการ ตลอดจนจัดทำคู่มือในการประกอบอาชีพ

3. **ด้านการเผยแพร่ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน** หมายถึง ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน เพื่อนำไปปรับใช้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

4. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** หมายถึง ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ร่วมกับชุมชน นำประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเข้าสู่กระบวนการวิจัยในเรื่องนั้นๆ ไปสู่การแก้ปัญหาท้องถิ่นต่อไป และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายตามความต้องการท้องถิ่น

ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของคนในชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง การรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

ความหมาย

คำว่า “การรับรู้” (Perception) ได้มีผู้ให้ความหมายต่างๆ กันดังนี้

ปรีชา แก้วจันทร์ (2538 อ้างถึง Sereno and Bodeken, 2003) สรุปได้ว่า การรับรู้คือการที่บุคคลใช้ระบบภายในของเขารับเอาข้อมูลจากระบบภายนอกเข้ามาอย่างกระตือรือร้น (Active) โดยจิตวิสัย (Subjective) การจัดหมู่ให้แก่วัตถุ (Organization) และการตีความหมายหรือการประเมินค่า (Interpretation or Evaluation) หรืออาจอธิบายได้อีกนัยหนึ่งว่า การรับรู้เป็นเหตุการณ์ภายในจิตใจของบุคคลหรือปรากฏการณ์ทางจิตใจขณะใดขณะหนึ่ง โดยปลายประสาทสัมผัสพาส่งเข้าสู่ระบบประสาทส่วนกลางผสมผสานให้เกิดขึ้น โดยรับรู้อย่างเดี๋ยวก่อเกิดจากการใช้สติ ปัญญา การคิด การรู้ (Cognition) มากกว่าการใช้อารมณ์และแรงจูงใจ (Effect and Motive)

ศิริชัย ไตรสารศรี (2539) อธิบายว่า การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อสังคมเป็นกระบวนการรับรู้ ซึ่งทำให้ผู้รับรู้ได้ข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลดิบ เพื่อให้ผู้รับรู้คิดและเข้าใจ โดยใช้ทฤษฎีเชิงอัตนัยหรือสามัญสำนึก (Implicit Theories) เน้นถึงการใช้อยู่วิชาคิด โดยได้รับอิทธิพลตามสังคม โดยเฉพาะบุคคลจะคิดไปตามวัฒนธรรมที่ตนยึดมั่น เพื่อช่วยให้รับรู้ได้ลึกซึ้งตามกรอบวัฒนธรรมนั้นๆ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการความเข้าใจ (การเปิดรับ) ของบุคคลต่อโลกที่เขาอาศัยอยู่

การรับรู้ คือ การสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) การรับรู้เป็นการตีความหมายแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือรู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้ จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่เคยมีแต่หนหลัง

บัณฑิต วินิจฉัยกุล (2542) การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลหรือตีความหมาย โดยผ่านประสาทสัมผัสของร่างกายไปสู่การรับรู้ที่สมอง และจะแสดงผลของการรับรู้ออกมาเป็นรูปแบบของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ดังนั้นการรับรู้จึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

สุภาณี สนธิรัตน์และคณะ (2545) ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลสำนึก (Aware) และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยผ่านระบบรับสัมผัส ซึ่งได้แก่ระบบรับสัมผัสในตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนังและกล้ามเนื้อ ข่าวสารที่รับสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมจะถูกส่งไปยังสมองเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็น การได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส

วราลี วิริยานันตะ (2547) ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง การแสดงความรู้ ความเข้าใจตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนเอง ซึ่งความรู้สึกจากการสัมผัสแต่อย่างเดียวไม่มีความหมาย ผู้รับสัมผัสต้องแปลความหมายของการสัมผัสนั้น โดยอาศัยตามประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ซึ่งมีความแตกต่างกันตามพื้นฐานและประสบการณ์ของแต่ละคน

ศิริอร วิชชาวุธ (2549) ได้ให้ความหมายของ การรับรู้ (Perception) คือการตีความว่าสิ่งที่รู้สึกนั้นคืออะไร การรับรู้เป็นกระบวนการทางความคิด (cognitive process) ที่สลับซับซ้อนซึ่งสามารถทำให้บุคคลเห็นภาพที่ปรากฏต่อตนนั้นบางครั้งตรงกับที่เป็นจริงและบางครั้งอาจแตกต่างไปจากความเป็นจริง และการรับรู้ของบุคคลนั้นมีทั้งการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง การรับรู้บุคคลอื่น การรับรู้สังคม โดย

สังคมเป็นตัวเร้าในลักษณะที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ ซึ่งเป็นผลของการทำงานของระบบประสาทสัมผัสและสภาพการรับรู้ประสบการณ์นี้ทั้งเป็นความรู้สึก (Raw Feeling) ความรู้สึกนี้จะบรรยายเป็นคำพูดไม่ได้ หรือประสบการณ์ที่อธิบายเป็นคำพูดได้ยาก แต่สามารถจะอธิบายลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงประสบการณ์นี้ได้

พิบูล ทีปะปาล (2550 อ้างถึง Greenberg and Baron, 2003) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลเลือกรับ และจัดองค์ประกอบ โดยแปลข้อมูลนั้นออกมาเพื่อให้เข้าใจได้ และ Robbins (2003) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการ ซึ่งบุคคลจัดองค์ประกอบและแปลความหมาย ถึงรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสเพื่อให้มีความหมายเข้าใจได้ภายใต้สภาพแวดล้อมของเขา

จาร์อง เงินดี (2550) ในเรื่องของการรับรู้ทางสังคมมีความหมายกว้างขวาง กล่าวคือ เมื่อบุคคลรับสิ่งเร้าทางสังคมและสิ่งเร้าที่ไม่ใช่วัตถุทางสังคม รวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆ แล้ว เขาจะทำความเข้าใจกับสิ่งเหล่านั้นไปตามความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และลักษณะสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้รับรู้กับผู้ถูกรับรู้ด้วย

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2550) กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่อินทรีย์หรือสิ่งมีชีวิตพยายามทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อม โดยผ่านทางประสาทสัมผัส กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการใช้วิญญ์สัมผัสจากสิ่งเร้าใหม่ภายในระบบการคิดในสมอง หลังจากนั้นจึงแปลความหมายว่าสิ่งเร้าที่รับสัมผัสเข้ามานั้นคืออะไร

เซอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์และออสบอร์น (Schermerhorn, Hunt and Osborn) (1991) กล่าวว่า ไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกับบุคคลอื่นที่เดียวเพราะเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งรับรู้ก็จะประมาณสิ่งรับรู้นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง

จากความหมายของการรับรู้ผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่า การรับรู้ คือ การแสดงความรู้ ความเข้าใจ โดยการแปลความหมายหรือตีความ ตามประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ซึ่งมีความแตกต่างกันตามพื้นฐานและประสบการณ์ของแต่ละคน โดยอาศัยตามประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมผ่านกระบวนการรับรู้ในวิธีที่แตกต่างกันที่จะทำให้สิ่งนั้นแจ่มชัดขึ้น โดยจะแสดงผลเป็นความคิดรวบยอดของการรับรู้ออกมาเป็นรูปแบบของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ดังนั้นการรับรู้จึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

คุณลักษณะของผู้รับรู้

สุรางค์ จันทร์เอม (2529) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รับรู้ได้แก่

1. ประสบการณ์เดิม (Experiences) ประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคลทำให้มีการรับรู้สิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ต่างๆ แตกต่างกันไป
2. ความต้องการ (Needs) หากบุคคลมีความต้องการสิ่งใดมากที่สุดในขณะนั้น เรามักจะมองเห็นหรือรับรู้สิ่งเร้า เช่น สิ่งที่เขาต้องการได้ หรือผู้ที่มีความต้องการสูงในสิ่งใด ย่อมรับรู้สิ่งนั้นดีกว่า
3. อิทธิพลทางสังคม (Social Factor) สภาพวัฒนธรรมภายในสังคมเป็นต้นเหตุให้บุคคลในสังคมต่างๆ รับรู้สิ่งต่างๆแตกต่างกันออกไป

การรับรู้ของคนเรา มีข้อจำกัดอยู่กับจุดมุ่งหมาย หรือประโยชน์ที่จะได้รับการประสบการณ์ซึ่งจำแนกองค์ประกอบพื้นฐานได้ 5 ประการ ได้แก่ วัตถุประสงค์หรือบุคคล การรับรู้วัตถุประสงค์หรือบุคคลนั้น จะทำให้มีการแปลความหมายของสิ่งนั้นหรือบุคคลนั้นเพื่อตัดสินใจว่าตอบสนองหรือมีปฏิกิริยาอย่างไรต่อสิ่งที่ถูกรับรู้นั้น จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ สิ่งที่แสดงออกไปต่อผู้ที่ถูกรับรู้ เท่ากับเป็นการตรวจสอบการรับรู้ของตนเอง ทำให้เกิดข้อมูลใหม่ย้อนกลับสู่ผู้รับรู้ เพื่อปรับพฤติกรรมตอบสนองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

องค์ประกอบของการรับรู้

1. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งไปกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสให้เกิดการทำงานขึ้นและส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัส เพื่อส่งต่อไปยังสมอง กระบวนการนี้เรียกว่า การสัมผัส
2. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและนำมาประสมกับข้อมูลอื่นๆ กระบวนการนี้เรียกว่า การรับรู้ (Perception)
3. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับรู้อันหมายถึงประสบการณ์เดิม แรงขับ ทักษะคิด บุคลิกภาพ และอื่นๆของผู้รับรู้ เช่น การเอาใจใส่ (Attention)

กระบวนการของการรับรู้

กระบวนการของการรับรู้มีการเสนอไว้ มี 3 รูปแบบ ดังนี้

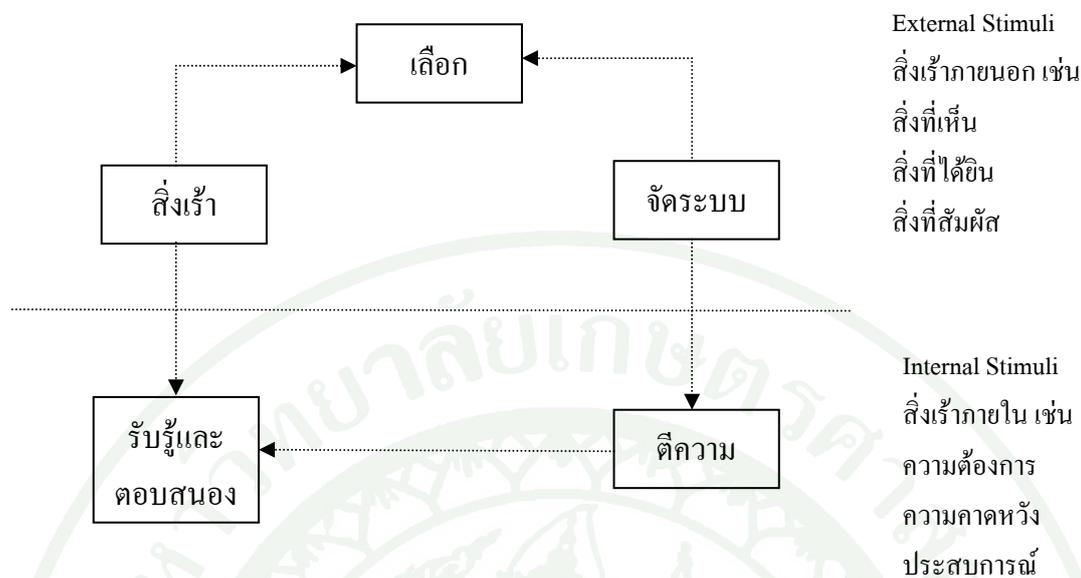
ลีทวิชติ วรานูสันติกุล (2546) กล่าวว่า การรับรู้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง การรับรู้เป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. การเลือก (Selection) เป็นกระบวนการเลือกที่รับสิ่งเร้าทั้งหลาย
2. การจัดระบบ (Organization) คนเรามักจะจัดระบบสิ่งเร้าภายนอก 2 วิธี คือ

2.1 ภาพและพื้น (Figure and Ground) การที่คนเราแยกสิ่งเร้าที่เลือกมาเป็นส่วนที่มุ่งสมาธิไปยังส่วนนั้นเป็นพิเศษ เรียก ภาพ (Figure) และส่วนอื่นๆที่เราไม่สนใจก็เป็นพื้น (Ground)

2.2 การทำให้ง่าย (Simplification) การรับรู้สิ่งเร้าภายนอกเข้ามาจัดระบบอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวโน้มของคนทั่วไป คือ การจัดสิ่งเร้านั้นให้อยู่ในรูปที่ง่ายมากขึ้น ตัดสิ่งที่เป็นรายละเอียดที่ซับซ้อนและสับสนทิ้งไป

3. การแปลความ (Interpretation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการรับรู้ในขั้นนี้คนเราจะอาศัยคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวเอง เช่น ทักษะคิด ประสบการณ์ ความต้องการ ค่านิยม เป็นต้น เพื่อช่วยพิจารณาและผสมผสานสิ่งเร้าภายนอก ให้เข้ากับคุณสมบัติภายใน ดังนั้น การแปลความจึงเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับอัตวิสัย (Subjective) ของผู้รับสิ่งเร้าอย่างเดีวที่เสนอต่อบุคคลากรเหล่านั้น จะแปลความแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 กระบวนการรับรู้ของสติชอค วรรณุสันติกุล
ที่มา: สติชอค วรรณุสันติกุล (2546)

วราลี วิริยานันตะ (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่ได้สัมผัสต่างๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้รับรู้ การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้ปัจเจกบุคคลมีความแตกต่างกัน ไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกันกับบุคคลอื่นที่เดียวเพราะเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งรับรู้ก็จะประมวลสิ่งรับรู้นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง เมื่อร่างกายของมนุษย์มีทางรับรู้หรือรู้สึกสัมผัสอยู่หลายทาง และจากการที่ร่างกายถูกปลุกให้ตื่นตัวจากการเร้าของสิ่งแวดล้อมทั้งปวง โดยผ่านทางประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งหรือรวมกันหลายทางและเกิดเป็นการรับรู้ขึ้น จากการรับรู้ในเฉพาะสิ่ง ร่างกายจะก่อเป็นรูปแบบของสิ่งนั้นขึ้นมาจากประสบการณ์ในสิ่งนั้นหลายแง่มุม กลายเป็นความคิดความเข้าใจในสิ่งนั้นกว้างขวางขึ้น จนเกิดภาพในสิ่งนั้นแจ่มชัดขึ้น เรียกว่า ความคิดรวบยอด (Concept) โดยมีขั้นตอนดังนี้

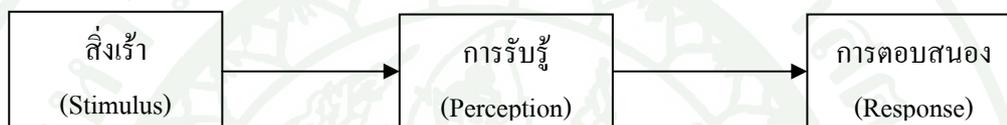
1. การสัมผัสหรืออาการสัมผัส
2. ชนิดและธรรมชาติของสิ่งเร้าที่มาเร้า
3. การแปลความหมายจากอาการสัมผัส
4. การใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม เพื่อแปลความหมาย

ภาพที่ 2 กระบวนการรับรู้ของวราลี วิริยานันตะ

ที่มา: วราลี วิริยานันตะ (2547)

การรับรู้เป็นการแปลความหมายของสิ่งกระตุ้นมีผลทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนอง คือ พฤติกรรมของบุคคล ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมตามที่รับรู้ (มานพ อุบลทิพย์, 2549)

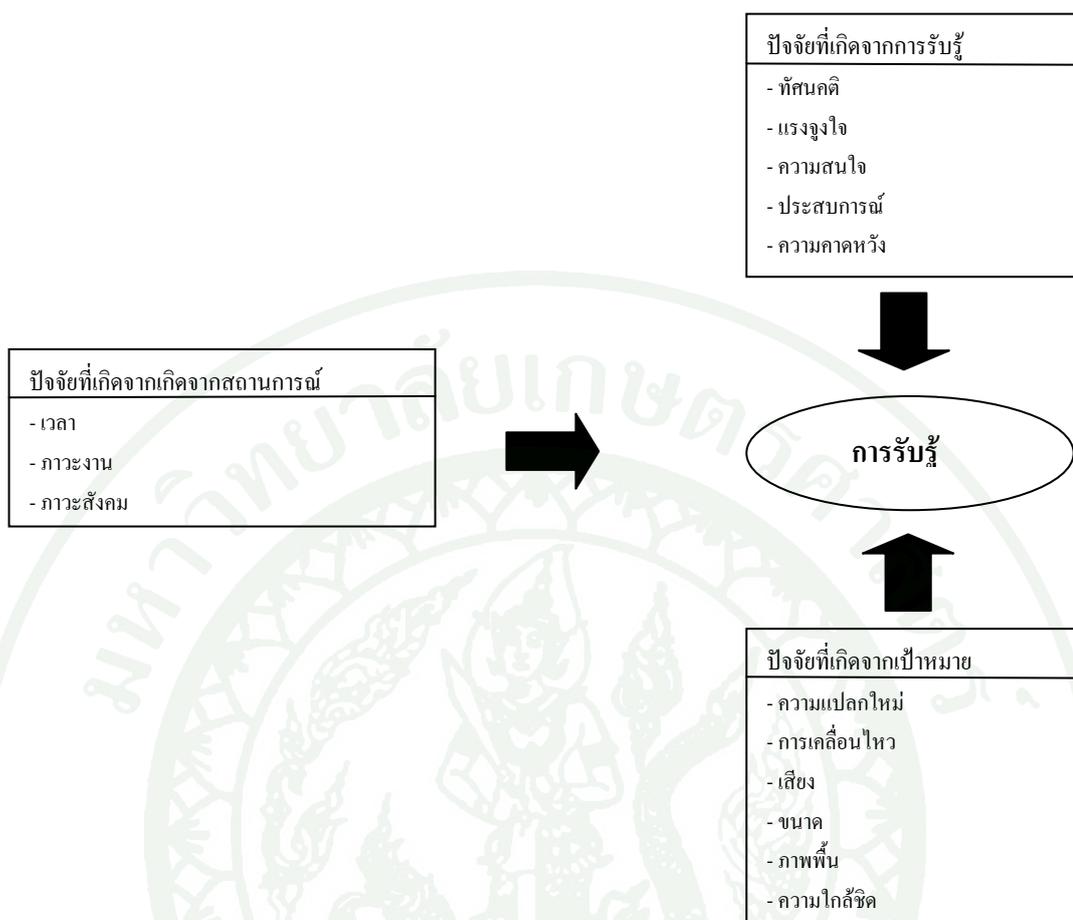
ภาพที่ 3 กระบวนการรับรู้ Greenberg, Jerald. And Baron, Robert A

ที่มา: คัดแปลงจาก Greenberg, Jerald. and Baron, Robert A (2003)

ดังนั้นกระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลประกอบด้วยสิ่งเร้าหรือข้อมูลนำมาสู่การสัมผัส การเลือก การจัดระบบ การแปลความ ตีความ หรือการให้คุณค่า โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ภายในหรือภายนอกตัวบุคคลมาแปลความหรือตีความสิ่งเร้านั้นให้กลายมาเป็นสิ่งที่รับรู้ อาจจะตอบสนองออกมาในรูปแบบของความนึกคิด การคาดคิดหรือการกระทำ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

พินูด ทีปะปาล (2550) กล่าวว่า บุคคลอาจมองสิ่งเดียวกันแต่ทว่าการรับรู้จะแตกต่างกันอะไร เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะเช่นนั้น คำตอบก็คือมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดการรับรู้ บางครั้งมีอิทธิพลส่งผลให้การรับรู้บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ประกอบด้วย

ภาพที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้
ที่มา: ดัดแปลงจาก Robbins (2003)

ปัจจัยที่เกิดจากผู้รับรู้ (Factors in the Perceiver) เมื่อบุคคลมองวัตถุ (Object) หรือเป้าหมาย (Target) ก็จะพยายามแปลสิ่งที่เห็นออกมาโดยอาศัยคุณลักษณะส่วนตัว (Personal characteristics) ของเขาเองเป็นหลัก ซึ่งมีผลกระทบต่อการรับรู้โดยตรง ได้แก่ ทัศนคติ (Attitudes) แรงจูงใจ (Motives) ความสนใจ (Interests) ประสบการณ์ที่ผ่านมา (Past Experiences) และความคาดหวัง (Expectations)

ปัจจัยที่เกิดจากเป้าหมาย (Factors in the Target) คุณลักษณะของเป้าหมายหรือวัตถุที่ถูกสังเกตที่ก่อให้เกิดการรับรู้ สามารถส่งผลกระทบต่อรับรู้ได้เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มคนที่เสี่ยงดัง ย่อมได้รับการสังเกตหรือความสนใจมากกว่ากลุ่มคนที่เงียบ หรือผู้หญิงที่สวยงามย่อมได้รับความสนใจมากกว่าผู้หญิงที่ไม่สวย เป็นต้น นอกจากนี้ เป้าหมายที่ถูกมองนั้น ไม่ได้ถูกมองในลักษณะแยกกันอย่างโดดเดี่ยว แต่จะมองความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ด้วย ดังนั้นองค์ประกอบรอบข้างจึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้เช่นเดียวกัน

ปัจจัยที่เกิดจากสถานการณ์ (Factors in the Situation) สภาพแวดล้อมหรือบริบทรอบๆ วัตถุหรือเหตุการณ์ที่เราเห็น ก็มีความสำคัญต่อการรับรู้เช่นเดียวกัน เช่นเวลาที่เราเห็นวัตถุหรือเหตุการณ์ก็มีอิทธิพลต่อการสนใจต่างกัน นอกจากนั้นสถานที่ แสงสว่าง ความร้อน หรือปัจจัยทางด้านสถานการณ์อื่นๆ อีกมากมายก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการรับรู้แตกต่างกันไป

ในขณะที่ สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนไว้ 2 ประการดังนี้

1. บทบาทของปัจจัยภายใน ซึ่ง ได้แก่ คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการของแรงขับ คุณค่า ความสนใจ
2. บทบาทสังคมภายนอก ซึ่ง ได้แก่ ความยึดมั่น ความเชื่อถือ คำแนะนำ คำสอน ที่ได้รับกันต่อๆ มา ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ที่บุคคลมีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ภาวะแวดล้อมต่างๆ มีความแตกต่างกัน

สกลิต วงศ์สุวรรณค์ (2529) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ สรุปได้ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้รับรู้ บทบาทของคุณสมบัติภายในของผู้รับรู้อมีส่วนในการรับรู้อย่างมาก เพราะบอกแนวโน้มว่าจะเกี่ยวข้องกับสภาวะที่เป็นจริงของสิ่งเร้าอย่างไร คุณสมบัติเหล่านั้น ได้แก่ ความต้องการ ทักษะ บุคลิกภาพ และการปรับตัวส่วนบุคคล
2. การใส่ใจ เกิดจากการมีสิ่งเร้าที่มีลักษณะผ่านเข้ามา ร่างกายเกิดความพร้อมและตอบสนอง เนื่องจากการใส่ใจทำให้คนได้ยินได้เห็นสิ่งนั้นก่อนเสมอ ความใส่ใจอาจเกิดจากสภาพการณ์ สิ่งภายนอก และภายในที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล
3. การเตรียมพร้อมในการรับรู้ ความพร้อมในการรับรู้จะเกิดขึ้นก่อนมีสิ่งเร้ามากระตุ้นการเตรียมพร้อมจะช่วยให้บุคคลคาดการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่เกิดขึ้น และเตรียมตัวเองอย่างเต็มที่ และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ

4. บุคลิกภาพของบุคคล บุคลิกที่สำคัญต่อการรับรู้ทางสังคม ได้แก่ บุคคลที่มีนิสัยชอบทางสังคม (Extrovert) และบุคคลที่ชอบเก็บตัว (Introvert) บุคคลที่มองโลกในแง่ดีย่อมเห็นแต่ส่วนดีของวัตถุที่มีลักษณะเป็นสองนัยต่างกัน

สิ่งเร้าอันเป็นเหตุให้เกิดการรับรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. สิ่งเร้าที่มีโครงสร้างแบบแผน การรับรู้เช่นนี้เป็นการรับรู้ตามคุณสมบัติที่เป็นจริงของสิ่งเร้านั้นๆ
2. สิ่งเร้าที่ไม่มีโครงสร้างแบบแผนหรือสิ่งเร้าที่มีลักษณะกำกวม ดูได้เป็นสองนัยขึ้นไป การตีความให้กับสิ่งเร้าดังกล่าวมักใช้ความต้องการ คุณค่า ทักษะ บุคลิกภาพของตนเป็นเครื่องกำหนดในการรับรู้

กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ มักเกิดจาก ปัจจัยภายในตัวบุคคลก่อนเสมอในเรื่องของปัจจัยด้านการรับรู้ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ แรงจูงใจ ความสนใจ ประสบการณ์ ความคาดหวัง ซึ่งการที่ผู้รับรู้อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น เวลา ภาวะงาน ภาวะสังคม ย่อมทำให้การรับรู้แตกต่างกันมากขึ้น โดยปัจจัยที่เกิดจากเป้าหมายของผู้รับรู้อาจเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับรู้ที่ดียิ่งขึ้น เช่น ความแปลกใหม่ ความเคลื่อนไหว เสียง ขนาด ภาพพื้น ความใกล้ชิด เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

Murray (1968) ให้คำจำกัดความว่า ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึง ระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหมายไว้

พจนานุกรมของ Oxford University (2007) ได้ให้ความหมายของการคาดหวังว่าเป็นสภาวะทางจิต ซึ่งจะเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือเป็นความคิดเห็นอย่างมีวิจารณ์ญาณของบุคคลที่คาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่า ควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรจะเกิดขึ้นจากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปความหมายของความคาดหวังได้ว่า ความคาดหวังเป็นสภาวะทางจิตอย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือความคิดเห็นด้วยวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับการคาดคะเน หรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรจะเกิดตามความจำเป็นความเหมาะสมต่อสถานภาพ หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

ความคาดหวังเป็นการคาดการณ์ คาดคะเนล่วงหน้าถึงสิ่งที่เป็นไปได้ตามที่ใฝ่ฝันไว้ โดยต้องการให้เกิดขึ้นจริงหรือต้องการให้บุคคลได้กระทำในบางสิ่งบางอย่าง ความคาดหวังอาจเกิดจากประสบการณ์ในอดีตที่ได้รับ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริการซึ่งบุคคลจะมีความคาดหวังในการได้รับบริการที่ดีทั้งในเรื่องของการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์จากผู้ให้บริการ (Gove, 1993)

วิฑูรย์ สิมะโชคติ (2537) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า ความคาดหวัง คือ ความเป็นไปได้ ที่ว่าถ้ามีความพยายามแล้ว ย่อมนำไปสู่การกระทำ แม้การกระทำที่เสร็จจะไม่บรรลุเป้าหมายเพราะงานยากเกินไปหรือประเมินค่าไม่เพียงพอ หรือบุคคลขาดความชำนาญ

สมยศ พันธุ์กสิกร (2542) ความคาดหวัง คือ การคาดการณ์ล่วงหน้าว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่น่าจะเกิดขึ้น หากสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นตามความคาดหวัง จะทำให้บุคคลที่คาดหวังในสิ่งนั้นมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น และสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่เกิดตามความคาดหวัง จะทำให้บุคคลที่คาดหวังในสิ่งนั้นไม่มีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น

อริยา คูหา (2546) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกใบนี้ เมื่อเติบโตขึ้นในช่วงอายุหนึ่งที่มีความต้องการ ความรู้สึกเป็นของตัวเอง หรือเมื่อมีวุฒิภาวะเจริญเติบโตขึ้นในทางความคิด ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายให้กับตัวเองเพื่อต้องการให้เกิดความสำเร็จ และในการเดินทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ทุกคนก็จะต้องมีความคาดหวังให้กับความสำเร็จนั้น เพื่อให้ความคาดหวังนั้น อาจจะเป็นความคาดหวังให้กับตัวเองหรือเป็นความคาดหวังให้กับบุคคลอื่น โดยทำการคาดหวังให้บุคคลอื่นเป็นไปตามที่ตัวเองต้องการตามเป้าหมายที่วางไว้

สุรางค์ จันทร์อม (2524 อ้างใน มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ, 2540) ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดบ้างน่าจะเกิด ขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ อันดับของจุดหมายที่บุคคลตั้งไว้ เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้

สกวเดือน ปธนสมิทธิ์ (2540) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่าเป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วแสดงออกมา โดยการพูด การเขียน และการแสดงออกดังกล่าวนั้น ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคาดหวัง คือ การแสดงออกทางทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ทำให้บุคคล

พร้อมที่จะแสดงออกโต้ตอบสิ่งต่างๆ ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ จึงควรพิจารณาในด้านองค์ประกอบของทัศนคติควบคู่ไปด้วย

เบญจา นิลบุตร (2540) ได้กล่าว ความคาดหวังเกิดจากรู้สึกนึกคิดในการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร อันเป็นความปรารถนาจะให้ไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

รัชนี นพเกตุ (2539) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวัง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่าตนเองพยายามต่อการกระทำพฤติกรรมได้ตามความสามารถแล้ว โอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้น ได้สำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เป็นการคิดก่อนจะทำการสิ่งต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่
2. ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลของการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนกระทำพฤติกรรมว่าถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่
3. ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น

นักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยม เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายที่จะสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดสมมุติฐานดังนี้ (นพมาศ ชีรเวทิน, 2543)

1. พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดขึ้น โดยผลรวมของแรงผลักดันภายในของเขาเองและแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนาและเป้าหมายที่แตกต่างกัน
3. บุคคลตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรม โดยเลือกจากการแสดงพฤติกรรมหลายอย่าง สิ่งที่เป็นข้อมูลให้เลือก ได้แก่ ความคาดหวังในค่าของผลลัพธ์ที่จะได้หลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นไปแล้ว

มานพ อุบลทิพย์ (2549) กล่าวว่า ความคาดหวัง เป็นการทำนายเหตุการณ์ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง การคาดหวังจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เราเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อน ทั้งนี้ ลักษณะของความคาดหวังนั้นเปรียบเหมือนการเล่นละครเวที กล่าวคือ จะต้องมีส่วนแสดง ผู้ชม และบทบาทสำคัญสำหรับผู้แสดง คือ

1. ความคาดหวังจากบท หมายถึง ภาวะความเป็นจริงต่างๆ ทางสังคมจะสามารถเปรียบเทียบได้ เช่นกับละคร ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ ทางสังคมมากมาย โดยมีบรรทัดฐานเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลควรจะมีพฤติกรรมเช่นใดในสังคม กิจกรรมหรือการกระทำต่างๆ ทางสังคมจะถูกจัดระบบและควบคุมโดยบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และเงื่อนไขของสังคมที่แตกต่างกันไป

2. ความคาดหวังจากผู้ร่วมแสดงคนอื่นๆ หมายถึง การที่สังคมมีบรรทัดฐาน ซึ่งเปรียบเทียบเสมือนสคริปต์ที่จะกำหนดบทบาทของบุคคลในความสัมพันธ์กันทางสังคมดังกล่าวแล้ว บุคคลในสังคมจึงต้องมีการสวมบทบาทซึ่งกันและกัน เพื่อที่บุคคลจะได้คาดหวังพฤติกรรมของบุคคลอื่นในสังคมที่แสดงออกและสามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ได้ตามความคาดหวังของสังคมและบุคคลอื่น

3. ความคาดหวังจากผู้ชม หมายถึง เป็นความคาดหวังของบุคคลในสังคมที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ กัน ซึ่งจะต้องคาดหวังและสวมบทบาทของบุคคลอื่นที่เป็นเครื่องนำทางไปสู่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามเกณฑ์ที่เป็นความคาดหวังร่วมกัน

จะเห็นได้ว่าความคาดหวังนี้เป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจในการกระทำอะไรเพราะบางครั้งคนเราจำเป็นต้องตัดสินใจ เพื่อเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออันใดอันหนึ่งในกรณีที่เกิดมีความต้องการหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน

นพมาศ ชีรเวทิน (2543) ได้เสนอแนะข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังไว้ 2 ประการดังนี้

1. พิจารณาว่าเป้าหมายที่จะไปสู่มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร
2. พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้น สามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด

ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการ จะเป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้แห่งความสำเร็จ ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ในการกระทำต่างๆ

บุคคลจะมีการตั้งจุดหมายหรือคาดหวัง เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมา

ความคาดหวัง (Expectation) เป็นความเชื่อหรือความคิดอย่างมีเหตุผลในแนวทางที่เป็นไปได้ หรือเป็นความหวังที่คาดการณ์ว่าต้องการจะได้ในอนาคตของบุคคล ความคาดหวังจึงเป็นสภาวะทางจิตที่บุคคลคาดคะเนล่วงหน้าแต่บางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรจะมีเกิดขึ้นตามความเหมาะสม ในเรื่องของความคาดหวัง

สรุปได้ว่าความคาดหวังเป็นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำหรือเหตุการณ์ เป็นต้น จึงเป็นการคิดล่วงหน้า โดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ ทั้งนี้ความคาดหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความต้องการและเป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2545 ได้อธิบายความหมาย “บทบาท” (Role) คือ การทำหน้าที่หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า คือ การทำตามบท การทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

Good (1954 อ้างใน อารักษ์ วิเศษสิงห์, 2544) ได้ให้ความหมายของ บทบาท (Role) ว่า หมายถึงพฤติกรรม (Behavior) ที่คาดหวังของแต่ละบุคคล ในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่งๆ

Levinson (1964 อ้างใน ประภัสสร กาญจนประกร, 2549) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (Norm) ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่นๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้ถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำ เมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับ โครงสร้างทางสังคมหรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ นั้นเอง

กัญญาภัค สำราญใจ (2542) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า คือ หน้าที่ของฐานะตำแหน่ง เมื่อบุคคลหนึ่งได้ดำรงตำแหน่งใด สิ่งก็ตามติดมากับตำแหน่งนั้นก็คือ การที่เขาจะมีการปะทะสังสรรค์ (Interaction) กับตำแหน่งอื่นๆ ทั้งที่สูงกว่าและต่ำกว่าภายในกลุ่ม สิ่งก็ตามมากับตำแหน่งอันเป็นเครื่องกำหนดสำหรับการดำรงฐานะตำแหน่งนั้นๆ เรียกว่า “บทบาท”

จुरี สายจันเจียม (2550) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ โดยชี้ให้เห็นว่า มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมบทบาทตามความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ได้รับผลมาจากการคาดหวังทางสังคมตามตำแหน่งสถานภาพของบุคคลนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พฤติกรรมบทบาทเป็นผลจากปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคล และปัจจัยสังคม ได้แก่ ตำแหน่งสถานภาพของบุคคลรวมทั้งความคาดหวังต่างๆ จากสังคมที่มีต่อการกระทำของบุคคล ซึ่งครองตำแหน่งสถานภาพนั้นๆ

Linton (1936 อ้างใน ยงยศ ซื่อสัตย์คมสัน, 2544) ได้อธิบายว่า ลักษณะพื้นฐานเรื่องสถานภาพและบทบาทของสถานภาพนั้น เป็นเพราะสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตอบโต้ของคนในสังคมนั้น (Reciprocal Behavior) ถ้าหากคนไม่มีการกระทำตอบโต้แล้ว แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งและบทบาทจะไม่เกิดขึ้นและตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่าง เช่น บุคลิกภาพของผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคมตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย

Ralph Linton (1956 อ้างใน ระวีวรรณ เดิมศิริกุล, 2537) ได้ให้แนวคิดในเรื่องทฤษฎีบทบาท (Role Theory) ไว้ว่า การที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดไว้ให้ดีหรือไม่

ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้ คือ ลักษณะเฉพาะของสังคมหรือของชุมชน วัฒนธรรม ประเพณีและความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคลิกภาพและความจำเป็นของเจ้าของบทบาท

พัทธา สายหู (2544) กล่าวว่า บทบาทคือขอบเขตอำนาจหน้าที่และสิทธิในการกระทำตามบทของแต่ละงานที่เรามีต่อผู้อื่น โดยสังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทไว้ด้วยวิธีการต่างๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับเท่านั้น แต่อาศัยความต้องการและการยอมรับร่วมกันในหมู่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ดังนั้นความหมายของบทบาทอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา หรือความปรารถนาของผู้ร่วมใช้บทบาท

Gordon Allport (1967 อ้างใน ระวีวรรณ เตมศิริกุล, 2537) ได้ให้ความหมายกับบทบาทไว้ว่าเป็นความคาดหวังกับสังคมต่อบุคคลในขณะครอบครองตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเมื่ออยู่ในกลุ่มคน ดังนั้นการแสดงออกเฉพาะในขณะดำรงตำแหน่งเมื่ออยู่ในกลุ่มคน หนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (Role Expectation) คือ บทบาทที่มีอยู่ในสังคมของเราเป็นบทบาทบุคคลในสังคมคาดหวังให้บุคคลอื่นปฏิบัติเมื่อดำรงตำแหน่งหนึ่งในสังคม
2. บทบาทตามแนวคิดตนเอง (Role Conception) การที่บุคคลมองเห็นหรือคาดหวังว่าตนเองควรจะมีบทบาทอย่างไร โดยเขาจะวาดภาพของบทบาทของเขาไปตามวิถีทางของเขาเอง ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับความหวังของสังคมหรือไม่ก็ได้
3. การยอมรับบทบาท (Role Acceptance) คือการยอมรับบทบาทของบุคคลซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่เขาได้มองเห็นแล้วว่า บทบาทนั้นมีความสำคัญของตนเอง ทำให้เกิดความมั่นคง อบอุ่น หรือว่าขัดแย้งกับแนวทางที่สังคมกำหนดไว้น้อยที่สุด
4. การปฏิบัติตามบทบาท (Role Performance) การปฏิบัติตามบทบาทของบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทข้างต้นที่กล่าวมา

ดังนั้น บทบาท (Role) คือ ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสิ่งที่อยากให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติทั้งเรื่องส่วนตัวและการทำงาน

บัณฑิต แมลจิต (2540) ก็ได้แบ่งบทบาทหน้าที่ออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. บทบาทตามอุดมคติ (Ideal Role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรจะปฏิบัติ เช่น ครูต้องให้การอบรมสั่งสอนนักเรียน พ่อแม่ต้องรักลูกให้การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง โดยอธิบายว่า “บทบาทที่ปฏิบัติจริง” เป็นผลรวมของบทบาทตามอุดมคติ เช่น พ่อแม่รักลูกก็แสดงออกโดยการพุดจา ซึ้นชมลูก ให้อาหารแก่ลูก เป็นต้น

Berlo (1966 อ้างใน ยงยศ ชื่อสัจย์คมสัน, 2544) ได้จำแนก การแสดงบทบาทของบุคคลไว้ 3 ด้านดังนี้

1. บทบาทตามอุดมคติหรือบทบาทที่กำหนดไว้ (Role Prescription) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น เป็นครู ต้องมีความรู้ มีจริยธรรม เป็นคนดีสมกับคำว่าปูชนียบุคคล เป็นต้น

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Role Description) เป็นบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น เช่น ครูต้องส่งใบลาล่วงหน้า เมื่อได้รับอนุญาตจึงหยุดได้ เป็นต้น

3. บทบาทที่คาดหวัง (Role Expectation) เป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังจากบุคคลอื่นว่าตนสมควรจะปฏิบัติอย่างไรในบทบาทนั้น เช่น คาดหวังว่าครูเป็นผู้นำทางประชาธิปไตย สามารถปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน เป็นต้น

Broom and Selenick (1973 อ้างใน ณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล, 2545) ได้จำแนกประเภทของบทบาท ไว้ดังนี้

1. บทบาทตามอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือตัวบทกฎหมาย กำหนดให้กระทำการกิจกรรมในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริง ซึ่งจะขึ้นกับการสังเคราะห์จากความเชื่อ ความหวัง การรับรู้ และประสบการณ์ของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทั้งยังต้องพิจารณาถึงความกดดัน ขีดจำกัดและโอกาสในแต่ละสังคมในระยเวลาต่างๆ

3. บทบาทที่ควรปฏิบัติ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งเชื่อหรือหวังว่า ควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้กระทำ ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติและบทบาทที่ปฏิบัติจริง บทบาทที่ควรปฏิบัตินี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างขององค์กรความคิดนึก ประสบการณ์การรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละคนด้วย

ดังนั้น จากความหมายของการแสดงบทบาทพอจะสรุปได้ดังนี้ บทบาทตามอุดมคติเป็นบทบาทที่กำหนดสิทธิหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนว่า บุคคลในตำแหน่งหน้าที่นั้นๆ จะต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง และบทบาทที่ปฏิบัติจริง เป็นบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น แต่บทบาทที่คาดหวังได้มีความหมายแตกต่างกัน คือ บทบาทที่คาดหวังจากคนอื่นว่าสมควรจะกระทำอย่างไร และบทบาทที่คาดหวังจากผู้ปฏิบัติเองในการดำรงตำแหน่งนั้นๆ

Allport (1967 อ้างใน อำพล พรอารักษ์สกุล, 2540) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทให้เป็นไปตามสิทธิ หน้าที่และสถานภาพ ดังนี้ คือ

1. ความคาดหวังในบทบาท (Role Expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือบทบาทที่สถาบัน องค์กร หรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่

2. การรับรู้บทบาท (Role Perception) เป็นกรรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ (Perceived Role) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กัลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role Acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีการสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนเองรับรู้อยู่ การยอมรับบทบาทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้เพราะว่า บุคคลไม่ได้ยินยอมทุกบทบาทเสมอไปแม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกหรือถูกผลักดันจากสังคม ให้ได้รับ

ตำแหน่งและมีบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติก็ตาม เพราะถ้าหากบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสีย หรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการ หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (Actual Role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ เนื่องจาก ความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาทของตนเอง

Sarbin (2534 อ้างใน ศรีบุญญา วรพันธ์, 2540) ได้จำแนกลักษณะที่สำคัญของบทบาทออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความคาดหวัง (Expectation) เป็นความคาดหวังของบุคคลที่มองตำแหน่งนั้นๆ ว่า ควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้นๆ อย่างไร
2. การแสดงบทบาท (Enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาทที่ถูกกำหนดไว้

จากลักษณะของบทบาททั้งหมดที่ได้นำมากล่าวถึงนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบในขอบเขตของฐานะตำแหน่งทางสังคมที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ตามความคาดหวังของบุคคลอื่นๆ ในสังคม และพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นย่อมมีความผูกพันกับความคิดความเชื่อของผู้ดำรงตำแหน่งเองและความคาดหวังของบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น การที่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของตนนั้น จะเป็นทางที่จะช่วยกระตุ้น และจงใจให้บุคคลผู้นั้นปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามที่ตนเองและผู้เกี่ยวข้องได้คาดหวังไว้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่งานในหน้าที่ของตนและสังคมต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ความหมาย

จิตจำนงค์ กิติกรติ (2532) ได้ศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา ด้วยการจงใจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพของส่วนประกอบของชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้

อำนาจ อนันตชัย (2533) ได้สรุปความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนในทุกด้าน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง โดยมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

วิศาล ศรีมหาวโร (2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น และประชาชนเป็นผู้กระทำการ โดยมีรัฐบาลและภาคเอกชนสนับสนุน

กรมการพัฒนาชุมชน (2545) ได้สรุปความหมาย การพัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาความคิด ความสามารถของประชาชนให้เกิดความเชื่อมั่น ช่วยเหลือตนเอง เพื่อบ้านและชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยความร่วมมือของราษฎรและภาครัฐ

สุพัตรา สุภาพ (2545) ให้ความหมายสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การปรับปรุงสภาพต่างๆ ของชุมชน รวมทั้งมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อนำมาซึ่งความเจริญ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ตามแนวทางที่ชุมชนต้องการ โดยความคิดริเริ่ม การพึ่งพาตนเอง และความร่วมมือกันของชุมชน และระหว่างรัฐบาลกับราษฎร ถ้าจำเป็นก็อาจขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน

กวี รัชชชน (2545) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย (ศึกษาชุมชน) การวางแผน การ

ตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

สุริยา พรหมवास (2550) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้วยความตั้งใจ (ความร่วมมือร่วมใจ) โดยการกระทำการงานดังกล่าวในช่วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะและเหมาะสม (ประสานงาน) กับทั้งการกระทำการงาน ด้วยความรู้สึกร่วมกันให้ประจักษ์ชัดว่าเชื่อถือไว้ใจได้ (รับผิดชอบ)

เสมา ช้างทอง (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยให้เขามีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจลงมือทำงานที่เขาตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการทำให้เขาได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการของเขาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

การมีส่วนร่วมที่เน้นในชุมชนนั้น จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2533) ได้กล่าวว่าการที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มและชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองแล้ว มีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์นั้น มีความร่วมมือและความรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ มีกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนรองรับ ประชาชนที่เข้าร่วมมีการพัฒนาภูมิปัญญาและการรับรู้สามารถคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง ประชาชนหรือชุมชนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของชุมชน

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ในฐานะต่างๆ ดังนี้

1. ฐานะเป็นขบวนการ หมายถึง ขบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจากประชาชน
2. ฐานะเป็นโครงการ หมายถึง โครงการที่ช่วยให้ราษฎรในหมู่บ้านสามารถใช้บริการต่างๆ ของรัฐให้เป็นประโยชน์

3. ฐานะเป็นวิธีการ หมายถึง วิธีการที่กระทำกับงานจริงๆ และวิธีการดังกล่าวจะเป็นการพัฒนาชุมชนหรือไม่ ก็ต่อเมื่อรู้ว่างานดังกล่าวนั้นกระทำโดยวิธีใด

4. ฐานะเป็นกระบวนการ หมายถึง กระบวนการแห่งการกระทำทางสังคม ซึ่งประชาชนในชุมชนร่วมกันวางแผนและลงมือกระทำเองตามความต้องการของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชนให้มากที่สุด

จามะรี เชียงทอง (2549) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และควรเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนด้วย หากประชาชนไม่รู้จักคิดริเริ่มขึ้นก็ให้กระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่ม ให้ประชาชนตอบสนองด้วยความกระตือรือร้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2543) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาชุมชน ไว้ว่าเป็นการสร้างชุมชนให้เจริญ โดยอาศัยกำลังความสามารถของประชาชนและความช่วยเหลือของรัฐบาลร่วมกัน โดยมีลักษณะของความสัมพันธ์ 6 ลักษณะดังนี้

1. ความสัมพันธ์ในเชิงความหมาย

การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงชุมชนไปในทิศทางที่ดีขึ้นไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยที่องค์ประกอบที่สำคัญของชุมชนนั้น สรุปได้ว่ามี 3 มิติ ได้แก่

มิติด้านภูมิศาสตร์ (กายภาพ) หมายถึง สภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ป่า แม่น้ำ ฯลฯ

มิติด้านสังคม (ปฏิสัมพันธ์ของคน) หมายถึง การอยู่ร่วมกัน การติดต่อสื่อสาร ประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม วิถีชีวิต

มิติด้านจิตวิทยา (ความรู้สึก) หมายถึง ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความสามัคคี ความรู้สึกผูกพัน เอื้ออาทรต่อกันในองค์ประกอบทั้งสามมิติ มีองค์ประกอบร่วมตัวหนึ่งที่สำคัญก็คือ “คน”

ในเชิง ความหมาย การพัฒนาชุมชน ก็คือ การที่ประชาชนหรือชุมชน ร่วมกันพัฒนาขีดความสามารถของตน เพื่อมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ทั้ง 3 ด้านให้ขึ้นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

เป็นทิศทางที่พึงปรารถนา การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งให้เกิดขึ้นนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความสามารถศักยภาพของคนในชุมชน เพื่อความเจริญของบุคคลและชุมชน โดยมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ การฝึกทักษะ การอบรม การสร้างสรรค์จร โลงความก้าวหน้าทางวิชาการและส่งเสริมปัจจัยเกื้อหนุนให้คนในชุมชน เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ความสัมพันธ์ในเชิงปรัชญา

การพัฒนาชุมชนให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย บุคคลแต่ละคนมีความสำคัญ มีความเป็นเอกลักษณ์ สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมอย่างมีศักดิ์ศรี เน้นหลักสิทธิมนุษยชน ที่บุคคลพึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของความเป็นมนุษย์

มนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงทิศทาง ประพฤติและพัฒนาขีดความสามารถให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมได้

3. ความสัมพันธ์ในเชิงแนวคิดและหลักการ

แนวคิดและหลักการพัฒนาชุมชน โดยสรุปกล่าวไว้ว่า เน้นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา มุ่งให้เกิดการช่วยเหลือตนเอง ความคิดริเริ่ม ความต้องการเป็นของชุมชนในการทำงานพัฒนาชุมชน โดยที่ การพัฒนาชุมชน มีแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) โดยถือเป็นกระบวนการให้การศึกษาภาคชีวิตแก่ประชาชนเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคน การให้การศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน โดยมีหลักการที่ยึดปฏิบัติสำคัญ กล่าวคือ การยึดหลักความมีศักดิ์ศรีและศักยภาพของประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้มากที่สุด ยึดหลักการพึ่งพาตนเองของประชาชน สนับสนุนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ และติดตามผลในกิจกรรมหรือโครงการของชุมชน ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงานเริ่มต้นด้วยการพูดคุย ปรึกษาหารือร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกันและรับผิดชอบร่วมกัน ภายใต้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามวิถีประชาธิปไตย

4. ความสัมพันธ์ในเชิงเป้าหมายและวัตถุประสงค์

เป้าหมายของการพัฒนาชุมชน มีสองส่วนที่สำคัญ คือ คนและสิ่งแวดล้อม ในสองส่วนนี้อาจจัดว่าเป็นเป้าหมายอุปกรณ์ (Instrumental Goal) และ เป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) กล่าวคือ เราถือว่าการพัฒนาคนเป็นเป้าหมายสุดท้าย และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเป็นเป้าหมายอุปกรณ์ ทั้งนี้ เพราะหากเราสามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถฉลาดเฉลียวได้แล้ว ที่เรียกว่า คนพัฒนาได้แล้ว การพัฒนาส่วนอื่นๆ ย่อมตามมา

การพัฒนาชุมชน จึงเป็นสิ่งที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทุกคนในชุมชน โดยที่มุ่งเน้นให้คนมีการเปลี่ยนแปลงในทางความคิด ความสามารถ ศักยภาพในการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ฟังตนเองได้ ช่วยเหลือตนเอง บนพื้นฐานของขีดความสามารถของชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในเป้าหมายที่สำคัญของการฟังตนเองได้ของประชาชน

การพัฒนาชุมชน มีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ก็คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนทุกชนชั้นที่มีความผูกพัน เป็นส่วนหนึ่งในชุมชน ก็ควรได้รับสิทธิโอกาส การเข้ามามีส่วนร่วม ในทางความคิด การวางแผนตัดสินใจ การร่วมกระทำการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยสรุป ก็คือ การพัฒนาชุมชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน หรือ มีผลกระทบต่อความรู้สึกรักของทุกคนในชุมชน

แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาชุมชน ก็ครอบคลุมทุกคนที่อยู่ในชุมชน ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้วแทบจะเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน

5. ความสัมพันธ์ในเชิงวิธีการดำเนินงาน

จากปรัชญา และ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชน อาจสรุปหลักการ ได้ 4 ป. คือ

1. ประชาชน การทำงานต้องยึดประชาชน เป็นหลัก ใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อการพัฒนาคน มิใช่การพัฒนาวัตถุ ศึกษาชุมชน ประชาชนให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าประชาชนต้องการอะไร มีปัญหาอะไร

2. ประชาธิปไตย งานพัฒนาชุมชน คือ งานสร้างพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยวิธีการฝึกให้รู้จักคิดริเริ่ม คิดแก้ไขปัญหา ปรีกษาหารือกัน ในการทำงาน ร่วมกันของชุมชน

3. ประสานงาน เนื่องจากการทำงานพัฒนาชุมชนเป็นงานที่ครอบคลุมความต้องการหลายๆ ด้านของประชาชนและเกี่ยวข้องกับหลายๆ หน่วยงาน ดังนั้น ในการปฏิบัติงานจึงต้องยึดหลักการประสานงานเพื่อดึงเอาทรัพยากรบริการของรัฐที่มีอยู่ลง ไปให้ถึงมือประชาชน

4. ประหยัด การพัฒนาชุมชน เน้นให้ประชาชนทำงานด้วยความประหยัด บนพื้นฐานสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน ไม่ว่าจะเป็ความคิดที่เรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรที่มีอยู่

6. ความสัมพันธ์ในเชิงความสำคัญ

รัฐบาลมีความเชื่อว่า การพัฒนาชุมชน เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อยกระดับการครองชีพ และแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่ประชาชนในชนบทกำลังเผชิญอยู่ ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาชุมชนช่วยให้ชาวบ้าน ได้ตระหนักในปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เป็นการระดม และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ และ ที่สำคัญที่สุดเป็นการพัฒนากำลังความคิดและความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป เพราะการพัฒนาชุมชนมิได้มุ่งพัฒนาในด้านหนึ่งด้านใด โดยเฉพาะ หากแต่คำนึงถึง การพัฒนาหลาย ๆ ด้านประกอบด้วยกัน แต่ไม่ว่าจะพัฒนาด้านใด ๆ ก็ตาม อุดมการณ์ของการพัฒนาชุมชน ก็ได้แก่การพัฒนาคน การให้การศึกษ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทัศนคติ โดยเน้นเรื่องการช่วยตนเองของชุมชน ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้มากที่สุด โดยรัฐบาลเพียงแต่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือตามความจำเป็น อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่จะ ไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

รูปแบบการให้การศึกษชุมชนเพื่อการพัฒนา

1. การให้การศึกษแบบทางตรง (Directive Approach) หมายถึง วิธีการให้การศึกษารูปของการบอกเล่า หรือ อธิบายให้ผู้เรียนได้รู้อะไรตรง ๆ ฝ่ายผู้สอนจะเป็นผู้บอก หรือ อธิบายให้รู้ ข้อมูล หรือ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามความเป็นจริงตามที่น่าจะเป็น ส่วนผู้เรียนจะทำหน้าที่เป็นผู้จดจำ ทำความเข้าใจ

2. การให้การศึกษาทงอ้อม (Non-Directive Approach) หมายถึง เป็นวิธีการให้การศึกษาคที่ไม่ใช่วิธีบอกกล่าวให้ความรู้โดยตรง จะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร กระตุ้นให้ผู้ศึกษา หรือ ฝึกอบรมได้เรียนรู้โดยวิธีการคิด วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลเหล่านั้นด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาความคิดความสามารถของผู้เรียน ได้มากกว่าวิธีแรก ซึ่งในการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่นิยมใช้

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน ที่มุ่งกระตุ้นให้สามารถช่วยเหลือตนเองในบั้นปลาย การที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ก็ตามจะต้องมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายใน ตระหนักในปัญหาความทุกข์เดือดร้อนที่ประสบ คำนึงหาทางแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การที่ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการใดๆ ก็ตามก่อนอื่นจะต้องได้รับข่าวสารข้อมูลในเรื่องนั้นๆ อย่างเพียงพอ รับรู้และเข้าใจในกระบวนการหรือวิธีการหรือวิธีดำเนินงานชัดเจนมองเห็น และคาดหวังในผลประโยชน์ที่ตนเอง ครอบครัว และส่วนรวมได้รับจึงจะตัดสินใจเข้าร่วม และการร่วมในลักษณะนี้จึงจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง มีความผูกพันต่อเนื่องมั่นคง แต่ถ้าหากลักษณะการเข้าร่วมในกิจกรรมใดก็ตามที่ประชาชนต้องรู้สึก บีบคั้น ถูกบังคับ ฝืนใจ ถึงจะสามารถกระทำบรรลุผล ก็เพียงเป็นความสำเร็จของตัวงาน ไม่ก่อความผูกพันรับผิดชอบตามมา จึงไม่ก่อผลยั่งยืน มั่นคง ผลที่สุดก็เสื่อมสลายไปในไม่ช้า

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนได้เข้าไปมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้วยการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการในแขนงต่างๆ ตามความถนัดไม่ว่าจะเป็น เกษตร อุตสาหกรรม วิศวกรรม สัตวแพทย์ หรือแม้แต่การวิจัยในด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์กับสังคมและชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ความหมายการบริการวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา และปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้ง ดำเนินการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติด้วย ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดย ภาครัฐ และ ภาคเอกชน นอกเหนือจาก มหาวิทยาลัย แล้วนั้น สถาบันอุดมศึกษาอาจจะสามารถเรียกชื่ออื่นอีก อาทิเช่น บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มุ่งตอบสนองผู้เรียนในวัยเรียน วัยทำงานและวัยสูงอายุ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ การศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยมีศักยภาพในการสร้างความรู้และนวัตกรรมและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและการวิจัย พัฒนาในภูมิภาคบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการแข่งขันในระดับสากล สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2552)

ในฐานะที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งมีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศเพราะสถาบันอุดมศึกษา เป็นศูนย์กลางทางปัญญาของสังคม ทั้งศาสตร์ (Sciences) และศิลป์ (Arts) สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่สร้างคนรุ่นใหม่ เพื่อออกไปเป็นผู้นำของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้สถาบันอุดมศึกษาก็ยิ่งทวีคุณค่า และมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสลับซับซ้อนมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในฐานะเป็นหลักคำการดำรงอยู่หรือการอยู่รอดของสังคมเป็นอย่างยิ่งนัก (ชมพู่ โกติรัมย์, 2550)

จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551-2554) ได้ระบุวัตถุประสงค์ประสงค์เพื่อการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการผลิตพัฒนาบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และตามข้อบัญญัติที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมถึง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา การบริหาร และการจัดการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมที่สอดคล้องกันทั้งประเทศ นโยบายที่มุ่งพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นำพาไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ ให้ประชาชนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ ฝึกอบรมได้ตลอดชีวิตแล้วนั้น การศึกษาด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนจึงมีความสำคัญมากในการเป็นรากฐานเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งความหมายของการบริการวิชาการมีดังนี้

การบริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการทางวิชาการเพื่อการบริการแก่สังคมและชุมชน โดยเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยพัฒนาหรือช่วยเหลือสังคมและชุมชน ในรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เช่น โครงการสัมมนา ประชุมวิชาการ โครงการอบรมให้ความรู้แก่ท้องถิ่น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

การบริการสังคม หมายถึง โครงการต่างๆซึ่งได้จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์หลักที่จะให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไปในสังคม ทั้งนี้เพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของคนในชาติ โดยร่วมตลอดจนหาทางแก้ไขหรือขจัดปัญหาต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมให้น้อยลง (เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2548) ด้านการบริการทางวิชาการ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ทันต่อเหตุการณ์ให้แก่ภาคการเกษตรชุมชนและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพที่สามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศยกระดับคุณภาพชีวิต รวมถึงสร้างเครือข่ายการบริการที่เข้าถึงประชาชน และเพิ่มรายได้เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

ลักษณะการบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายให้การศึกษาและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงเป็นแหล่งวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงต้องทำหน้าที่เผยแพร่และการให้บริการความรู้แก่สังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำวิชาการไปใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างประสบการณ์ให้นิสิตและบุคลากรที่ได้ประสบปัญหาจริง รวมทั้งเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อให้ติดตามการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการต่างๆ ได้ ซึ่งสุนทรี ดวงทิพย์ (2548) ได้เสนอลักษณะของการบริการวิชาการไว้ดังนี้

1. การให้บริการวิชาการเพื่อการให้ความรู้ด้วยการฝึกอบรม

1.1 การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการให้การศึกษาหลังจากจบการศึกษา เป็นการเพิ่มเติมความรู้ ในสาขาที่เรียนมาและประกอบอาชีพอยู่แต่ต้องการความทันสมัย ความก้าวหน้าในวิทยาการ

1.2 การศึกษาตลอดชีวิต เป็นการศึกษาที่ต้องทำไปตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสรรพความรู้

1.3 การศึกษาใหม่ เป็นการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างจากที่เรียนมาเพราะการเปลี่ยนแปลงของโลกและของวิชาการ ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องติดตามหาความรู้เพิ่มเติม เช่น วิศวกรเรียนศาสตร์การบริหาร เป็นต้น

1.4 การให้การศึกษาอันเป็นประโยชน์แก่สังคมทั่วไป เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการใช้ ซึ่งมีระดับและความต้องการในลักษณะต่างๆ กัน

2. การให้บริการทางวิชาชีพ

การประกอบวิชาชีพที่เป็นการบริการแก่สังคม เช่น การบริการทางการแพทย์ ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ในโรงพยาบาล การบริการของสถานปฏิบัติการ เกษตรชุมชน หรือ โอเอสคาลา ที่เป็นที่ฝึกงานนิสิตพร้อมๆ กับการให้บริการจำหน่ายยาโดยมีเภสัชกรให้คำแนะนำ

การให้บริการวิเคราะห์ทดสอบจัดว่าเป็นบริการวิชาการทางวิชาชีพอีกลักษณะหนึ่ง มหาวิทยาลัยมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย ซึ่งสามารถให้บริการวิเคราะห์ทดสอบตัวอย่าง เช่น ที่ห้องปฏิบัติการ ในคณะหรือศูนย์เครื่องมือส่วนกลางบริการในลักษณะนี้ช่วยให้มีรายได้กลับคืนมา บำรุงรักษาเครื่องมือ ทำให้มีการใช้อุปกรณ์เครื่องมืออย่างคุ้มค่ามากขึ้น ขณะเดียวกันบุคลากรด้านวิชาการก็ได้ประสบการณ์จากการรับงานที่อาจเป็นหัวข้อสำหรับวิจัยต่อไปด้วย

3. การให้บริการเพื่อการรับรองคุณภาพ

การวิเคราะห์ส่วนหนึ่งเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่าง อีกส่วนหนึ่งอาจทำเพื่อการรับรองคุณภาพของสินค้าบางอย่าง มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากหน่วยราชการเพื่อออกหนังสือสำคัญ เช่น การรับเป็นห้องปฏิบัติการเพื่อรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมของสินค้าบางชนิด

อุทัย คุลยเกษม (2544) ได้เสนอแนวคิด ด้านการให้บริการวิชาการว่า การให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นภารกิจที่แสดงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เพราะหมายถึงความสามารถของมหาวิทยาลัยในการสร้าง รับและถ่ายทอดความรู้สู่สาธารณะเพื่อให้มหาวิทยาลัยบริหารงานบริการวิชาการให้แก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องจัดโครงสร้างการบริหารดังนี้

1. การจัดโครงสร้างภายในมหาวิทยาลัยเพื่อรองรับการให้บริการวิชาการแก่สังคมในระดับมหาวิทยาลัย มีผู้บริหารระดับรองอธิการบดีคนหนึ่งรับผิดชอบการให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อกำหนดทิศทางและกำกับดูแลการให้บริการวิชาการแก่สังคมของภาควิชาและคณะวิชาต่างๆ ทั้งนี้ในระดับคณะ มีรองคณบดีรับผิดชอบงานบริการวิชาการแก่สังคม ส่วนในระดับหัวหน้าภาควิชาควรมีผู้ช่วยหัวหน้าภาควิชารับผิดชอบด้านนี้เช่นกัน เพื่อให้งานการให้บริการวิชาการแก่สังคมเป็นระบบ ควรจัดการวางแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมทั้งในระดับภาควิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัย

ประสานงานอย่างใกล้ชิด โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุนในด้านต่างๆ ให้แก่คณะวิชาและภาควิชาสามารถดำเนินการในเรื่องนี้โดยสะดวก

2. การจัดทำมาตรการเสริมเพื่อให้เกิดการจัดการบริการวิชาการแก่สังคม นอกจากการจัดโครงสร้างในการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมในระดับภาควิชา และการนำแผนงานลงไปสู่การปฏิบัติในชุมชน และมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับการบริการวิชาการเท่าๆกับภารกิจด้านอื่นๆ เพื่อการดำเนินงานในกิจกรรมด้านนี้สามารถบรรลุและนำไปสู่การปฏิบัติจริง

3. การให้บริการห้องปฏิบัติการ ในมหาวิทยาลัยจะมีห้องปฏิบัติการที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยอยู่หลายด้านตามสาขาต่างๆ ห้องปฏิบัติการเหล่านี้มีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมเพื่อการใช้งาน หากจะให้ให้เต็มประสิทธิภาพ อาจนำมาจัดบริการเพื่อการใช้งานเป็นช่วงเวลาได้

4. การให้บริการที่ปรึกษา บุคลากรในสาขาวิชาชีพ เช่น นักพัฒนา นักปกครอง นักภาษา เป็นต้น สามารถใช้ความรู้ความสามารถ ในการให้บริการในลักษณะปรึกษา จัดทำโครงการเพื่อการศึกษาและแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยได้เพราะจากบริการนี้จะทำให้เกิดกรณีตัวอย่างเพื่อการศึกษาหรือหัวข้อวิจัยเพื่อการศึกษาในเชิงลึกต่อไป

5. การให้บริการศึกษาวิจัยวางระบบบริการอย่างครบวงจรถึงขั้นที่นำไปปฏิบัติได้ เช่น การวางระบบสารสนเทศ ระบบบริหาร ระบบบัญชี เป็นต้น

6. การให้บริการพัฒนาทั้งระบบเบ็ดเสร็จ นอกจากจะให้บริการแบบครบวงจรตั้งแต่การวินิจฉัยปัญหาจนถึงขั้นปฏิบัติ คือ การวางระบบไว้แล้ว อาจรวมถึงการพัฒนาบุคลากรไปด้วย

นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) ได้เสนอแนวทาง ดังนี้

1. การนำเสนอผลงานทางวิชาการสู่สังคม สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการนำเสนอผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องเพื่อเผยแพร่ต่อมวลชน โดยผลงานที่นำมาเผยแพร่นั้นต้องมีความลึกซึ้งทางวิชาการ ขณะเดียวกันก็ต้องแทรกสาระบันเทิงเพื่อดึงดูดความสนใจคนในสังคมได้

2. การบริการข้อมูลข่าวสารสู่สังคม จำแนกเป็น

2.1 บริการข้อมูลข่าวสารแก่ธุรกิจเอกชนหรือรัฐบาล สถาบันการศึกษาควรทำหน้าที่ในการให้บริการด้านข้อมูลทางวิชาการแก่บุคคลภายนอกที่มีความตั้งใจจะนำวิชาความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพ เช่น ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กในท้องถิ่นต้องการข้อมูลวิชาการด้านการตลาดและการบริหาร เพื่อให้สามารถพัฒนากิจการของตนสู่ธุรกิจที่ใหญ่ขึ้น ได้หรือเกษตรกรต้องการความรู้ด้านการถนอมรักษาดินก็สามารถมาสอบถามข้อมูลที่สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ เป็นต้น

2.2 บริการข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน เช่น การจัดทำวารสารสถาบันแจกจ่ายแก่ชุมชนหรือวางตามห้องสมุดประชาชนหรือตามสถานศึกษาต่างๆ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสู่ชุมชน และสังคมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนร่วม

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการต่างๆ ระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

4. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม คือ สถาบันอุดมศึกษาควรเป็นแกนหลักในการสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า จึงต้องทำหน้าที่ในการสำรวจวิจัยและวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นหรือสังคม และเมื่อได้บทสรุปจากผลการวิจัยแล้วจึงนำมาร่างเป็นแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยทางสถาบันอุดมศึกษาจะต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาชุมชนขึ้นมาคณะหนึ่งอันประกอบด้วย อาจารย์ นิสิต เจ้าหน้าที่จากองค์กรภาครัฐ เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) รวมทั้งประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมในการระดมความคิดและวางแผนเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาในชุมชนหรือเพื่อพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

อีกทั้งยัง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) ได้เสนอรูปแบบการบริการวิชาการไว้ดังนี้

1. งานแสดงผลงานวิชาการ สถาบันระดับอุดมศึกษาควรมีการจัดแสดงผลงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ อาจจะเป็นไตรมาสละหนึ่งครั้งซึ่งที่สาธารณชนสามารถคาดหวังจะเข้าร่วมรับทราบความคืบหน้าของงานวิชาการของสถาบันที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์กับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยได้ นอกจากนี้การแสดงผลงานวิชาการควรปรากฏในรูปแบบของวารสารวิชาการของทุกคณะ

ทุกสาขาวิชาหรือการสื่อสารในเว็บไซต์ (Web-site) ของสาขาวิชาของตนเพื่อประชาชนจะเจาะเข้ามาหาประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น นอกจากนี้สถาบันยังควรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับทางโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดแก่ผู้ที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในอนาคตด้วย

2. การเผยแพร่งานวิจัยทางสื่อโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ เช่น การจัดให้มีการให้คำปรึกษาและการเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ตลอดจนวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น เพราะสื่อเหล่านี้เป็นสื่อที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และยังมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนจำนวนมาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรใช้ช่องทางนี้ในการถ่ายทอดผลงานด้านการวิจัย งานวิชาการ และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

3. การจัดสัมมนา สถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกันกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชนในการจัดการสัมมนาทางวิชาการขึ้น เพื่อเป็นการนำความรู้ไปสู่สังคม และเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการร่วมมือกันให้คิดหาแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

4. การจัดทำโพลสำรวจประชามติให้โยงกับผลงานทางวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาควรทำหน้าที่เป็นเสมือนกระบอกเสียงให้กับประชาชน ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเหตุการณ์สำคัญที่ต้องมีการตัดสินใจ ซึ่งทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนอันเป็นประโยชน์ และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ การสำรวจประชามติของประชาชนไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องตามกระแสเหตุการณ์เท่านั้น แต่สามารถสำรวจเรื่องที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน เพื่อสนับสนุน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการต่อยอดความรู้ในงานวิชาการมากยิ่งขึ้น นิสิตมีโอกาสดแลกเปลี่ยนความรู้ ทฤษฎีกับประสบการณ์จริงของคนในชุมชน และได้เรียนรู้ท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น อันเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนิสิตและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง

5. การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างถาวร และส่งผลต่อเนื่องถึงความสัมพันธ์อันดีในการช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น จัดให้นิสิตแต่ละท้องถิ่นมีกิจกรรมบังคับในหลักสูตรให้เผยแพร่หรือสอน ถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาให้กับคนในชุมชนเป็นประจำ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในแหล่งชุมชนนั้นๆ และกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนในที่สุด

ตัวอย่างการบริการวิชาการแก่ชุมชน

การจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อจัดการช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถให้บริการวิชาการแก่ชุมชนได้จริงและมีประสิทธิภาพดังตัวอย่างเช่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2552) เป็นมหาวิทยาลัยที่มีโครงสร้างที่เอื้อต่อการปฏิบัติการกิจด้านบริการวิชาการให้มีลักษณะที่เปิดกว้าง หลากหลายรูปแบบ สนองตอบความต้องการ และเป็นที่ยังของชุมชนได้กำหนดนโยบาย หลักมาตรการ/การดำเนินงานและการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานบริการวิชาการ โดยการ ติดตามและ ตรวจสอบ พัฒนาการทางวิชาการ และการวิจัย ตลอดจน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม ให้สอดคล้อง กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมหาวิทยาลัยได้แบ่งลักษณะงานบริการวิชาการแก่ชุมชนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทให้เปล่าแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและยากไร้ มหาวิทยาลัยจะต้องรับผิดชอบประมาณในการดำเนินการ
2. ประเภทให้บริการโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีงบประมาณจำกัดโดยผู้ใช้บริการ หรือผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วม รับผิดชอบค่าใช้จ่าย มหาวิทยาลัยอาจจัดสรรงบประมาณให้ส่วนหนึ่ง สนับสนุนในการจัดกิจกรรม และอาจเก็บค่าธรรมเนียมบริการวิชาการ ตามความจำเป็นและเหมาะสม
3. ประเภทให้บริการโดยมีผลกำไร เป็นกิจกรรมที่มุ่งบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีงบประมาณเพียงพอ มหาวิทยาลัยไม่มีงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมในลักษณะนี้ผู้รับบริการจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและจ่ายค่าธรรมเนียมบริการวิชาการให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อที่มหาวิทยาลัยจะได้นำค่าธรรมเนียมนี้ไปพัฒนางานในส่วนอื่นๆ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2551) มีโครงการในสาขาแพทยศาสตร์และเกษตรศาสตร์ ซึ่งให้ประโยชน์โดยตรงทั้งในด้านการให้ความรู้ การดูแลเอาใจใส่และการให้ข้อมูลต่างๆ แก่เกษตรกรในชุมชน รวมทั้งการมีหน่วยแพทย์ได้ออกปฏิบัติงานตามท้องถิ่นห่างไกลและการคมนาคมไม่สะดวก โดยจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านรักษาสุขภาพร่างกายและสุขภาพฟันแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังมีโครงการอบรมระยะสั้น เช่น การอบรมครูประจำการ ผู้บริหารและมัคคุเทศก์ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2552) และกระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมมือกันจัดตั้งโครงการอาสาสมัครอนามัยชุมชน โดยให้ชาวบ้านจากท้องถิ่นห่างไกลเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติการในการบำบัดเมื่อมีปัญหาสุขภาพ จัดให้มีการรักษาสุขภาพแม่และเด็ก เป็นต้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังจัดตั้งโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงสัตว์ขึ้นในมหาวิทยาลัยและมีโครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์กับจังหวัดร้อยเอ็ด

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2550) กล่าวว่า แนวทางการบริหารองค์กรและการพัฒนาได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมาก องค์กรขนาดใหญ่ กลางและเล็กไม่ว่าจะเป็นหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันกับสถานการณ์ เพื่อความอยู่รอดและการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหาร การพัฒนาบุคลากร การลดค่าใช้จ่าย การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า จำเป็นต้องอาศัยการประยุกต์เทคนิคการบริหารสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม องค์กรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถพัฒนาเทคนิคการบริหารสมัยใหม่ให้รวดเร็วเพียงพอจากทรัพยากรภายในขององค์กรของตนเอง จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรและหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภายนอก โดยเฉพาะหน่วยงานสามารถให้คำตอบต่อปัญหาทางการบริหาร รวมทั้งการมีระดับการพัฒนาตามเทคโนโลยีการบริหารที่รวดเร็ว เพื่อส่งเสริมให้ความสามารถในการดำเนินการขององค์กรมี ประสิทธิภาพสูงขึ้น และได้ผลตอบแทนสูงสุดของการใช้ทรัพยากร ดังนั้นศูนย์บริการวิชาการ เป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ที่ทำหน้าที่ให้บริการวิชาการแก่องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ นับเป็นศูนย์บริการวิชาการแห่งแรกของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ศูนย์บริการวิชาการได้ให้บริการแก่หน่วยงานทั้งราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ครอบคลุมลักษณะบริการวิชาการ 2 ประเภทหลัก คือ (1) บริการด้านที่ปรึกษา และ (2) บริการด้านการวิจัย รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และมีผลงานตามความคาดหวังของทั้งสองฝ่าย

ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เป็นอีกหนึ่งมหาวิทยาลัยที่มีการกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยให้ความหมายไว้ว่า การบริการวิชาการเป็นการบริการเชิงรุกครบวงจร ทันต่อความต้องการ เข้าถึงบริการได้ง่ายและขยายเครือข่ายความร่วมมือในชุมชนกับภาคการผลิต (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, 2553) การบริการวิชาการแก่ชุมชนถือว่าเป็นอีกหนึ่งภารกิจหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัย ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน การวิจัย และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ให้ความสนใจกับการบริการวิชาการแก่ชุมชนมากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายจากมหาวิทยาลัย คณะ สถาบัน ภาควิชา ได้จัดกิจกรรมมากมาย

เช่น การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ การจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดนิทรรศการ การบรรยายทางวิชาการ การจัดรายการวิทยุ การเป็นที่ปรึกษาองค์กรเอกชน การเป็นวิทยากร เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์และเกี่ยวพันกันและกันอยู่ คือการเพิ่มพูนและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ระหว่างคนในชุมชน คณาจารย์ นิสิต ที่ออกไปปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ก่อให้เกิดแนวทางในการใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มประชาชนที่กว้างขวางขึ้นนั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนได้ส่งเสริมให้เผยแพร่ความรู้ การฝึกอบรม การให้ข่าวสารแก่ชุมชนตลอดจนการประเมินผลการนำประสบการณ์ในการดำเนินการมาใช้เพื่อเพิ่มพูนในด้านการบริการวิชาการ โดยให้แต่ละคณะ สถาบัน ภาควิชา ของมหาวิทยาลัยมีลักษณะการจัดกิจกรรมบริการวิชาการในรูปแบบและวิธีการแตกต่างกัน

ทั้งนี้แทบทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ให้บริการวิชาการ ที่สนับสนุนและส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ดังนี้

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม เป็นหน่วยงานแรกๆ ที่ตระหนักถึงการบริการวิชาการ โดยมีการสนับสนุนการดำเนินงานการบริการวิชาการ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, 2552) ประกอบด้วย 5 ฝ่ายคือ

1. ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ สถาบันดำเนินการจัดพิมพ์หรือสนับสนุนให้มีการพิมพ์เอกสารทางวิชาการขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่างๆ เอกสารเหล่านี้มีโอกาได้เผยแพร่ไปสู่สังคมภายนอกสถาบัน

2. ฝ่ายฝึกอบรม เป็นการให้บริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความรู้ ความชำนาญทางด้านวิชาชีพหรือวิชาทั่วไปที่จัดรวมเป็นกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ฝ่ายสื่อการส่งเสริม ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้โดยอาศัยหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์เป็นสื่อ ในลักษณะของการบรรยาย การอภิปราย การเขียนบทความ เป็นต้น โดยที่สถาบันอาจรับผิดชอบการดำเนินการถือเป็นโครงการของสถาบันเอง หรือสนับสนุนให้หน่วยงานหรือบุคคลในสถาบันเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

4. ฝ่ายสื่อสารการตลาด การออกปฏิบัติงานในท้องถิ่นเป็นการให้บริการที่สถาบันอุดมศึกษา นำไปให้ประชาชนถึงที่ การให้บริการแบบนี้ควรคำนึงถึงความต้องการของชุมชนว่า ชุมชนต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องใดด้วย

5. ฝ่ายการศึกษาวิจัยและพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาสามารถสอนความรู้บางอย่างให้แก่บุคคลภายนอกสถาบัน ทั้งนี้ โดยการคำนึงถึงความพร้อมของสถาบันนั้นๆ

โครงการบริการวิชาการที่สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมจัดขึ้นเป็นการร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ โครงการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชน ในภาคเกษตรกรรม การผลิตเชื้อเห็ดในถึงพลาสติก การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การผลิตไม้ดอก ไม้ประดับและกล้วยไม้ โครงการฝึกอบรมโรงเรียนบุตรเกษตรกร โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา นักส่งเสริมการเกษตรมืออาชีพ งานส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร เป็นต้น

คณะเกษตร กำแพงแสน เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนเป็นอย่างมาก ประกอบไปด้วยด้านกีฏวิทยา ปลูกพืชสวน พืชไร่ นา โรคพืช ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร เครื่องจักรกลและเมคคาทรอนิกส์เกษตร เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร สัตวศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปรับปรุงพันธุ์ โภชนศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารสัตว์ ความปลอดภัยของอาหารและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวที่มีการแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำความรู้ทางวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกร ผู้ประกอบการ และชุมชน อีกทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัยและการให้คำแนะนำความรู้ในสภาพปัญหาการประกอบอาชีพทั้งด้านพืชอาหาร และพืชพลังงาน โดยมีโครงการที่ให้บริการวิชาการแก่เกษตรกรทั้งในรูปแบบของคลินิกโรคพืช คลินิกเทคโนโลยีและห้องปฏิบัติการวิเคราะห์อาหารสัตว์ คือการให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคพืชและความผิดปกติของพืช สารพิษตกค้าง บริการวิเคราะห์ดินปุ๋ยและวัสดุการเกษตร บริการของศูนย์วิจัยอ้อยและน้ำตาล บริการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ บริการขยายพันธุ์พืชด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ บริการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์และเคลื่อนเมล็ดพันธุ์ บริการแปลงทดลองและเรือนกระจก และการบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งด้านปศุสัตว์เศรษฐกิจ โดยการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับเกษตรกร เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ของวิทยาเขตและชุมชน เช่น โครงการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการฝึกอบรมศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค โครงการส่งเสริมเพิ่มรายได้จากใบมันสำปะหลัง โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยและมันสำปะหลัง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน ประกอบด้วยสาขา วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมชลประทาน วิศวกรรมอาหาร วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ และมีศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อมสนับสนุนการวิจัย พัฒนาและเผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆในการใช้และอนุรักษ์พลังงานที่มีอยู่ให้คุ้มค่า โดยเฉพาะวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร โดยตอบสนองกับการแก้ไขปัญหาและความต้องการของทั้งเกษตรกรผู้ประกอบการ และชุมชน รวมถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น คิดค้นเครื่องปลูกกระชาย/ขมิ้นชัน การพัฒนาอาหารเสริมมัจจุคอดเม็ด เครื่องปอกมะพร้าวอ่อนอัตโนมัติ การศึกษาและปรับปรุงคุณภาพของรถแทรกเตอร์คืบอ้อยที่ใช้ในการเกษตรของไทยด้วยวิธีการทางการสันตะเทียน ด้านการออกแบบเครื่องมือและกระบวนการแปรรูปอาหาร ด้านวิเคราะห์คุณภาพด้วย Near Infrared Spectroscopy ด้านการพัฒนา Edible Film ด้านบริการวิชาการให้กับบริษัทเอกชนและ SMEs ด้านบริการวิชาการและเผยแพร่ความรู้ให้กับหน่วยงานอื่นๆ

สถาบันวิจัยและพัฒนา กำแพงแสน ประกอบด้วย 7 หน่วยงาน คือหน่วยปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืชทดลอง ฝ่ายเครื่องจักรกลการเกษตรแห่งชาติ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักเขตร้อน ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ผลเขตร้อน ศูนย์วิจัยและพัฒนาภูมิวิทยาสิ่งแวดล้อมและศูนย์เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว โดยมีการประสานงานวิจัยให้เกิดกระบวนการวิจัยและพัฒนาาร่วมกันทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ บริการแปลงทดลองและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ โครงการที่น่าสนใจเช่น โครงการฟิล์มเคลือบบริโภคนิโกลได้จากไคโตซานและเจลาตินสำหรับรักษาคุณภาพและยืดอายุการเก็บรักษาส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้งแปรรูปพร้อมบริโภค เครื่องกะเทาะผลหมากแห้ง เครื่องผ่าทุเรียนดิบเพื่อการแปรรูปโดยใช้ระบบไฮดรอลิก เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นว่าแต่ละหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ต่างก็มุ่งเน้นเรื่องของการบริการแก่ชุมชนตามลักษณะท้องถิ่นของตนเอง แต่ยังคงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

1. เป็นศูนย์ข้อมูลด้านต่างๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาของชุมชน
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

1. พัฒนาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้
2. อบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการพัฒนาอาชีพ
3. พัฒนาการตลาดสำหรับผลผลิตในชุมชน
4. จัดทำและพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

ด้านการเผยแพร่ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

1. นำเสนอความรู้ วิทยาการใหม่ๆ ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางเลือกในการแก้ปัญหาชุมชน
2. บริการเครื่องมืออุปกรณ์สมัยใหม่

ด้านการวิจัยและพัฒนา

1. เป็นศูนย์การวิจัยและพัฒนาเพื่อนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาในชุมชน
2. เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ตามความต้องการของชุมชน

กล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน เป็นภาระหน้าที่สำคัญหน้าที่หนึ่งของมหาวิทยาลัย เพราะมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมอย่างมากต่อการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน เนื่องจากมีความพร้อมในทุกด้าน เช่น ด้านนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย บุคลากร ทรัพยากรและความหลากหลายของวิชาความรู้ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการจากผลที่คณาจารย์ นิสิตได้รับประสบการณ์จริงในการลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งต่างจากการทำงานในสถานศึกษา นอกจากนั้นยังเป็นการเข้าใจอันดี และความสมัครสมานสามัคคีระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนอันเป็นผลมาจากการให้บริการวิชาการแก่สังคมตามความต้องการของชุมชนและร่วมกันทำงาน และที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทิน ประเสริฐสุนทร (2537) ได้ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพายัพ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพเงื่อนไข เนื้อหา วิธีการจัดและลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการในกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคม วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปของการอบรม หลักสูตรระยะสั้น ด้านการจัดทำโครงการ การประสานงาน การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมการเรียนการสอน และศึกษาผลของการบริการวิชาการแก่สังคมที่เกิดขึ้นแก่ผู้ให้บริการ ผลการวิจัย พบว่า การบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา จัดขึ้นตามภารกิจหลักในวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้บริหารมีส่วนผลักดันในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ การบริการวิชาการแก่สังคมมีทั้งการรับเชิญเป็นวิทยากร และการจัดทำเป็น โครงการบริการวิชาการ กลุ่มเป้าหมายมีทั้งบุคคลในระบบการศึกษา เช่น คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนนอกระบบการศึกษา ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม ส่วนมากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณยุ่งยาก กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในการฝึกอบรมยังไม่เหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ และบทบาทผู้สอนและวิธีการสอนไม่เหมาะสม ส่วนที่เกิดขึ้นต่อผู้สอนหรือวิทยากร คือ ความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือสังคม อีกทั้งได้นำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เช่น การให้ผู้เรียนสอนผู้เรียน การใช้ทักษะชาวบ้านทดแทนวิธีการสมัยใหม่ และการพัฒนาตนเองโดยการค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม

สุรัสวดี อินทร์ชัย (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนสำหรับมหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพกับมหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเอกชน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยพายัพกับมหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและปัจจัยที่ส่งผลต่อความล้มเหลวในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเอกชน การศึกษาพบว่า 1) รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเอกชน ควรใช้รูปแบบและวิธีการ โดยการจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบงานบริการวิชาการแก่ชุมชน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนระดับสถาบัน ให้มีการดำเนินงานในรูปแบบ Profit Center มีโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นเอกเทศ ให้เป็นศูนย์หรือ

หน่วยงานกลางในการรับงานบริการวิชาการ โดยตรง มีการบริหารงานและงบประมาณอย่างเป็นอิสระ กำหนดให้มีหน้าที่ในการดูแล รับผิดชอบงานด้านบริการวิชาการ โดยตรงมีหน้าที่วางแผนจัดทำ โครงการและหาแหล่งงบประมาณจากภายนอก 2) มหาวิทยาลัยพายัพและมหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ ทั้งสองสถาบันมีการกำหนดให้การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนเป็นหนึ่งในภารกิจหลักที่ต้อง ดำเนินงาน โดยกำหนดเป็นนโยบายและกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ แต่สิ่งที่แตกต่างกัน คือ ที่มา ของโครงการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่มาจากสาขาวิชาเป็นหลัก โดยใช้เครือข่ายในคณะวิชาหรือในแต่ละสาขาวิชา กับหน่วยงานภายนอก ในขณะที่โครงการ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยพายัพเป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างสำนักบริการ วิชาการกับภาควิชา และจากการเสนอ โครงการของสำนักบริการ โดยตรง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการให้บริการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้าน การสนับสนุนจากผู้บริหาร และปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายส่วนตัว เครือข่ายภายนอก สำหรับปัจจัยที่ ส่งผลต่อความล้มเหลวในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ ปัจจัยด้าน นโยบาย ปัจจัยด้านหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ ปัจจัยด้านองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญของ ทรัพยากรบุคคล ปัจจัยข้อจำกัดทางด้านจำนวนบุคลากรและปัจจัยงบประมาณสนับสนุน

สุชาดา ทองศุภผล (2535) ได้ศึกษาถึงการรับรู้และความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้รับผิดชอบ โครงการเกี่ยวกับงานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเรื่องของ ความสำคัญ นโยบาย และลักษณะการดำเนินงาน การวางแผน การประสานงาน การจัดองค์กรรูปแบบ การให้บริการ การติดตามและการประเมินผล ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นแนวทางในการ พัฒนาหรือส่งเสริมงานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ตอบสนองความ ต้องการของชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มผู้ตอบส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในงานบริการ วิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มาก การรับรู้ในเรื่องนโยบายด้านการบริการวิชาการแก่ ชุมชนมีความชัดเจนพอสมควรและส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณหน่วยงานมีการดำเนินงาน การประสานงาน การจัดองค์กรรูปแบบการให้บริการ และการติดตามผลของงานบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกัน ตามความสนใจและความถนัดของหน่วยงานนั้นๆ โดยให้บริการในหลายๆ รูปแบบและเป็นลักษณะ ต่างคนต่างทำ ไม่มีศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ดำเนินการจัดโครงการบริการวิชาการ ในด้านต่างๆ ผู้ตอบส่วนใหญ่ที่ได้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะว่า ควรจะมีหน่วยงานกลางในการจัดหา แหล่งทุนจากภายในและนอกประเทศ เพื่อสนับสนุนผู้ที่จัดทำโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนเป็น ตัวกลางในการประสานงานวางแผนการดำเนินงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้จัดทำ โครงการบริการวิชาการ เช่น ในการจัดเตรียมเอกสาร พิมพ์เอกสาร ยานพาหนะ อำนวยความสะดวก ในเรื่องบ้านพักรับรองให้เพียงพอและควรเป็นศูนย์รวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคลากรของ

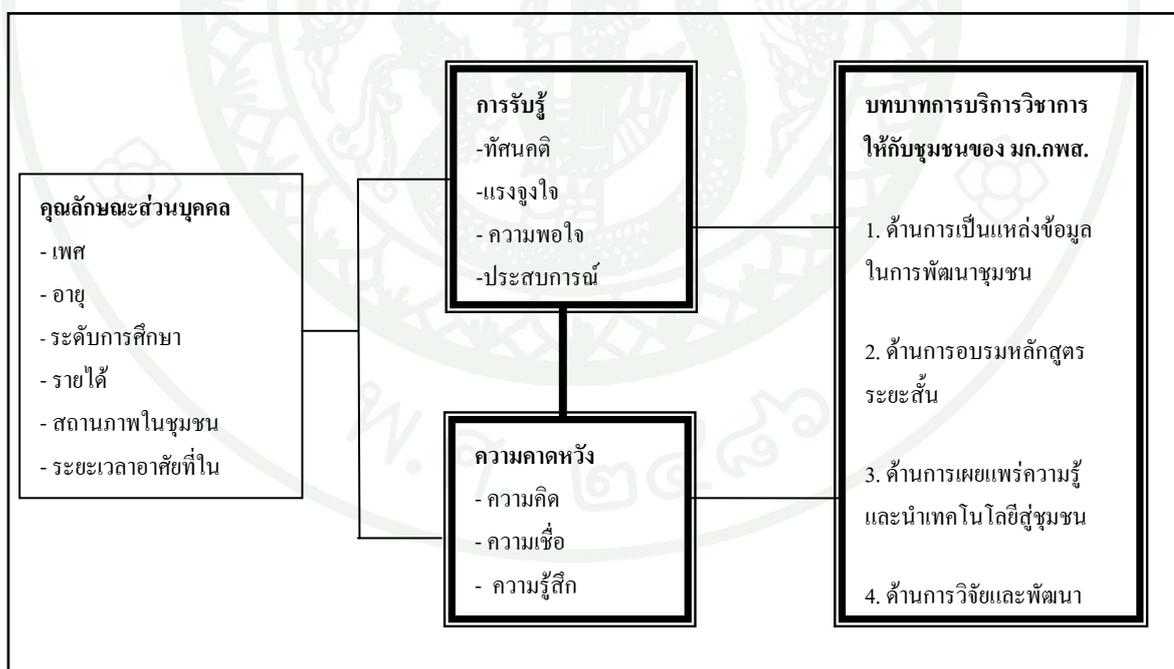
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ให้ความสนใจในด้านนี้ มีข้อมูลเกี่ยวกับผลงานวิจัยหรือผลงานอื่นๆ ด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน ที่อาจารย์ ชำราชการ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ทำไว้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านบริการวิชาการต่อไป ซึ่งจะให้งานการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประพิศ โบราณมูล (2547) ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจาก 1) ปัญหาด้านงบประมาณ คือได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวนจำกัด และสาเหตุหนึ่งคือการไม่มีแหล่งทุนสนับสนุนจากภายนอก 2) ปัญหาด้านสถานที่ คือในการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน สถานที่บางแห่งมีระยะทางไกลและบางแห่งขาดความพร้อม 3) ปัญหาด้านผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ กับงาน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ในภาระงานที่รับผิดชอบ

มานพ อุบลทิพย์ (2549) ได้ศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอน้ำยืน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอน้ำยืน จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านพัฒนาการสาธารณสุข พบว่า แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความคาดหวังของประชาชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านพัฒนาสังคมและด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวังของประชาชน พบว่า ประชาชนมีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการรับรู้ ความหวัง และการบริการวิชาการนั้น พบว่าส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการบริการ วิชาการ วิธีการจัดกิจกรรม ปัจจัยที่ส่งผลให้การบริการวิชาการประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จ เพื่อให้เข้าถึงความต้องการของเป้าหมายมากที่สุด รวมทั้งปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรม โดยทำการศึกษาผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการวิชาการ ซึ่งไม่ได้ศึกษาจากคนในชุมชน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเน้นการศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยผู้ศึกษาสรุปกิจกรรมการให้บริการวิชาการจากหลายๆ หน่วยงานในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไว้ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการเผยแพร่ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยศึกษาว่าคนในชุมชนมีการรับรู้และคาดหวังจากกิจกรรมบริการวิชาการ ดังภาพ

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษาในพื้นที่ ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 8,215 คน จำแนกตามหมู่บ้านดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน		จำนวนประชากร	
		ครัวเรือน	(ชาย)	(หญิง)	รวม
1	บ้านขุนวิเศษ	186	382	400	782
2	ตะแบกงาม	171	354	352	706
3	ห้วยหมอนทอง	151	316	350	666
4	ดอนเฝ้า	101	211	227	438
5	หนองตากลาน	180	328	359	687
6	หนองคสน	173	398	398	796
7	บัวแดง	203	468	444	912
8	หนองโพธิ์	272	566	637	1,203
9	กำแพงแสน	123	209	244	453

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน	จำนวนประชากร		รวม
		ครัวเรือน	(ชาย)	(หญิง)	
10	โคกกระถิ่น	127	272	302	574
11	หนองพง	156	322	359	681
12	ยางขาคีม	88	156	161	317
รวม		1,931	3,982	4,233	8,215

ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2554

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ ประกอบด้วย กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 11 คน และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 18 คน รวมมีประชากรทั้งหมด 30 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยวิธีการของ Taro Yamane โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้

(ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับระดับ .05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{8,215}{1+8,215(0.05)^2} \\ &= 381.42 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 381 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างนำมาหาตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการศึกษา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิ โดยใช้สัดส่วน(Proportional Stratified Random Sampling) สามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้สูตรในการคำนวณขนาดตัวอย่างได้ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม/ชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรสามารถคำนวณจำนวนประชากรภายในตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้จำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านขุนวิเศษ	782	36
2	ตะแบกงาม	706	33
3	ห้วยหมอนทอง	666	31
4	ดอนเฝ้า	438	20
5	หนองตากลาน	687	32
6	หนองคสน	796	37
7	บัวแดง	912	42
8	หนองโพธิ์	1,203	55
9	กำแพงแสน	453	21
10	โลกกระถิน	574	27
11	หนองพง	681	32
12	ยางขาคีม	317	15
รวม		8,215	381

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน ต่อบทบาท การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert's scale) โดยให้ค่าของคำตอบเป็น 5 ระดับ คือ

5 มากที่สุด	หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังมากที่สุด
4 มาก	หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังมาก
3 ปานกลาง	หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังปานกลาง
2 น้อย	หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังน้อย
1 ไม่มี	หมายถึง ไม่มีระดับการรับรู้และความคาดหวัง

การแปลความหมายคะแนนระดับการรับรู้และระดับความคาดหวัง ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์และคานัน (1981 อ้างใน ประคอง กรรณสูต, 2542) โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00	หมายถึง ระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50	หมายถึง ระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50	หมายถึง ระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50	หมายถึง ระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50	หมายถึง ระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีการรับรู้และความคาดหวัง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และความคาดหวังต่อการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นตามกรอบการวิจัย และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Vaildity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Vaildity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) ของแต่ละคำถามครอบคลุมตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการได้หรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการขั้นต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) ความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยถือเกณฑ์ 3 ใน 5 ขึ้นไปของผู้ทรงคุณวุฒิ รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร อังสุรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญส่งเสริมการเกษตร สาขาที่สนใจการจัดการทรัพยากรเพื่อความยั่งยืน

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬารัตน์ วัฒนะ อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญการสอนทางการศึกษา เกษตรหลักสูตรและการประเมินโครงการ สาขาที่สนใจการจัดการพัฒนาชนบทศึกษา

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลี สงสูงค์ อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งสายวิชาการบริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญการจัดการ

4. อาจารย์เมตตา เขยสมบัติ อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

5. อาจารย์นริศรา อินทะสิริ อาจารย์ประจำภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ผลจากการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม IOC โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าเท่ากับ 0.974

3. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรตำบลตาก้อง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย จำนวน 30 ราย โดยกรอกแบบสอบถามเป็นรายบุคคลเหมือนการใช้แบบสอบถามในสถานการณ์จริงทุกประการ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ตามวิธีการของ Cronbach Coefficients Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ $\text{Alpha} = .985$

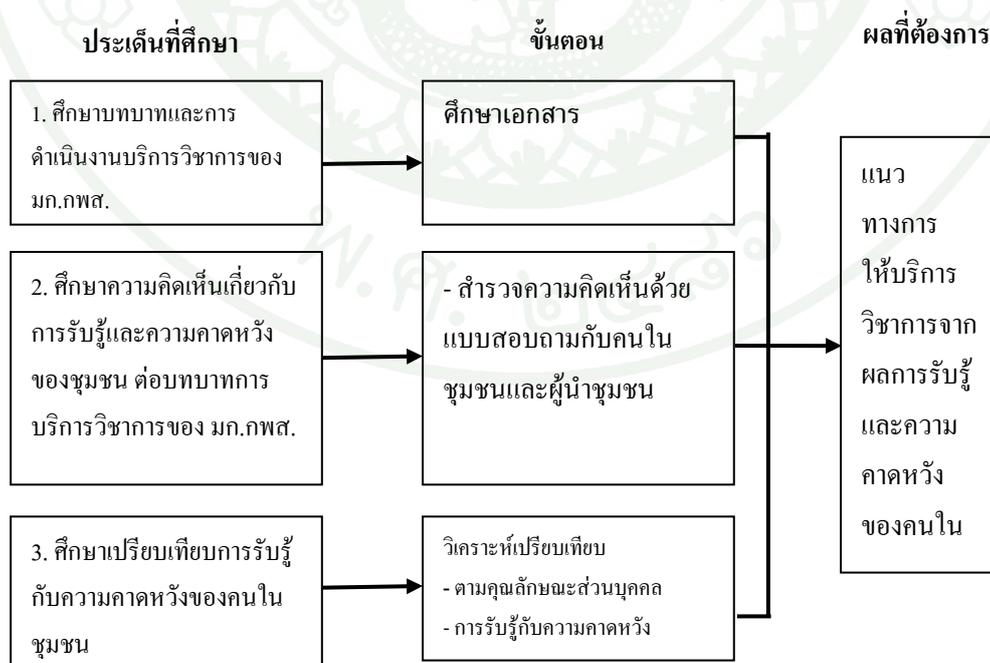
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือให้หน่วยงานในชุมชน คือ องค์การบริหารส่วนตำบล นำแบบสอบถามไปสอบถามยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัว การแจกแบบสอบถามแบบชั้นภูมิ โดยส่วนใช้สัดส่วน พร้อมทั้งชี้แจงและทำความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม และเก็บกลับคืนมาได้จำนวน 381 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในส่วนของกลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตัวเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน นำมาลงรหัสข้อมูล (Code Book) ตามหลักเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน แล้วจึงนำเครื่องมือไปวิเคราะห์ขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่อพรรณนาถึงลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่และเพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้วิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตามลักษณะส่วนบุคคลต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้ค่าสถิติเปรียบเทียบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และ Scheffe Method
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในแต่ละหัวข้อว่ามีระดับการรับรู้และความคาดหวังเป็นอย่างไร

ภาพที่ 6 กรอบกระบวนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษาระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งทำการศึกษาในพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน

ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังของคนในชุมชนต่อการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน

1. ข้อมูลทั่วไปของคนในชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของคนในชุมชนจำแนกตามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

(n = 381)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	102	26.8
หญิง	279	73.2
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	10	2.6
21-30 ปี	11	2.9
31-40 ปี	50	13.1
41-50 ปี	168	44.1
51-60	129	33.9
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	13	3.4
อาชีพ		
เกษตรกร	92	24.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	13	3.4
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	13	3.4
รับจ้าง	259	68.0
อื่น ๆ	4	1.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	220	57.7
มัธยมศึกษาตอนต้น(หรือเทียบเท่า)	136	35.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช.(หรือเทียบเท่า)	20	5.3
อนุปริญญา, ปวส.(หรือเทียบเท่า)	4	1.0
ปริญญาตรี	1	0.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
(n = 381)		
รายได้		
น้อยกว่า 5,000 บาท	61	16.0
5,000 - 10,000 บาท	290	76.1
10,001 - 15,000 บาท	25	6.6
15,001 - 20,000 บาท	3	0.7
20,001 - 25,000 บาท	1	0.3
มากกว่า 25,001 บาท ขึ้นไป	1	0.3
ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 1 ปี	2	0.5
ตั้งแต่ 1 ปี - 3 ปี	3	0.8
ตั้งแต่ 3 ปี - 6 ปี	6	1.6
ตั้งแต่ 6 ปี - 9 ปี	12	3.1
มากกว่า 9 ปี	358	94.0
รวม	381	100

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 73.2 และเพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8

อายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา คือ อายุ 51-60 ปี มีจำนวนคน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 อายุ 31-40 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 อายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 อายุ 21-30 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมา คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า) มีจำนวนคน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.(หรือเทียบเท่า) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 การศึกษาระดับอนุปริญญา, ปวส.(หรือเทียบเท่า) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมา คือ มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 รายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และรายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และรายได้มากกว่า 25,001 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 9 ปี จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา คือ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 6ปี – 9 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 1 ปี – 3 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และระยะเวลาอาศัยอยู่น้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้นำชุมชนจำแนกตามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

(n = 30)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	63.3
หญิง	11	36.7
อายุ		
21-30 ปี	9	30.0
31-40 ปี	6	20.0
41-50 ปี	4	13.3
51-60	11	36.7
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	0	0.0
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	9	30.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	18	60.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2	6.7
อื่น ๆ	1	3.3
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น(หรือเทียบเท่า)	9	30.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช.(หรือเทียบเท่า)	4	13.3
อนุปริญญา, ปวส.(หรือเทียบเท่า)	3	10.0
ปริญญาตรี	13	43.3
อื่น ๆ	1	3.3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
(n = 30)		
รายได้		
5,000 - 10,000 บาท	14	46.7
10,001 - 15,000 บาท	11	36.6
15,001 – 20,000 บาท	2	6.7
มากกว่า 25,001 บาท ขึ้นไป	3	10.0
สถานภาพของคนในชุมชน		
กำนัน	1	3.3
ผู้ใหญ่บ้าน	11	36.7
ข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบล	18	60.0
ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน		
ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี	3	10.0
ตั้งแต่ 6 ปี – 9 ปี	4	13.3
มากกว่า 9 ปี	23	76.7
รวม	30	100

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7

อายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา คือ อายุ 21-30 ปี มีจำนวนคน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 อายุ 31-40 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 41-50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมา คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า) จำนวนคน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. (หรือเทียบเท่า) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 การศึกษาระดับอนุปริญญา, ปวส. (หรือเทียบเท่า) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และการศึกษาระดับอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ รายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 รายได้มากกว่า 25,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นข้าราชการใน องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และกำนัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัย อยู่ในชุมชน มากกว่า 9 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา คือ ระยะเวลาอาศัยอยู่ใน ชุมชนตั้งแต่ 6 ปี – 9 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1. ระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน

1.1 ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้
ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

(n = 381)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับ การ รับรู้
	ไม่ รับรู้	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
1.การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทาง การเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูล เทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ	2 (0.5)	275 (72.2)	101 (26.5)	3 (0.8)	-	381 (100)	2.28	.48	น้อย
2.การบริการวิชาการในการเป็นแหล่ง เรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและ ศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร	2 (0.5)	183 (48.1)	184 (48.3)	12 (3.1)	-	381 (100)	2.54	.57	ปาน กลาง
3.การบริการวิชาการในการเป็นที่ ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการ ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	1 (0.3)	185 (48.5)	182 (47.8)	13 (3.4)	-	381 (100)	2.54	.57	ปาน กลาง
4.การบริการวิชาการในการตอบ ปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกร และผู้สนใจ	1 (0.3)	161 (42.3)	202 (53.0)	17 (4.5)	-	381 (100)	2.62	.58	ปาน กลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
5.การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก	2 (0.5)	155 (40.7)	204 (53.6)	20 (5.2)	-	381 (100)	2.64	.59	ปานกลาง
6.การบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจเช่น ทีมหมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	4 (1.0)	182 (47.8)	176 (46.2)	19 (5.0)	-	381 (100)	2.55	.61	ปานกลาง
7.การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์	5 (1.3)	167 (43.9)	194 (50.9)	15 (3.9)	-	381 (100)	2.57	.59	ปานกลาง
8.การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร	4 (1.0)	144 (37.8)	207 (54.4)	26 (6.8)	-	381 (100)	2.67	.62	ปานกลาง
9.การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์	-	153 (40.2)	187 (49.0)	41 (10.8)	-	381 (100)	2.70	.65	ปานกลาง
10.การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง	1 (0.3)	132 (34.6)	204 (53.6)	44 (11.5)	-	381 (100)	2.76	.65	ปานกลาง
รวม							2.59	.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$, S.D. = .40) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการแปลง

ทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = .65) รองลงมา ได้แก่ การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.70$, S.D. = .65) ในขณะที่มีการรับรู้ของคนในชุมชนต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.28$, S.D. = .48)

1.2 ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	1 (0.3)	223 (58.5)	138 (36.2)	18 (4.7)	1 (0.3)	381 (100)	2.46	.60	น้อย
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี	-	148 (38.8)	195 (51.2)	38 (10.0)	-	381 (100)	2.71	.64	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้อย่างมีคุณภาพ	1 (0.3)	145 (38.0)	198 (52.0)	37 (9.7)	-	381 (100)	2.71	.64	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์	1 (0.3)	140 (36.7)	191 (50.1)	49 (12.8)	-	381 (100)	2.76	.67	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
5. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย	1 (0.3)	146 (38.3)	184 (48.3)	49 (12.8)	1 (0.3)	381 (100)	2.75	.69	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มึผลผลิตที่ดีขึ้น	2 (0.5)	132 (34.7)	196 (51.4)	51 (13.4)	-	381 (100)	2.78	.67	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	4 (1.0)	156 (41.0)	176 (46.2)	45 (11.8)	-	381 (100)	2.69	.69	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต	1 (0.3)	149 (39.1)	174 (45.6)	57 (15.0)	-	381 (100)	2.75	.70	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพปุ๋ยอินทรีย์	-	162 (42.5)	158 (41.5)	61 (16.0)	-	381 (100)	2.73	.72	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนบุตรเกษตรกร	4 (1.0)	152 (39.9)	167 (43.8)	56 (14.8)	2 (0.5)	381 (100)	2.74	.74	ปานกลาง
รวม							2.71	.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$, S.D. = .61) โดยมี การรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มึผลผลิตที่ดีขึ้น ($\bar{x} = 2.78$, S.D. = .67) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการจัด

อบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ ($\bar{x}=2.76$, S.D. = .67) ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม ($\bar{x}=2.46$, S.D. = .60)

1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	2 (0.5)	231 (60.7)	140 (36.7)	8 (2.1)	-	381 (100)	2.40	.54	น้อย
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์	3 (0.8)	181 (47.5)	157 (41.2)	40 (10.5)	-	381 (100)	2.61	.68	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	3 (0.8)	177 (46.4)	155 (40.7)	46 (12.1)	-	381 (100)	2.64	.69	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	5 (1.3)	172 (45.2)	164 (43.0)	40 (10.5)	-	381 (100)	2.63	.69	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	5 (1.3)	175 (45.9)	167 (43.9)	34 (8.9)	-	381 (100)	2.60	.67	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	3 (0.8)	174 (45.7)	159 (41.7)	44 (11.5)	1 (0.3)	381 (100)	2.65	.70	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
7. การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน	2 (0.5)	177 (46.5)	159 (41.7)	43 (11.3)	-	381 (100)	2.64	.68	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวเกษตร	2 (0.5)	171 (44.9)	168 (44.1)	40 (10.5)	-	381 (100)	2.65	.67	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิทยุทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดการจัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น	4 (1.0)	185 (48.6)	168 (44.1)	23 (6.0)	1 (0.3)	381 (100)	2.56	.64	ปานกลาง
รวม							2.60	.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.60$, S.D. = .51) โดยมีการรับรู้มากในเรื่อง การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = .70) และการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวเกษตร ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = .67) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก. ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = .69) และ การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = .68) ในขณะที่ส่วนการรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = .54)

1.4 ด้านการวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน	1 (0.3)	203 (53.3)	159 (41.7)	18 (4.7)	-	381 (100)	2.51	.59	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	-	164 (43.0)	166 (43.6)	51 (13.4)	-	381 (100)	2.70	.69	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	1 (0.3)	146 (38.3)	172 (45.1)	62 (16.3)	-	381 (100)	2.77	.71	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	1 (0.3)	197 (51.7)	160 (42.0)	23 (6.0)	-	381 (100)	2.54	.61	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	1 (0.3)	150 (39.3)	179 (47.0)	51 (13.4)	-	381 (100)	2.73	.68	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช	-	156 (40.9)	174 (45.7)	51 (13.4)	-	381 (100)	2.72	.68	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์	1 (0.3)	139 (36.4)	179 (47.0)	62 (16.3)	-	381 (100)	2.79	.70	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช	1 (0.3)	146 (38.3)	170 (44.6)	64 (16.8)	-	381 (100)	2.78	.72	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์	1 (0.3)	140 (36.7)	170 (44.6)	70 (18.4)	-	381 (100)	2.81	.73	ปานกลาง
10. การบริการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์และผลิตสัตว์	1 (0.3)	132 (34.6)	165 (43.3)	83 (21.8)	-	381 (100)	2.87	.75	ปานกลาง
รวม							2.72	.52	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน ด้านการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.72, S.D. = .52$) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่อง การบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ ($\bar{x}=2.87, S.D. = .75$) รองลงมา คือ การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์ ($\bar{x}=2.81, S.D. = .73$) ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุด คือ เรื่องของการวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน ($\bar{x}=2.51, S.D. = .59$)

ตารางที่ 9 การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม

การรับรู้ของคนในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	381	2.59	.40	ปานกลาง
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	381	2.71	.51	ปานกลาง
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	381	2.60	.51	ปานกลาง
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	381	2.72	.52	ปานกลาง
รวม	381	2.65	.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.65, S.D. = .42$) โดยมีการรับรู้สูงสุดในด้านการวิจัยและพัฒนา ($\bar{x}=2.72, S.D. = .52$) รองลงมา คือ ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ($\bar{x}=2.71, S.D. = .51$) ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน ($\bar{x}=2.60, S.D. = .51$) ในขณะที่มีการรับรู้ต่ำสุดในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ($\bar{x}=2.59, S.D. = .40$)

2. ระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

2.1 ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

(n = 381)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูล ข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกกลสิกิจ	8 (2.1)	281 (73.8)	86 (22.5)	6 (1.6)	-	381 (100)	2.24	.50	น้อย
2. การบริการวิชาการในการเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร	3 (0.8)	267 (70.1)	102 (26.7)	9 (2.4)	-	381 (100)	2.31	.53	น้อย
3. การบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	8 (2.1)	259 (68.0)	100 (26.2)	13 (3.4)	1 (0.3)	381 (100)	2.32	.59	น้อย
4. การบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ	9 (2.4)	253 (66.4)	105 (27.6)	12 (3.1)	2 (0.5)	381 (100)	2.33	.60	น้อย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่ คาดหวัง		ปาน กลาง		มากที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
5. การบริการวิชาการในการให้ ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ ตลาดส่งออก	6 (1.6)	254 (66.7)	109 (28.6)	10 (2.6)	2 (0.5)	381 (100)	2.34	.58	น้อย
6. การบริการวิชาการในการลง พื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้ ข้อมูลทางการเกษตรกับ เกษตรกรและผู้สนใจเช่น ทีม หมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การ สำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การ สำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	7 (1.8)	255 (66.9)	106 (27.9)	11 (2.9)	2 (0.5)	381 (100)	2.33	.59	น้อย
7. การบริการวิชาการในการให้ ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืช และสัตว์	5 (1.3)	262 (68.8)	96 (25.2)	17 (4.4)	1 (0.3)	381 (100)	2.34	.60	น้อย
8. การบริการวิชาการในการให้ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกล และเครื่องมือทางการเกษตร	5 (1.3)	226 (59.3)	122 (32.1)	28 (7.3)	-	381 (100)	2.45	.65	น้อย
9. การบริการวิชาการในการให้ ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์ม และการเลี้ยงสัตว์	2 (0.5)	218 (57.2)	127 (33.3)	33 (8.7)	1 (0.3)	381 (100)	2.51	.67	ปาน กลาง
10. การบริการแปลงทดลอง ทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการ และเรือนปลูกพืชทดลอง	5 (1.3)	216 (56.7)	131 (34.4)	25 (6.6)	4 (1.0)	381 (100)	2.49	.69	น้อย
รวม							2.37	.42	น้อย

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37$, S.D. = .42) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ ($\bar{x} = 2.51$, S.D. = .67)

รองลงมา คือ การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง ($\bar{x} = 2.49$, S.D. = .69) ในขณะที่ความคาดหวังของคนในชุมชนต่ำสุด ในเรื่องการบริหารวิชาการในการเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.24$, S.D. = .50)

2.2 ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
	หวัง								
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	1 (0.3)	247 (64.8)	121 (31.8)	10 (2.6)	2 (0.5)	381 (100)	2.38	.57	น้อย
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี	-	220 (57.7)	135 (35.5)	26 (6.8)	-	381 (100)	2.49	.62	น้อย
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ไม่มีคุณภาพ	2 (0.5)	233 (61.2)	126 (33.1)	20 (5.2)	-	381 (100)	2.43	.60	น้อย
4. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์	2 (0.5)	222 (58.3)	130 (34.1)	24 (6.3)	3 (0.8)	381 (100)	2.49	.66	น้อย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n = 381)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
5. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย	5 (1.3)	216 (56.7)	130 (34.1)	30 (7.9)	- (0)	381 (100)	2.49	.66	น้อย
6. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น	3 (0.8)	205 (53.8)	149 (39.1)	23 (6.0)	1 (0.3)	381 (100)	2.51	.63	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	4 (1.0)	214 (56.2)	144 (37.8)	18 (4.7)	1 (0.3)	381 (100)	2.47	.62	น้อย
8. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต	2 (0.5)	194 (50.9)	145 (38.1)	38 (10.0)	2 (0.5)	381 (100)	2.59	.70	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์	1 (0.3)	191 (50.1)	137 (36.0)	47 (12.3)	5 (1.3)	381 (100)	2.64	.75	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนบุตรเกษตรกร	8 (2.1)	215 (56.4)	133 (34.9)	23 (6.1)	2 (0.5)	381 (100)	2.46	.67	น้อย
รวม							2.50	.48	น้อย

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = .48) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = .75) รองลงมา คือ การบริการวิชาการใน

การอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต ($\bar{x}=2.59$, S.D. = .70) ส่วนความคาดหวังน้อยในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม ($\bar{x}=2.38$, S.D. = .57)

2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
	หวัง								
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	2 (0.5)	259 (68.1)	111 (29.1)	8 (2.1)	1 (0.3)	381 (100)	2.33	.54	น้อย
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์	2 (0.5)	236 (62.0)	130 (34.1)	13 (3.4)	-	381 (100)	2.40	.57	น้อย
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	3 (0.8)	219 (57.5)	136 (35.7)	23 (6.0)	-	381 (100)	2.47	.62	น้อย
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	3 (0.8)	209 (54.8)	153 (40.2)	15 (3.9)	1 (0.3)	381 (100)	2.48	.60	น้อย
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	5 (1.3)	220 (57.8)	144 (37.8)	12 (3.1)	-	381 (100)	2.43	.58	น้อย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

(n = 381)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
6. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	5 (1.3)	210 (55.1)	151 (39.7)	15 (3.9)	- (0)	381 (100)	2.46	.60	น้อย
7. การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน	3 (0.8)	220 (57.7)	136 (35.7)	20 (5.3)	2 (0.5)	381 (100)	2.47	.63	น้อย
8. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร	5 (1.3)	238 (62.5)	119 (31.2)	17 (4.5)	2 (0.5)	381 (100)	2.40	.62	น้อย
9. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิทยุทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มเพาะไ้หน่ม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น	6 (1.6)	245 (64.3)	119 (31.2)	10 (2.6)	1 (0.3)	381 (100)	2.36	.57	น้อย
รวม							2.42	.44	น้อย

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.42$, S.D. = .44) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต ($\bar{x}=2.48$, S.D. = .60) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก. ($\bar{x}=2.47$, S.D. = .62) และการบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ($\bar{x}=2.47$,

S.D. = .63) ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุด คือ เรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ($\bar{x} = 2.33$, S.D. = .54)

2.4 ด้านการวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน	6 (1.6)	253 (66.4)	103 (27.0)	18 (4.7)	1 (0.3)	381 (100)	2.36	.61	น้อย
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	3 (0.8)	206 (54.1)	121 (31.7)	50 (13.1)	1 (0.3)	381 (100)	2.58	.73	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	5 (1.3)	194 (50.9)	127 (33.3)	54 (14.1)	1 (0.3)	381 (100)	2.61	.75	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	1 (0.3)	197 (51.7)	128 (33.6)	54 (14.2)	1 (0.3)	381 (100)	2.62	.74	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	2 (0.5)	163 (42.8)	148 (38.8)	67 (17.6)	1 (0.3)	381 (100)	2.74	.76	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช	2 (0.5)	165 (43.3)	150 (39.4)	63 (16.5)	1 (0.3)	381 (100)	2.73	.75	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์	1 (0.3)	173 (45.4)	139 (36.5)	67 (17.5)	1 (0.3)	381 (100)	2.72	.76	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช	2 (0.5)	166 (43.6)	134 (35.2)	78 (20.4)	1 (0.3)	381 (100)	2.76	.79	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(n = 381)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
9. การบริการวิชาการ วิเคราะห์อาหารสัตว์	4 (1.0)	159 (41.7)	144 (37.8)	73 (19.2)	1 (0.3)	381 (100)	2.76	.78	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการ ปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิต สัตว์	4 (1.0)	158 (41.5)	149 (39.1)	69 (18.1)	1 (0.3)	381 (100)	2.75	.77	ปานกลาง
รวม							2.66	.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน ด้านการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.66, S.D. = .61$) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืชและปรับปรุงพันธุ์พืช ($\bar{x} = 2.76, S.D. = .79$) และการบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์ ($\bar{x} = 2.76, S.D. = .78$) รองลงมา คือ การบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ ($\bar{x} = 2.75, S.D. = .77$) ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน ($\bar{x} = 2.36, S.D. = .61$)

ตารางที่ 14 ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม

(n = 381)

ความคาดหวังของคนในชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D	ระดับความคาดหวัง
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	381	2.37	.42	น้อย
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	381	2.50	.48	น้อย
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	381	2.42	.44	น้อย
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	381	2.66	.61	ปานกลาง
รวม	381	2.49	.39	น้อย

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน ในด้านรวมทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49, S.D. = .39$) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในด้านการวิจัยและพัฒนา ($\bar{x} = 2.66, S.D. = .61$) รองลงมา คือ ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ($\bar{x} = 2.50, S.D. = .48$) ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน ($\bar{x} = 2.42, S.D. = .44$) ในขณะที่ความคาดหวังน้อยในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ($\bar{x} = 2.37, S.D. = .42$)

3. ระดับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

3.1 ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
1. การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาลกสิกิจ	1 (3.3)	7 (23.4)	19 (63.3)	3 (10.0)	-	30 (100)	2.80	.66	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาริตรายการผลิตโคเนื้อครบวงจร	1 (3.3)	6 (20.0)	17 (56.7)	6 (20.0)	-	30 (100)	2.93	.74	ปานกลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ)

(n = 30)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
3. การบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	1 (3.3)	3 (10.0)	19 (63.4)	7 (23.3)	-	30 (100)	3.07	.69	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ	1 (3.3)	4 (13.4)	22 (73.3)	2 (6.7)	1 (3.3)	30 (100)	2.93	.69	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก	2 (6.7)	5 (16.7)	19 (63.3)	4 (13.3)	-	30 (100)	2.83	.75	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจ เช่น ทีมหมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	1 (3.3)	5 (16.7)	23 (76.7)	1 (3.3)	-	30 (100)	2.80	.55	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์	-	4 (13.3)	25 (83.4)	1 (3.3)	-	30 (100)	2.90	.40	ปานกลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
8. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร	-	7 (23.3)	21 (70.0)	2 (6.7)	-	30 (100)	2.83	.53	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์	-	5 (16.7)	22 (73.3)	2 (6.7)	1 (3.3)	30 (100)	2.97	.61	ปานกลาง
10. การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง	1 (3.3)	2 (6.7)	23 (76.7)	4 (13.3)	-	30 (100)	3.00	.58	ปานกลาง
รวม							2.90	.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = .45) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = .69) รองลงมา คือ การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$, S.D. = .58) ในขณะที่การรับรู้ของผู้นำชุมชนต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = .66) และการบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้อินโฟมูททางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจเช่น ทีมหมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = .55)

3.2 ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	1 (3.3)	5 (16.7)	20 (66.7)	4 (13.3)	-	30 (100)	2.90	.66	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี	1 (3.3)	3 (10.0)	21 (70.0)	4 (13.4)	1 (3.3)	30 (100)	3.03	.72	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ไม่มีคุณภาพ	1 (3.3)	3 (10.0)	22 (73.4)	4 (13.3)	-	30 (100)	2.97	.61	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์	1 (3.3)	4 (13.4)	19 (63.3)	5 (16.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.03	.76	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย	1 (3.3)	9 (30.0)	18 (60.0)	2 (6.7)	-	30 (100)	2.70	.65	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น	1 (3.3)	6 (20.0)	21 (70.1)	1 (3.3)	1 (3.3)	30 (100)	2.83	.69	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
7. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	1 (3.3)	4 (13.4)	22 (73.3)	3 (10.0)	-	30 (100)	2.90	.61	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต	1 (3.3)	7 (23.4)	19 (63.3)	3 (10.0)	0 (0.0)	30 (100)	2.80	.66	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์	0 (0.0)	3 (10.0)	24 (80.0)	2 (6.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.03	.56	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนบุตรเกษตรกร	3 (10.0)	6 (20.0)	17 (56.7)	4 (13.3)	-	30 (100)	2.73	.83	ปานกลาง
รวม							2.89	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.89$, S.D. = .49) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี ($\bar{x}=3.03$, S.D. = .72) การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ ($\bar{x}=3.03$, S.D. = .76) และการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{x}=3.03$, S.D. = .56) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{x}=2.97$, S.D. = .61) ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย ($\bar{x}=2.70$, S.D. = .65)

3.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

(n = 30)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	-	6 (22.22)	17 (62.96)	4 (14.82)	-	27 (100)	2.93	.58	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์	1 (3.7)	8 (29.64)	16 (59.26)	1 (3.7)	1 (3.7)	27 (100)	2.77	.73	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	4 (14.82)	5 (18.51)	15 (55.56)	3 (11.11)	-	27 (100)	2.67	.84	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	-	6 (22.22)	20 (74.08)	1 (3.7)	-	27 (100)	2.83	.46	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	1 (3.7)	7 (25.93)	19 (70.37)	-	-	27 (100)	2.70	.53	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	2 (7.4)	7 (25.93)	15 (55.56)	3 (11.1)	-	27 (100)	2.73	.74	ปานกลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n = 30)

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
7. การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน	3 (11.1)	6 (22.22)	17 (62.97)	-	1 (3.7)	27 (100)	2.66	.80	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร	1 (3.7)	5 (18.52)	20 (74.08)	-	1 (3.7)	27 (100)	2.83	.65	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิดิทัศน์ วิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น	2 (7.4)	5 (18.52)	19 (70.38)	1 (3.7)	-	27 (100)	2.73	.64	ปานกลาง
รวม							2.76	.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = .54) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = .58) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต ($\bar{x} = 2.83$, S.D. = .46) และการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร ($\bar{x} = 2.83$, S.D. = .65) ในขณะที่ การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = .80)

3.4 ด้านการวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา

การรับรู้	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
	ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การวิจัยทางด้านการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน	3 (10.0)	2 (6.7)	23 (76.6)	2 (6.7)	-	30 (100)	2.80	.71	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	2 (6.7)	3 (10.0)	19 (63.3)	6 (20.0)	-	30 (100)	2.97	.76	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	2 (6.7)	3 (10.0)	20 (66.7)	4 (13.3)	1 (3.3)	30 (100)	2.97	.80	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	2 (6.7)	4 (13.3)	17 (56.7)	7 (23.3)	-	30 (100)	2.97	.80	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	1 (3.3)	7 (23.4)	17 (56.7)	4 (13.3)	1 (3.3)	30 (100)	2.90	.80	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช	2 (6.7)	3 (10.0)	19 (63.3)	6 (20.0)	-	30 (100)	2.97	.76	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์	1 (3.3)	6 (20.0)	18 (60.0)	3 (10.0)	2 (6.7)	30 (100)	2.97	.85	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช	1 (3.3)	3 (10.0)	22 (73.3)	2 (6.7)	2 (6.7)	30 (100)	3.03	.76	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์	1 (3.3)	8 (26.7)	15 (50.0)	5 (16.7)	1 (3.3)	30 (100)	2.90	.84	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์	1 (3.3)	6 (20.0)	16 (53.3)	5 (16.7)	2 (6.7)	30 (100)	3.03	.89	ปานกลาง
รวม							2.95	.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชน ด้านการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.95, S.D. = .70$) โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช ($\bar{x}=3.03, S.D. = .76$) และการบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ ($\bar{x}=3.03, S.D. = .89$) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน ($\bar{x}=2.97, S.D. = .76$) การบริการวิชาการวิเคราะห์น้ำ ($\bar{x}=2.97, S.D. = .80$) ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน ($\bar{x}=2.80, S.D. = .71$)

ตารางที่ 19 การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม

(n = 30)

การรับรู้ของผู้นำชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	30	2.90	.45	ปานกลาง
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	30	2.89	.49	ปานกลาง
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	30	2.76	.54	ปานกลาง
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	30	2.95	.70	ปานกลาง
รวม	30	2.88	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชน ในด้านรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.88, S.D. = .49$) โดยมีการรับรู้สูงสุดในด้านการวิจัยและพัฒนา ($\bar{x}=2.95, S.D. = .70$) รองลงมา คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ($\bar{x}=2.90, S.D. = .45$) ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ($\bar{x}=2.89, S.D. = .49$) ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน ($\bar{x}=2.76, S.D. = .54$)

4. ระดับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

4.1 ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ
ความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

(n = 30)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่ คาดหวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การบริการวิชาการในการ เป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูล เทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์ วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบัน สุวรรณวาจกกสิกิจ	-	5 (16.7)	16 (53.3)	9 (30.0)	-	30 (100)	3.13	.68	ปาน กลาง
2. การบริการวิชาการในการ เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ ให้กับคนในชุมชน เช่น สำนัก ส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์ สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร	-	3 (10.0)	18 (60.0)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.23	.68	ปาน กลาง
3. การบริการวิชาการในการ เป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำ แก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืช หรือเลี้ยงสัตว์	-	4 (13.3)	18 (60.0)	8 (26.7)	-	30 (100)	3.13	.62	ปาน กลาง
4. การบริการวิชาการในการ ตอบปัญหาทางการเกษตร ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ	-	4 (13.3)	19 (63.4)	7 (23.3)	-	30 (100)	3.10	.60	ปาน กลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่		ปาน	มาก	มาก	รวม			
	คาด	น้อย	กลาง		ที่สุด				
5. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก	-	3 (10.0)	18 (60.0)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.23	.68	ปาน กลาง
6. การบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการ เพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจเช่น ทิมหมอมู ทิมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	-	3 (10.0)	18 (60.0)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.23	.68	ปาน กลาง
7. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์	-	1 (3.3)	18 (60.0)	10 (33.4)	1 (3.3)	30 (100)	3.36	.61	ปาน กลาง
8. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร	-	5 (16.7)	15 (50.0)	10 (33.3)	-	30 (100)	3.16	.69	ปาน กลาง
9. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์	-	3 (10.0)	17 (56.6)	8 (26.7)	2 (6.7)	30 (100)	3.30	.75	ปาน กลาง
10. การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง	-	5 (16.7)	15 (50.0)	9 (30.0)	1 (3.3)	30 (100)	3.20	.76	ปาน กลาง
รวม							3.21	.49	ปาน กลาง

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้นำชุมชน ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = .49) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = .61) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = .75) ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = .60)

4.2 ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
	หวัง								
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	-	4 (13.3)	16 (53.4)	9 (30.0)	1 (3.3)	30 (100)	3.23	.73	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3-10 ธันวาคม ของทุกปี	-	3 (10.0)	18 (60.0)	7 (23.3)	2 (6.7)	30 (100)	3.27	.74	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ที่มีคุณภาพ	-	7 (23.3)	14 (46.7)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.10	.80	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

(n = 30)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่ คาด หวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม			
4. การบริการวิชาการในการ อบรมเรื่องการควบคุมโรค ระบาดในพืชและสัตว์	-	7 (23.3)	12 (40.0)	6 (20.0)	5 (16.7)	30 (100)	3.30	1.02	ปาน กลาง
5. การบริการวิชาการในการ อบรมเรื่องมาตรฐานการผลิต เพื่อความปลอดภัย	-	8 (26.7)	13 (43.3)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.07	.83	ปาน กลาง
6. การบริการวิชาการในการ อบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มี ผลผลิตที่ดีขึ้น	-	5 (16.7)	15 (50.0)	9 (30.0)	1 (3.3)	30 (100)	3.20	.76	ปาน กลาง
7. การบริการวิชาการในการ อบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิต ทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนม แพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	-	4 (13.3)	17 (56.7)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.20	.71	ปาน กลาง
8. การบริการวิชาการในการ อบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกล และเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือใน โรงงานการผลิต	-	7 (23.3)	14 (46.7)	8 (26.7)	1 (3.3)	30 (100)	3.10	.80	ปาน กลาง
9. การบริการวิชาการในการ อบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์	-	3 (10.0)	17 (56.7)	7 (23.3)	3 (10.0)	30 (100)	3.33	.80	ปาน กลาง
10. การบริการวิชาการในการ อบรมโครงการโรงเรียนบุตร เกษตรกร	2 (6.7)	8 (26.6)	11 (36.7)	5 (16.7)	4 (13.3)	30 (100)	3.03	1.13	ปาน กลาง
รวม							3.18	.67	ปาน กลาง

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้นำชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$, S.D. = .67) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = .80) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 1.02) ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนบูรณาการ ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = 1.13)

4.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ตารางที่ 22 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	-	4 (14.81)	14 (51.85)	8 (29.63)	1 (3.7)	27 (100)	3.20	.71	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์	-	8 (29.63)	13 (48.15)	5 (18.52)	1 (3.7)	27 (100)	2.97	.76	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	1 (3.7)	4 (14.82)	15 (55.56)	6 (22.22)	1 (3.7)	27 (100)	3.06	.78	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	-	6 (20.0)	17 (56.7)	6 (20.0)	1 (3.3)	27 (100)	3.06	.74	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	-	6 (22.22)	14 (51.86)	6 (22.22)	1 (3.7)	27 (100)	3.06	.74	ปานกลาง

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่ คาดหวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
6. การบริการวิชาการใน การเผยแพร่ความรู้ วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	1 (3.7)	5 (18.52)	17 (62.96)	2 (7.5)	2 (7.5)	27 (100)	2.97	.81	ปาน กลาง
7. การบริการวิชาการใน การจัดเวทีชุมชนเพื่อการ แลกเปลี่ยนความรู้ของ คนในชุมชน	1 (3.7)	5 (18.52)	15 (55.56)	5 (18.52)	1 (3.7)	27 (100)	3.00	.79	ปาน กลาง
8. การบริการวิชาการใน การเผยแพร่ความรู้ผ่าน หนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร	-	6 (22.22)	15 (55.56)	5 (18.52)	1 (3.7)	27 (100)	3.03	.72	ปาน กลาง
9. การบริการวิชาการใน การเผยแพร่ วิดิทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการ ทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การ จัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมใน ถุงพลาสติก เป็นต้น	-	5 (18.52)	14 (51.85)	6 (22.22)	2 (7.5)	27 (100)	3.17	.79	ปาน กลาง
รวม							3.06	.60	ปาน กลาง

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้นำชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์
ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.06$ 2.42, S.D. = .60) โดยมีความ
คาดหวังสูงสุดในเรื่องบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร
($\bar{x}=3.20$, S.D. = .71) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิดิทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ

เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = .79) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์ ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = .76) และการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = .81)

4.4 ด้านวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ด้านการวิจัยและพัฒนา

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)					รวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. การวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ของชุมชน	-	4 (13.3)	15 (50.0)	8 (26.7)	3 (10.0)	30 (100)	3.33	.84	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	1 (3.3)	3 (10.0)	13 (43.4)	12 (40.0)	1 (3.3)	30 (100)	3.30	.84	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	1 (3.3)	3 (10.0)	13 (43.4)	10 (33.3)	3 (10.0)	30 (100)	3.37	.93	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	-	2 (6.7)	15 (50.0)	10 (33.3)	3 (10.0)	30 (100)	3.47	.78	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	-	4 (13.3)	14 (46.7)	8 (26.7)	4 (13.3)	30 (100)	3.40	.89	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช	-	2 (6.7)	16 (53.3)	7 (23.3)	5 (16.7)	30 (100)	3.50	.86	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์	-	-	19 (63.3)	7 (23.4)	4 (13.3)	30 (100)	3.50	.73	ปานกลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคาดหวัง	จำนวน (ร้อยละ)						\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คาดหวัง
	ไม่ คาด หวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม			
	8. การบริการวิชาการในการ ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และ ปรับปรุงพันธุ์พืช	-	2 (6.7)	17 (56.7)	7 (23.3)	4 (13.3)			
9. การบริการวิชาการวิเคราะห์ อาหารสัตว์	-	4 (13.3)	16 (53.4)	6 (20.0)	4 (13.3)	30 (100)	3.33	.88	ปาน กลาง
10. การบริการวิจัยการ ปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิต สัตว์	-	2 (6.7)	16 (53.3)	8 (26.7)	4 (13.3)	30 (100)	3.47	.82	ปาน กลาง
รวม							3.41	.72	ปาน กลาง

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้นำชุมชน ด้านการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = .72) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = .86) และการบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์ ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = .73) รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปัสสาวะ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = .78) และการบริการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์และผลิตสัตว์ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = .82) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = .84)

ตารางที่ 24 ความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวม

(n = 30)

ความคาดหวังของผู้นำชุมชน	จำนวน	\bar{x}	S.D.	ระดับความ คาดหวัง
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	30	3.21	.49	ปานกลาง
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	30	3.18	.67	ปานกลาง
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยี สู่ชุมชน	30	3.06	.60	ปานกลาง
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	30	3.41	.72	ปานกลาง
รวม	30	3.22	.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้นำชุมชน ในด้านรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = .57) โดยมีความคาดหวังสูงสุดในด้านการวิจัยและพัฒนา ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = .72) รองลงมา คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = .49) ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ($\bar{x} = 3.18$, S.D. = .67) ส่วนความคาดหวังต่ำสุดในด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน ($\bar{x} = 3.06$, S.D. = .60)

นอกจากนี้ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ของผู้นำชุมชนและคนในชุมชนได้ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะความคาดหวังที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

1.1 ควรสร้างแรงจูงใจให้กับคนในพื้นที่ได้รับทราบถึงการเป็นแหล่งข้อมูลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ เมื่อประสบปัญหาทางการเกษตร (จำนวน 7 คน)

1.2 สื่อที่ได้มาอาจเป็นข้อมูลที่เข้าใจยากหรือต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม จึงทำให้การสื่อสาร และการรับทราบข้อมูลต่างๆ ทำได้ค่อนข้างยาก (จำนวน 5 คน)

1.3 มีการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลในการให้ความรู้
(จำนวน 4 คน)

1.4 การเข้าถึงแหล่งข้อมูลในบางเรื่องมีความล่าช้า เนื่องจากสภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม
ภายในและภายนอกองค์กรที่มีความแตกต่างกัน (จำนวน 3 คน)

1.5 ควรหาวิธีโดยการทำศูนย์กลางการติดต่อประสานงานได้สะดวกรวดเร็ว และเข้าถึงได้
สำหรับคนทุกระดับชั้น เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ที่น้อยและมักจะกลัวที่จะเข้าไป
สอบถามหรือขอคำปรึกษา (จำนวน 3 คน)

1.6 การช่วยสร้างชุมชนให้เป็นแหล่งข้อมูลขนาดเล็กเพื่อให้คนในชุมชนสะดวกในการ
หาความรู้ไม่ต้องเดินทางเข้าไปในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อีกทั้ง
ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย (จำนวน 2 คน)

2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

2.1 ควรสำรวจความต้องการของคนในชุมชนก่อนที่จะจัดหลักสูตรเพื่อให้การอบรมมี
ประโยชน์สูงสุดกับผู้เข้าร่วมอบรมในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือใช้แก้ปัญหาเบื้องต้นที่เกิดขึ้น
(จำนวน 10 คน)

2.2 ควรจัดอบรมนอกสถานที่ ได้ปฏิบัติจริง มีการลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์และ
วิธีการแก้ปัญหา (จำนวน 5 คน)

2.3 ควรจัดอบรมการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์เพราะคนในชุมชนส่วนใหญ่ทำ
การเกษตรและปศุสัตว์ (จำนวน 4 คน)

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

3.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์และเข้าใจถึงความต้องการของคนในพื้นที่ให้มากขึ้นและ
คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและนำข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ มาสอดแทรกอยู่เป็นประจำ
(จำนวน 8 คน)

3.2 ควรจัดสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถแต่ละด้านเข้ามาในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้สู่ชุมชน และเพื่อการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีของชุมชนอีกทั้งยังทันโลกยุคปัจจุบัน (จำนวน 6 คน)

3.3 ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเสียงตามสาย การปิดประกาศตามแหล่งชุมชน หรือสถานที่ราชการ (จำนวน 5 คน)

3.4 สร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ การเสียดสเวลาของเจ้าหน้าที่ การคลุกคลีทำความคุ้นเคยกับชาวบ้านก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงพร้อมทั้งได้รับการร่วมมือจากคนในชุมชนอย่างแท้จริง (จำนวน 4 คน)

3.5 การประชาสัมพันธ์ทำได้ยากเนื่องจากคนในพื้นที่ขาดความรู้และการนำเทคโนโลยีเข้าสู่ชุมชนจะเป็นปัญหาต่อคนในพื้นที่ควรมีวิธีการที่เข้าใจง่ายและต้องไม่แตกต่างจากวิถีเดิมมากนัก เพราะชาวบ้านต้องใช้เวลาปรับตัวกับสิ่งใหม่ๆ (จำนวน 3 คน)

3.6 เมื่อได้นำเทคโนโลยีเข้าสู่ชุมชนแล้ว ควรติดตามผล และให้ข้อมูลและความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้ความรู้เสียประโยชน์ (จำนวน 3 คน)

3.7 การประชาสัมพันธ์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรอบคอบและสามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง (จำนวน 2 คน)

4. ด้านวิจัยและพัฒนา

4.1 ควรทำความเข้าใจกับประชาชนก่อนจึงจะสามารถวิจัยและนำไปสู่การพัฒนาได้ (จำนวน 9 คน)

4.2 ข้อมูลทางด้านวิชาการเข้าใจยาก ควรชี้แจงด้วยตนเองเพื่อความเข้าใจ (จำนวน 7 คน)

4.3 ควรนำปัญหาทางการเกษตรและ ปศุสัตว์ของชุมชน ไปวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่ชุมชนกำลังประสบกับปัญหา (จำนวน 7 คน)

4.4 ควรจัดอบรมให้คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจด้านวิจัยและพัฒนา (จำนวน 6 คน)

4.5 ควรเป็นการวิจัยและการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้คนในพื้นที่เกิดความสนใจและเข้าร่วมมือในการวิจัยดังกล่าว (จำนวน 4 คน)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1. คนในชุมชน

ตารางที่ 25 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

(n=381)

ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกกลศึกษา	2.28	.48	น้อย	2.24	.50	น้อย
2. การบริการวิชาการในการเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร	2.54	.57	ปานกลาง	2.31	.53	น้อย
3. การบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	2.54	.57	ปานกลาง	2.32	.59	น้อย
4. การบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ	2.62	.58	ปานกลาง	2.33	.60	น้อย
5. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก	2.64	.59	ปานกลาง	2.34	.58	น้อย

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
6. การบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการ เพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจ เช่น ทีมหมอมหุ ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลง หน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	2.55	.61	ปานกลาง	2.33	.59	น้อย
7. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์	2.57	.59	ปานกลาง	2.34	.60	น้อย
8. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับ เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร	2.67	.62	ปานกลาง	2.45	.65	น้อย
9. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์	2.70	.65	ปานกลาง	2.51	.67	น้อย
10. การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ้าย ปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง	2.76	.65	ปานกลาง	2.49	.69	น้อย
รวม	2.59	.40	ปานกลาง	2.37	.42	น้อย

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน ในภาพรวมด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การบริการวิชาการในการเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณจากกลกิจมีระดับการรับรู้และความคาดหวัง ไม่แตกต่างกันโดยอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 26 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

(n=381)

ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ด โคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	2.46	.60	น้อย	2.38	.57	น้อย
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนา วิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงาน เกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี	2.71	.64	ปานกลาง	2.49	.62	น้อย
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผัก และผลไม้อย่างมีคุณภาพ	2.71	.64	ปานกลาง	2.43	.60	น้อย
4. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์	2.76	.67	ปานกลาง	2.49	.66	น้อย
5. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย	2.75	.69	ปานกลาง	2.49	.66	น้อย
6. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น	2.78	.67	ปานกลาง	2.51	.63	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	2.69	.69	ปานกลาง	2.47	.62	น้อย
8. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	2.75	.70	ปานกลาง	2.59	.70	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์	2.73	.72	ปานกลาง	2.64	.75	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนบุตรเกษตรกร	2.74	.74	ปานกลาง	2.46	.67	น้อย
รวม	2.71	.51	ปานกลาง	2.50	.48	น้อย

จากตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน ในภาพรวมด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียมมีระดับการรับรู้และความคาดหวังไม่แตกต่างกันโดยอยู่ในระดับน้อย ในส่วนหัวข้อที่ 6 การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น หัวข้อที่ 8 การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และ หัวข้อที่ 9 การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์มีระดับการรับรู้และความคาดหวังไม่แตกต่างกันโดยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการประชาสัมพันธ์ ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
	(n=381)					
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	2.40	.54	น้อย	2.33	.54	น้อย
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์	2.61	.68	ปานกลาง	2.40	.57	น้อย
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	2.64	.69	ปานกลาง	2.47	.62	น้อย
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	2.63	.69	ปานกลาง	2.48	.60	น้อย
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	2.60	.67	ปานกลาง	2.43	.58	น้อย
6. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	2.65	.70	ปานกลาง	2.46	.60	น้อย
7. การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน	2.64	.68	ปานกลาง	2.47	.63	น้อย

ตารางที่ 27 (ต่อ)

(n=381)

ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยี สู่ชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
8. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่าน หนังสือพิมพ์ เช่นหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอแลมน์ ท่องเที่ยวเกษตร	2.65	.67	ปาน กลาง	2.40	.62	น้อย
9. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิดิทัศน์ ความรู้ ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ย อินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มพะเนินนม เห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น	2.56	.64	ปาน กลาง	2.36	.57	น้อย
รวม	2.60	.51	ปาน กลาง	2.42	.44	น้อย

จากตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกันในภาพรวม ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร มีระดับการรับรู้และความคาดหวัง ไม่แตกต่างกันโดยอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการวิจัยและพัฒนา

(n=381)

ด้านการวิจัยและพัฒนา	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหา เร่งด่วน ของชุมชน	2.51	.59	ปาน กลาง	2.36	.61	น้อย
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	2.70	.69	ปาน กลาง	2.58	.73	ปาน กลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

(n=381)

ด้านการวิจัยและพัฒนา	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	2.77	.71	ปาน กลาง	2.61	.75	ปาน กลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	2.54	.61	ปาน กลาง	2.62	.74	ปาน กลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	2.73	.68	ปาน กลาง	2.74	.76	ปาน กลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุม โรคพืช	2.72	.68	ปาน กลาง	2.73	.75	ปาน กลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคนะบาดในสัตว์	2.79	.70	ปาน กลาง	2.72	.76	ปาน กลาง
8. การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช	2.78	.72	ปาน กลาง	2.76	.79	ปาน กลาง
9. การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์	2.81	.73	ปาน กลาง	2.76	.78	ปาน กลาง
10. การบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์และผลิต สัตว์	2.87	.75	ปาน กลาง	2.75	.77	ปาน กลาง
รวม	2.72	.52	ปาน กลาง	2.66	.61	ปาน กลาง

จากตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกันในภาพรวม ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน มีระดับการรับรู้และความคาดหวัง แตกต่างกันสูงสุด

ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

(n=381)

บทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	2.59	.40	ปานกลาง	2.37	.42	น้อย
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	2.71	.51	ปานกลาง	2.50	.48	น้อย
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	2.60	.51	ปานกลาง	2.42	.44	น้อย
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	2.72	.52	ปานกลาง	2.66	.61	ปานกลาง
รวม	2.65	.42	ปานกลาง	2.49	.39	น้อย

จากตารางที่ 29 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยมีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการวิจัยและพัฒนา มีระดับการรับรู้และความคาดหวังไม่แตกต่างกัน โดยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้นำชุมชน

ตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน

ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูล ข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูล เทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาลกสิกิจ	2.80	.66	ปานกลาง	3.13	.68	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร	2.93	.74	ปานกลาง	3.23	.68	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	3.07	.69	ปานกลาง	3.13	.62	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ	2.93	.69	ปานกลาง	3.10	.60	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก	2.83	.75	ปานกลาง	3.23	.68	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการ เพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจ เช่น ทีมหมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น	2.80	.55	ปานกลาง	3.23	.68	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์	2.90	.40	ปานกลาง	3.36	.61	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร	2.83	.53	ปานกลาง	3.16	.69	ปานกลาง

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
9. การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัด การในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์	2.97	.61	ปาน กลาง	3.30	.75	ปาน กลาง
10. การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ้าย ปฏิบัติกรและเรือนปลูกพืชทดลอง	3.00	.58	ปาน กลาง	3.20	.76	ปาน กลาง
รวม	2.90	.45	ปาน กลาง	3.21	.49	ปาน กลาง

จากตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน ในภาพรวม ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นหัวข้อที่ 7 การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น

(n=30)

ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม	2.90	.66	ปาน กลาง	3.23	.73	ปาน กลาง
2. การบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนา วิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงาน เกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี	3.03	.72	ปาน กลาง	3.27	.74	ปาน กลาง
3. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผัก และผลไม้อย่างมีคุณภาพ	2.97	.61	ปาน กลาง	3.10	.80	ปาน กลาง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

(n=30)

ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
4. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์	3.03	.76	ปานกลาง	3.30	1.02	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย	2.70	.65	ปานกลาง	3.07	.83	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น	2.83	.69	ปานกลาง	3.20	.76	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร	2.90	.61	ปานกลาง	3.20	.71	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	2.80	.66	ปานกลาง	3.10	.80	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์	3.03	.56	ปานกลาง	3.33	.80	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนนุตรเกษตรกร	2.73	.83	ปานกลาง	3.03	1.13	ปานกลาง
รวม	2.89	.49	ปานกลาง	3.18	.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกันในภาพรวมด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น โดยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นหัวข้อที่ 5 การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย และหัวข้อที่ 6 การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน

(n=30)

ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	2.93	.58	ปานกลาง	3.20	.71	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรศัพท์	2.77	.73	ปานกลาง	2.97	.76	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.	2.67	.84	ปานกลาง	3.06	.78	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต	2.83	.46	ปานกลาง	3.06	.74	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ ซีดี ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำราชาวบ้าน	2.70	.53	ปานกลาง	3.06	.74	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ	2.73	.74	ปานกลาง	2.97	.81	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน	2.66	.80	ปานกลาง	3.00	.79	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่นหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอรัลมันท์ ท้องโลกเกษตร	2.83	.65	ปานกลาง	3.03	.72	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิทยุทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มพะงะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น	2.73	.64	ปานกลาง	3.17	.79	ปานกลาง
รวม	2.76	.54	ปานกลาง	3.06	.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกันในภาพรวม ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยอยู่ในระดับปานกลาง

ยกเว้นข้อหัวข้อที่ 9 การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิทยุทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในด้านการวิจัยและพัฒนา

(n=30)

ด้านการวิจัยและพัฒนา	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. การวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ของชุมชน	2.80	.71	ปานกลาง	3.33	.84	ปานกลาง
2. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน	2.97	.76	ปานกลาง	3.30	.84	ปานกลาง
3. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์น้ำ	2.97	.80	ปานกลาง	3.37	.93	ปานกลาง
4. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ย	2.97	.80	ปานกลาง	3.47	.78	ปานกลาง
5. การบริการวิชาการในการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง	2.90	.80	ปานกลาง	3.40	.89	ปานกลาง
6. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช	2.97	.76	ปานกลาง	3.50	.86	ปานกลาง
7. การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์	2.97	.85	ปานกลาง	3.50	.73	ปานกลาง
8. การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช	3.03	.76	ปานกลาง	3.43	.82	ปานกลาง
9. การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์	2.90	.84	ปานกลาง	3.33	.88	ปานกลาง
10. การบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์	3.03	.89	ปานกลาง	3.47	.82	ปานกลาง
รวม	2.95	.70	ปานกลาง	3.41	.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน ในภาพรวม ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น หัวข้อที่ 1 การวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน หัวข้อที่ 6 การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช และหัวข้อที่ 7 การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์ มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ตารางที่ 34 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

(n=30)

บทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	การรับรู้		ระดับ	ความคาดหวัง		ระดับ
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน	2.90	.45	ปาน กลาง	3.21	.49	ปาน กลาง
2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น	2.89	.49	ปาน กลาง	3.18	.67	ปาน กลาง
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำ เทคโนโลยีสู่ชุมชน	2.76	.54	ปาน กลาง	3.06	.60	ปาน กลาง
4. ด้านการวิจัยและพัฒนา	2.95	.70	ปาน กลาง	3.41	.72	ปาน กลาง
รวม	2.88	.49	ปาน กลาง	3.22	.57	ปาน กลาง

จากตารางที่ 34 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระดับการรับรู้และความคาดหวัง ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการวิจัยและพัฒนา มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับการรับรู้และระดับความคาดหวัง
ของคนในชุมชนต่อการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1. การรับรู้ของคนในชุมชน

1.1 เพศ

ตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามเพศ

(n = 381)

เพศ	จำนวน	\bar{x}	S.D	t	Sig.
ชาย	102	2.53	.38	-3.479*	.001
หญิง	279	2.70	.43		

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของคนในชุมชน เพศชายและเพศหญิง มีการรับรู้ต่อ
บทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน
($t = -3.479$, Sig = .001) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.2 อายุ

ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ

(n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	5.207	1.041	6.293*	.000
ภายในกลุ่ม	375	62.049	.165		
รวม	380	67.256			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ ต่ออบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน ($F= 6.293, \text{Sig} = .000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างตามอายุของคนในชุมชน มีผลการทดสอบรายคู่ด้วย Scheffe Method ดังนี้

ตารางที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ ของคนในชุมชนที่มีต่ออบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ โดย Scheffe Method (n = 381)

อายุ	\bar{x}	S.D.	อายุ					
			น้อยกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
น้อยกว่า 20 ปี	2.78	.39	-					
21-30 ปี	2.76	.33		-				
31-40 ปี	2.55	.43			-			
41-50 ปี	2.74	.39				-		
51-60 ปี	2.53	.42				*	-	
มากกว่า 60 ปี	2.97	.46					*	-
รวม	2.65	.42						

จากตารางที่ 37 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 41-50 ปี ($\bar{x}=2.74, \text{S.D} = .39$) มีการรับรู้ต่ออบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับกับกลุ่มที่มีอายุ 51-60 ปี ($\bar{x}=2.53, \text{S.D} = .42$) และกลุ่มที่มีอายุ 51-60 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ($\bar{x}=2.97, \text{S.D} = .46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3 อาชีพ

ตารางที่ 38 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ

(n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	2.705	.676	3.939*	.004
ภายในกลุ่ม	376	64.551	.172		
รวม	380	67.256			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้ ต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน (F= 3.939, Sig = .004) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างตามอายุ ของคนในชุมชน มีผลการทดสอบ รายคู่ด้วย Scheffe Method ดังนี้

ตารางที่ 39 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ โดย Scheffe Method

(n=381)

อาชีพ	\bar{x}	S.D.	อาชีพ			
			เกษตรกร	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง อื่น ๆ
เกษตรกร	2.53	.41	-			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.69	.56		-		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.71	.46			-	
รับจ้าง	2.69	.41	*			-
อื่น ๆ	3.14	.47				-
รวม	2.65	.42				

จากตารางที่ 39 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร ($\bar{x}=2.53$, S.D. = .41) มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับ กับกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง ($\bar{x}=2.69$, S.D. = .41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4 ระดับการศึกษา

ตารางที่ 40 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.153	.384	2.192	.089
ภายในกลุ่ม	377	66.103	.175		
รวม	380	67.256			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน (F= 2.192, Sig= .089)

1.5 รายได้

ตารางที่ 41 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้ (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.104	.368	2.097	.100
ภายในกลุ่ม	377	66.152	.175		
รวม	380	67.256			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีรายได้ ต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน ($F= 2.097, \text{Sig} = .100$)

1.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 42 แสดงการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.420	.105	.590	.670
ภายในกลุ่ม	376	66.836	.178		
รวม	380	67.256			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน ($F= .590, \text{Sig} = .670$)

2. ความคาดหวังของคนในชุมชน

2.1 เพศ

ตารางที่ 43 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามเพศ (n = 381)

เพศ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ชาย	102	2.52	.46	.870	.385
หญิง	279	2.48	.36		

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของคนในชุมชน เพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน ($t = -.870$, $Sig = .385$)

2.2 อายุ

ตารางที่ 44 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	2.415	.483	3.262*	.007
ภายในกลุ่ม	375	55.518	.148		
รวม	380	57.933			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน ($F = 3.262$, $Sig = .007$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างตามอายุของคนในชุมชน มีผลการทดสอบรายคู่ด้วย Scheffe Method ดังนี้

ตารางที่ 45 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอายุ โดย Scheffe Method

(n = 381)

อายุ	— X	S.D.	อายุ					
			น้อยกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
น้อยกว่า 20 ปี	2.57	.23	-					
21-30 ปี	2.52	.56		-				
31-40 ปี	2.64	.54			-			
41-50 ปี	2.50	.33				-		
51-60 ปี	2.40	.39			*		-	
มากกว่า 60 ปี	2.37	.19						-
รวม	2.49	.39						

จากตารางที่ 45 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี ($\bar{x} = 2.64$, S.D = .54) มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับ กับกลุ่มที่มีอายุ 51-60 ปี ($\bar{x} = 2.40$, S.D = .39) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 อาชีพ

ตารางที่ 46 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการ วิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามอาชีพ

(n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.324	.081	.529	.715
ภายในกลุ่ม	376	57.608	.153		
รวม	380	57.933			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวัง ต่อบทบาทการบริการ วิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน (F= .529,Sig = .715)

2.4 ระดับการศึกษา

ตารางที่ 47 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	4.074	1.358	9.507*	.000
ภายในกลุ่ม	377	53.858	.143		
รวม	380	57.933			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน (F= 9.507, Sig = .000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างตามระดับการศึกษา ของคนในชุมชน มีผลการทดสอบ รายคู่ด้วย Scheffe Method ดังนี้

ตารางที่ 48 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระดับการศึกษาโดย
Scheffe Method

(n=381)

การศึกษา	\bar{x}	S.D.	การศึกษา			
			ต่ำกว่า มัธยม ศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนต้น(หรือ เทียบเท่า)	มัธยมศึกษา ตอนปลาย ปวช. (หรือ เทียบเท่า)	อนุปริญญา ปวส., ปริญญาตรี อื่นๆ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	2.48	.33	-			
มัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า)	2.45	.38		-		
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. (หรือเทียบเท่า)	2.63	.73			-	
อนุปริญญา,ปวส.,ปริญญาตรี, อื่นๆ	3.31	.61	*	*	*	-
รวม	2.49	.39				

จากตารางที่ 48 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{x} = 2.48$, S.D=.33) มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับ กับกลุ่มที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า) ($\bar{x} = 2.45$, S.D = .38) กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. (หรือเทียบเท่า) ($\bar{x} = 2.63$, S.D = .73) และกลุ่มที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา,ปวส.ปริญญาตรีและอื่นๆ ($\bar{x} = 3.31$, S.D = .61) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 รายได้

ตารางที่ 49 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้ (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	5.129	1.710	12.207*	.000
ภายในกลุ่ม	377	52.803	.140		
รวม	380	57.933			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน (F= 12.207, Sig = .000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างตามระดับการศึกษาของคนในชุมชน มีผลการทดสอบ รายคู่ด้วย Scheffe Method ดังนี้

ตารางที่ 50 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามรายได้ โดย Scheffe Method (n=381)

รายได้	\bar{x}	S.D.	รายได้			
			น้อยกว่า 5,000 บาท	5,000-10,000 บาท	10,001-15,000 บาท	มากกว่า 15,000 บาท
น้อยกว่า 5,000 บาท	2.54	.37	-			
5,000-10,000 บาท	2.44	.35		-		
10,001-15,000 บาท	2.72	.52		*	-	
มากกว่า 15,000 บาท	3.26	.76	*	*	*	-
รวม	2.49	.39				

จากตารางที่ 50 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท (\bar{x} = 2.54, S.D = .37) มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน แตกต่างกับกับกลุ่มที่มีรายได้ มากกว่า 15,000 บาท ($\bar{x} = 3.26, S.D = .76$) กลุ่มที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 2.44, S.D = .35$) มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับกับกลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 2.72, S.D = .52$) และกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ($\bar{x} = 3.26, S.D = .76$) กลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 2.72, S.D = .52$) มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกับกับกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ($\bar{x} = 3.26, S.D = .76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6 ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ตารางที่ 51 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน (n = 381)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	1.651	.413	2.757*	.028
ภายในกลุ่ม	376	56.282	.150		
รวม	380	57.933			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกันมีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน ($F = 2.757, Sig = .028$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อทำการทดสอบรายคู่ด้วย Scheffe Method ผลปรากฏว่า ไม่สามารถทำการทดสอบได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนต่อบทบาทในการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 8,215 คน ได้ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน กลุ่มที่ 2 คือ ผู้นำที่เป็นทางการ ประกอบด้วย กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 11 คน และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 18 คน รวมทั้งหมด 30 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติเปรียบเทียบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และ Scheffe Method โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน

คนในชุมชน

1. เพศ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.2 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.8
2. อายุ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา คือ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.9 และอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.1 ตามลำดับ
3. ระดับการศึกษา พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมา คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า) คิดเป็นร้อยละ 35.7 และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.(หรือเทียบเท่า) คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ
4. อาชีพ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 24.2 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ
5. รายได้ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมา คือ มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.0 และรายได้ 10,001 – 15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 6.6 ตามลำดับ
6. ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา คือ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 6 ปี – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.1 ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ผู้นำชุมชน

1. เพศ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 36.7
2. อายุ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา คือ อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามลำดับ
3. ระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมา คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า) คิดเป็นร้อยละ 30.0 และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.(หรือเทียบเท่า) คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ
4. อาชีพ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ
5. รายได้ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ รายได้ 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.6 และรายได้มากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ
6. สถานภาพ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และกำนันคิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ
7. ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา คือ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 6ปี – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน พบว่า การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวจากกลกิจ

2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น พบว่า การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ด โคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน พบว่า การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ และการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์คมชัดลึก คอแลมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก. และการบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

4. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** พบว่า การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริหารวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตภัณฑ์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์ ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน

อย่างไรก็ตามการรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการบริการวิชาการทั้ง 4 ด้านไม่ตรงตามความต้องการของคนในชุมชนจนทำให้ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามบทบาทที่กำหนดไว้ หรือเกิดคุณประโยชน์ต่อคนในชุมชนไม่มากนัก ซึ่งส่งผลมาจากบริบทชุมชนทั้งภายในและภายนอก ทำให้คนในชุมชนเกิดการรับรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ Schermerhorn, Hunt and Osborn (1991) ที่กล่าวไว้ว่า ไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกับบุคคลอื่นที่เดียวเพราะเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งรับรู้ก็จะประมาณสิ่งรับรู้นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง

ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. **ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน** พบว่า ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริหารวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา คือ การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ้ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริหารวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ

2. **ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น** พบว่า ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคาดหวังสูงสุด

ในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ด โคนนึ่งปู่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน พบว่า ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางสถานีวิทยุ มก. และการบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

4. ด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า ความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช และปรับปรุงพันธุ์พืช และการบริการวิชาการวิเคราะห์อาหารสัตว์ รองลงมา คือ การบริการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน

ดังนั้นความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานได้ชัดเจนในรูปแบบอย่างต่อเนื่องในทั้ง 4 ด้าน ซึ่งการบริการวิชาการเหล่านี้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆอย่างได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลให้เกิดคุณประโยชน์กับคนในชุมชนมาโดยตลอด จึงเป็นเหตุให้คนในชุมชนมีความคาดหวังต่อบริการวิชาการน้อย ดังคำกล่าวของ สุรางค์ จันทร์เอม (2529) ความคาดหวังคือ ความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดน่าและสิ่งใดบ้างน่าจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ อันดับของจุดหมายที่บุคคลตั้งไว้ เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้

การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ่ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ และการบริการวิชาการในการลงพื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจ เช่น ทิมหมอหมู ทิมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น

2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ และการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้อย่างมีคุณภาพ ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต และ

การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอแลมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่อง การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน

4. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้สูงสุดในเรื่อง การบริการวิชาการในการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืชและปรับปรุงพันธุ์พืช และการบริการวิชาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน การบริการวิชาการวิเคราะห์น้ำ ในขณะที่การรับรู้ต่ำสุดในเรื่องการวิจัยทางการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน

อย่างไรก็ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสนนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการปรับเปลี่ยนแบบแผนการปฏิบัติงานตามสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และได้พัฒนาการบริการวิชาการอยู่ตลอดเวลาเพื่อความก้าวหน้าที่ทันต่อสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบการดำเนินงานอาจจะยังไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ไม่มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามบทบาทของการบริการวิชาการอาจไม่เกิดคุณประโยชน์โดยตรง อันส่งผลโดยตรงมาจากบริบททางสังคมทั้งภายในและภายนอก สอดคล้องกับ สุรางค์ จันทร์เอม (2529) การรับรู้ของคนเรา มีข้อจำกัดอยู่กับจุดมุ่งหมาย หรือประโยชน์ที่จะได้รับการประสบการณ์ ได้แก่ วัตถุหรือบุคคล การรับรู้วัตถุหรือบุคคลนั้น จะทำให้มีการแปลความหมายของสิ่งนั้นหรือบุคคลนั้น เพื่อตัดสินใจว่าตอบสนองหรือมีปฏิกริยาอย่างไรต่อสิ่งที่ถูกรับรู้นั้น จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ สิ่งที่แสดงออกไปต่อผู้ที่ถูกรับรู้เท่ากับเป็นการตรวจสอบการรับรู้ของตนเอง ทำให้เกิดข้อมูลใหม่ย้อนกลับสู่ผู้รับรู้ เพื่อปรับพฤติกรรมตอบสนองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มผู้นำต้องพึ่งพาตนเองและขอแรงสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ควบคู่ไปกับ

ความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน

ความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. **ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน** พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ

2. **ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น** พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมโครงการ โรงเรียนบุตรเกษตรกร

3. **ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน** พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิดีทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิค และขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มเพาะเห็ด การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางโทรทัศน์ และการบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืมหนังสือ

4. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** พบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีความคาดหวังสูงสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช และการบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์ รองลงมา คือ การบริการวิชาการในการวิเคราะห์ปุ๋ยและการบริการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และผลิตสัตว์ ในขณะที่ความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องการบริการวิชาการในการวิเคราะห์ดิน

อย่างไรก็ตามความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านวิจัยและพัฒนาที่ผู้นำชุมชนต้องการให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เข้าไปมีบทบาทตามที่ของมหาวิทยาลัยที่แสดงออกมา สอดคล้องกับ Allport (1967 อ้างใน อ่ำพล พรอารักษ์สกุล, 2540) กล่าวว่า การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role

Acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีการสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนเองรับรู้อยู่ การยอมรับบทบาทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้เพราะว่า บุคคลไม่ได้ยินยอมทุกบทบาทเสมอไปแม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกหรือถูกผลักดันจากสังคม ให้ได้รับตำแหน่งและมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติก็ตาม เพราะถ้าหากบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสีย หรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการ หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา แตกต่างกัน โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการวิจัยและพัฒนา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่แตกต่างกันโดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นในเรื่องการบริการวิชาการในการเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ ไม่แตกต่างกัน

2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่แตกต่างกัน โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การบริการวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม หัวข้อที่ 6 การบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น หัวข้อที่ 8 การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และ หัวข้อที่ 9 การบริการวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ไม่แตกต่างกัน

3. **ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน** พบว่า การรับรู้และความคาดหวัง ของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แตกต่างกัน โดยระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย เมื่อแยกเป็นรายข้อ มีเพียงหัวข้อที่ 1 การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือคู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ไม่แตกต่างกัน

4. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องการวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน มีระดับการรับรู้และความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชน มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการบริการวิชาการที่ไม่ดีมากพออีกและอาจเข้าไม่ถึงคนในชุมชน ในขณะที่ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไม่ตรงกับความต้องการของคนในชุมชนและเวลาในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการน้อยไม่เพียงพอที่จะให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจและจดจำเพื่อนำไปต่อยอดได้ อีกทั้งจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่คนในชุมชนต้องไปทำมาหากินมเลี้ยงชีพจึงไม่สามารถเข้าร่วมได้เต็มเวลาอบรม หรือแม้แต่นักคณาจารย์บรรยายอาจมีข้อบกพร่อง มีความรู้แต่ไม่สามารถบรรยายให้คนในชุมชนเข้าใจได้ง่ายเพราะคนในชุมชนมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีอาชีพที่หลากหลาย มีความถนัดในสายงานที่แยกออกจากกัน ตลอดจนคนในชุมชนเกิดความสับสนในสื่อ ข้อมูลข่าวสารที่มีความทันสมัยมากเกินไป ตามไม่ทัน ได้สอดคล้องกับ พัทธา สายหู (2544) กล่าวว่า บทบาทคือขอบเขตอำนาจหน้าที่ และสิทธิในการกระทำตามบทของแต่ละงานที่เรามีต่อผู้อื่น โดยสังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทไว้ด้วยวิธีการต่างๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับเท่านั้น แต่อาศัยความต้องการและการยอมรับร่วมกันในหมู่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ดังนั้นความหมายของบทบาทอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาหรือความปรารถนาของผู้ร่วมใช้บทบาท

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน และด้านการวิจัยและพัฒนา ไม่แตกต่างกัน อยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยและพัฒนา มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน อยู่ที่ระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องการบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

2. ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น พบว่า การรับรู้และความคาดหวัง ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกันอยู่ที่ระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องการบริการวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย และการบริการวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์มให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน อยู่ที่ระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องการบริการวิชาการในการเผยแพร่ วิทยุทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การจัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะเห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

4. ด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า การรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน อยู่ที่ระดับปานกลาง ยกเว้นหัวข้อที่ 1 การวิจัยทางด้านเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ของชุมชน หัวข้อที่ 6

การบริการวิชาการในการวิจัยโรคพืช การควบคุมโรคพืช และหัวข้อที่ 7 การบริการวิชาการในการวิจัยโรคระบาดในสัตว์ มีระดับการรับรู้และความคาดหวังแตกต่างกันสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้และความคาดหวังของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้นำชุมชนมีศักยภาพในการเป็นผู้นำชุมชนและมีหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เกษตรอำเภอ ให้การสนับสนุนในเรื่องของการแก้ปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาทางการเกษตร เรื่องการทำมาหากิน เรื่องสาธารณสุขโรคในชุมชน ซึ่งเป็นการสนับสนุนที่เข้าถึงประชาชน เป็นการสนับสนุนในเรื่องที่ประชาชนสนใจและนำกลับไปใช้ได้จริง อีกทั้งการพัฒนาคนในชุมชนให้พึ่งพาตนเองโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและประสบการณ์ทางการเกษตรเป็นเหตุให้ความคาดหวังของผู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง เพราะยังมีในเรื่องในเชิงวิจัยและการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาในชุมชน ที่กลุ่มผู้นำชุมชนต้องการให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดกิจกรรมบริการวิชาการเพื่อเผยแพร่ให้กับคนในชุมชนต่อไป ดัง Ralph Linton (1956 อ้างใน ระวีวรรณ เต็มศิริกุล, 2537) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดไว้ให้ดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของสังคมหรือของชุมชน วัฒนธรรม ประเพณีและความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคลิกภาพและความจำเป็นของเจ้าของบทบาทต้องมีความชัดเจน

ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับการรับรู้ของคนในชุมชนต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1. เพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. อายุ พบว่า คนในชุมชนที่อายุต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. อาชีพ พบว่า คนในชุมชนที่อาชีพต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ระดับการศึกษา พบว่า คนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

5. รายได้ พบว่า คนในชุมชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

6. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามผลการรับรู้ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของคนในชุมชน มีความแตกต่างกันตาม เพศ อายุ และอาชีพ สอดคล้องกับ สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนดังนี้ คือ บทปัจจัยภายใน คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการของแรงขับ คุณค่า ความสนใจ ช่วงอายุ และสังคมภายนอก คือ ความยึดมั่น ความเชื่อถือ คำแนะนำ คำสอน ที่ได้รับกันต่อๆ มา มีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ที่บุคคลมีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ภาวะแวดล้อมต่างๆ มีความแตกต่างกัน ส่วนในเรื่องของ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่ทำให้การรับรู้แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากกิจกรรมบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไม่มีความชัดเจนที่เพียงพอในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงาน อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และการเข้าถึงคนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้เข้าใจและมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง จึงทำให้การรับรู้ในหัวข้อดังกล่าวไม่แตกต่างกัน เพราะตามหลักทฤษฎีที่ วราลี วิริยานันตะ (2547) ได้กล่าวถึงว่า การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้ปัจเจกบุคคลมีความแตกต่างกัน ไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกันกับบุคคลอื่นที่เดียวเพราะเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งรับรู้ก็จะประมวลสิ่งรับรู้นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง

ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความคาดหวังของคนในชุมชนต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1. เพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

2. อายุ พบว่า คนในชุมชนที่อายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. อาชีพ พบว่า คนในชุมชนที่อาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

4. ระดับการศึกษา พบว่า คนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. รายได้ พบว่า คนในชุมชนที่รายได้ต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. สถานภาพชุมชน พบว่า คนในชุมชนที่มีสถานภาพชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ไม่แตกต่างกัน

7. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน พบว่า คนในชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อย่างไรก็ตาม ผลความคาดหวังต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลักษณะส่วนบุคคลของคนในชุมชน มีความแตกต่างกันตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่ง อริยา คูหา (2546) ได้กล่าวว่า เมื่อเติบโตขึ้นในช่วงอายุหนึ่งที่มีความต้องการ ความรู้สึกเป็นของตัวเอง หรือเมื่อมีวุฒิภาวะเจริญเติบโตขึ้นในทางความคิด ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายให้กับตัวเองเพื่อต้องการให้เกิดความสำเร็จ และในการเดินทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ทุกคนก็จะต้องมีความคาดหวังให้กับความสำเร็จนั้น โดยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความคาดหวัง ไม่แตกต่างกัน คือ เพศ อาชีพ และสถานภาพชุมชน เนื่องจากคนชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ จึงมีความคาดหวังกับบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สกาวเดือน ปธนสมิทธิ์ (2540) ความคาดหวังเป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วแสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรส่งเสริมการบริการวิชาการต่างๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการพัฒนาชุมชน เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ เป็นต้น อีกทั้งควรส่งเสริมการบริการวิชาการให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร เป็นต้น โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในโครงการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในเรื่องความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม และเป็นการเพิ่มการพัฒนาให้คนในชุมชนมีการดำเนินชีวิตและอาชีพอย่างมีคุณภาพมากขึ้น โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรจัดให้มีการอบรมหลักสูตรระยะยาว เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม เป็นต้น และจัดในช่วงเวลาที่คนในชุมชนว่างจากการประกอบอาชีพหลัก โดยเน้นการสร้างงาน สร้างอาชีพและการอบรมที่ช่วยให้คนในชุมชนสามารถต่อยอดทางความคิดและทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งยังสามารถยกระดับในการพึ่งพาตนเองได้

3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชนในหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็น คู่มือทางการเกษตร วิทยุทัศน์ ซีดี เทปเสียง ตำราชาวบ้าน โทรทัศน์ วารสาร นิตยสาร หรือแม้แต่เสียงตามสายวิทยุชุมชน ซึ่งมีอิทธิพลกับคนในชุมชนมาก ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางการเกษตรและการบริการวิชาการสู่ชุมชนได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรศึกษาปัญหาท้องถิ่นทางการเกษตร เช่น ปัญหาดินโรครพืช เป็นต้น และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาปัญหาที่ค้นพบดังกล่าวอย่างจริงจังเพื่อให้ตรงกับความต้องการของคนในชุมชน โดยผลักดันให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาตามความคาดหวังของคนชุมชนได้อย่างเต็มศักยภาพ

5. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรส่งเสริมให้มีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาต่อยอดร่วมกับสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้งานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในท้องถิ่นร่วมกัน เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และชุมชน

ท้องถิ่น ในการจัดทำแผนงานร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขับเคลื่อนองค์ความรู้ที่เหมาะสมแก่ชุมชน อันจะนำไปสู่การเสริมพลังองค์กรชุมชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาเรื่องการรับรู้และความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งนี้เป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินการพัฒนา กิจกรรมการบริการวิชาการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและทำการวิจัยในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ควรทำการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน โดยการจัดเวทีชุมชนระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้กิจกรรมบริการวิชาการที่ตรงกับความต้องการของชุมชน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมพัฒนาชุมชน. 2545. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

กวี รักษ์ชน. 2545. การบริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กัญญา กำศิริพิมาน. 2549. การบริการวิชาการของภาควิชาอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชุมชน. รายงานการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กัญญาภัค สำราญใจ. 2542. บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการพัฒนาชนบทในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541. มหาวิทยาลัยที่ทางแยก. กรุงเทพมหานคร: บริษัทชลเชสมิเดีย จำกัด

เกษม สุวรรณกุล. 2530. มหาวิทยาลัยไทยกับการพัฒนา. รายงานการสัมมนาเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในอนาคต ม.ป.ท.

ขนิษฐา จิตต์ประกอบ. 2541. บทบาทของรัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไข่มุก อุทยาวลี. 2550. “บทบาทมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อสังคมท้องถิ่นภาคใต้ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมรอบสี่ทศวรรษ (พ.ศ.2510-พ.ศ.2550)”. วาสารชุมชน 28 (2) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

งานแผนงานกองธุรการ กำแพงแสน. 2551. แผนปฏิบัติงาน 4 ปี พ.ศ. 2552-2555 (Online).

<http://plan.psd.ku.ac.th>. 2 กันยายน 2552.

- จรรยา พุดยาภรณ์. 2552. บทบาทมหาวิทยาลัยต่อสังคม (Online).
<http://boybdream.com/manager-news>. 6 สิงหาคม 2552.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. 2533. การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จามะรี เชียงทอง. 2549. สังคมวิทยาการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง.
- จำรอง เงินดี. 2550. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตจำนง กิติเกียรติ. 2532. การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- จური สายจันเจียม. 2550. บทบาทของมหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มีต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540. รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี 2540. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมพู่ โกดิรัมย์ย์. 2550. รอยต่อความทันสมัยและการพัฒนากับบทบาทอุดมศึกษาต่อสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ทรูทิจ. วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2550.
- ชัยวัฒน์ เอื้อประเสริฐ. 2549. บทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์กรธุรกิจและองค์กรการกุศลในจังหวัดอุดรดิษฐ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- ชาติชาย ณ เชียงใหม่. 2549. บทบาทมหาวิทยาลัยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมท้องถิ่น (Online).
<http://www.thaitopic.net/data/views>. 8 สิงหาคม 2552.

ณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล. 2545. บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวัง
มลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมในอำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์, นิมนต์ ศรีจาดและชาติ นนทศักดิ์. 2541. การบริการวิชาการแก่สังคม
กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ Indiana University
Kokomo. วารสารวิชาการ.

ชนชาติ นาวิรัตน์วิทยา. 2549. การรับรู้และความคาดหวังของ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัด ชลบุรีที่มีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการพัฒนาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ธวัช สุทธิกุลสมบัติ. 2537. บทบาทในการพัฒนาชนบทของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัย อีสาน
ใต้. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

นพมาศ ชีรเวทิน. 2543. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นันทพจน์ คงสาคร. 2538. บทบาทการพัฒนาชนบทของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร อาชีวะและ
เทคนิคศึกษา, สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

นาดยา ทองเย็น. 2549. บทบาทวิทยาลัยการอาชีพต่อการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาวิทยาลัยอาชีพ
พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
การเมืองและการบริหารจัดการ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บัณฑิต เมลจิตร์. การรับรู้และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในงานสาธารณสุขมูลฐาน อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. การค้นคว้าแบบอิสระ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บัณฑิต วินิจชัยกุล. 2542. การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.

ประพิศ โบราณ. 2547. ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. ศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประกฤษสร กาญจนประกร 2549. การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปริญญา โพธิ. 2544. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 12 สิงหาคม 2552.

พระจันทา พันธุ์ไชย. 2550. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พัทยา สายหู. 2544. ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกสังคม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์.

พิบูล ทีปะपाल. 2550. พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรรการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. 2552. **ทศวรรษที่ 3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน.**

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. 2548. **ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม** (Online). <http://kps.ku.ac.th/newkps>. 6 พฤศจิกายน 2553.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2552. **ศูนย์บริการวิชาการ** (Online). <http://home.kku.ac.th/uac/home.php>. 6 พฤศจิกายน 2553

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. **สำนักบริการวิชาการ** (Online). <http://www.uniserv.cmu.ac.th/>. 6 พฤศจิกายน 2553.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2552. **หน่วยการบริการชุมชน** (Online). <http://www.psu.ac.th/universityservices>. 6 พฤศจิกายน 2553.

มานพ อุบลทิพย์. 2549. **การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทขององค์การ บริหาร ส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, มหาวิทยาลัยบูรพา.**

ยงยศ ชื่อสัตย์คมสัน. 2544. **ทัศนคติของกรรมการชุมชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนในการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาบ้าในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต, สาขา อาชญวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.**

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2543. **การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรมการพัฒนาชุมชน. กระทรวงมหาดไทย.**

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2548. **การประเมินผลโครงการ:แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- ระวีวรรณ เดิมศิริกุล. 2537. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัคร สาธารณสุข ตามการประเมินของตนเองและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรัฐ ในการ ดำเนินงานศูนย์ สาธารณสุขมูลฐานชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนี นพเกตุ. 2539. จิตวิทยาการรับรู้. กรุงเทพมหานคร: ปรกาศพริก.
- รัตติกาล ต้นบุญยืน. 2543. ความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นต่อบทบาททีมงานของพัฒนากร อำเภอ เมืองจันทร์บุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรม (Online). www.royin.go.th. 1 สิงหาคม 2552.
- วราลี วิริยานันตะ. 2547. การรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ในศูนย์สุขภาพชุมชน ภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ พยาบาลชุมชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันแรม สมบูรณ์สาร. 2548. บทบาทของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอในจังหวัดนครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิจิตร ศรีสะอาด. 2537. “ทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้า” เอกสารการ ประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ เรื่องการอุดมศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้า. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2537. จิตวิทยาองค์กรอุตสาหกรรมพัฒนาองค์กรและของวิศวกรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส.เอเชียเพรส จำกัด.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2548. การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.

- วิศาล ศรีมหาวโร. 2543. การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริชญา วรพันธ์. 2540. บทบาทของผู้นำชุมชนชาวเขาต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ราก-แม่เลา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริชัย ไตรสารศิริ. 2535. การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอคลองหลวง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริเพ็ญ เย็นจิต. 2549. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. การบริหารการตลาดยุคตีใหม่. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- สกวเดือน ปธนสมิทธิ์. 2540. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการรื้อปรับระบบองค์การของพนักงานธนาคาร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). 2545. บทบาทมหาวิทยาลัยต่อการพัฒนาชุมชนในประเทศไทย (Online). www.codi.or.th . 7 สิงหาคม 2552.
- สถิต วงศ์สุวรรณค์. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาส์น.
- สมชัย ศิริสมบัติ. 2545. การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลปอู้ “เมืองน้อยอยู่”: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมยศ พันธุ์กสิกร. 2542. การปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาใน
ทัศนะของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลำปาง. ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมโรจน์ เตียงนิจ. 2542. การศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการ
พัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนมงกุฎเมืองราชวิทยาลัย สังกัดกรมสามัญศึกษาระยอง
- สรฤทธ จันสุข. 2549. ความหมายของคำว่าชุมชน (Online). <http://gotoknow.org/blog/>.
4 กันยายน 2552.
- สรวงทิพย์ ภู่อุศณา. 2541. การรับรู้บทบาทที่กำหนด บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง
ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานอนามัย เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์พยาบาล
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. 2545. พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2526. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). สำนักงาน
นโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ.
- สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. 2538. 25 ปี สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและ
ฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2546. จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: เม็ดทราย
เพ็ญดิ่ง.
- สิริอร วิชชาวุธ. 2549. จิตวิทยาองค์การเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุกัญญา เฝียงเอก. 2550. การรับรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแหลม
ฉับจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชาดา ทองสุกผล. 2535. งานบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามการรับรู้ของ
ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้รับผิดชอบโครงการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชาติ วัฒนชัย. 2548. การบริการวิชาการแก่สังคมกับการประกันคุณภาพ. วารสารการประกัน
คุณภาพ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2548, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทิน ประเสริฐสุนทร. 2537. วิเคราะห์โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา:
กรณีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนทร สารวรรณ. 2543. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทาง
การเกษตร. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุนทรี่ ดวงทิพย์และคณะ. 2548. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการวิชาการ
ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. รายงานวิจัยคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุปानी สนธิรัตน์และคณะ. 2545. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- สุพัตรา สุภาพ. 2545. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรพันธ์ สุวรรณศรี. 2541. บทบาทมหาวิทยาลัยสงฆ์ในการสืบทอดและส่งเสริมการศึกษาพุทธ
ศาสนากรณีศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชกุมารวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรัสวดี อินทร์ชัย. 2545. การศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน สำหรับมหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพกับมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรางค์ จันทระอม. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: เจริญรัตน์การพิมพ์.

สุริยา พรหมวาศ. 2550. บทบาทและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เสมา ชั่งทอง. 2551. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เสวี พงศ์พิศ. 2548. การสื่อสารคือการพัฒนา (Online). www.phongphit.com. 1 กันยายน 2552.

หง ชุน. 2549. บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชนบท: กรณีศึกษา อำเภอสรีโสภณ จังหวัดบันทายมีชัย ประเทศกัมพูชา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2544. ความคิดในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในรอบทศวรรษ. งานวิจัยในโครงการการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-อเมริกาว่าด้วยการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ศึกษาและการปฏิรูปอุดมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อริยา กูหา. 2546. แรงจูงใจและอารมณ์. สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อรุณ รักธรรม. 2538. ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะ รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- อารดา พุ่มหิรัญ. 2551. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชุมชนอัสลามคลองกุ่ม และชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารักษ์ วิเศษสิงห์. 2544. บทบาทของครูสภาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำนาจ อนันตชัย. 2533. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อำพล พรอารักษ์สกุล. 2540. บทบาทของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านสิ่งแวดล้อม ศึกษากรณี : คณะกรรมการสุขภาพในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Gove, P.B. 1993. **Webster's Third new International Dictionary of the Englangue, unabridged.** Springfield: mass-Merriam Webster.
- Greenberg, J. and B. R. A. 2003. **Behavior in Organizations. 8th ed.** Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Murry, H.A. 1968. **Exporation in Personality.** New York: Selence Edition, Inc.
- Oxford University. 2007. **The Oxford English Dictionary Second Edition Volume.** Oxford: Oxford University.
- Robbins, S. P. 2003. **Organization Behavior. 10th ed.** Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Schermerhorn, Hunt and Osborn. 1991. **Organizational behavior.** New York: Wiley

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่องการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นรายบุคคล เพราะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

โดยมีระดับของการรับรู้และความคาดหวังดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังมากที่สุดต่อการบริการวิชาการของ มก.กพส.
- 4 หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังมากต่อการให้บริการวิชาการของ มก.กพส.
- 3 หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังปานกลางต่อการให้บริการวิชาการของ มก.กพส.
- 2 หมายถึง มีระดับการรับรู้และความคาดหวังน้อยต่อการให้บริการวิชาการของ มก.กพส.
- 1 หมายถึง **ไม่มีการรับรู้และความคาดหวัง**ต่อการให้บริการวิชาการของ มก.กพส.

ระดับการรับรู้ คือ ระดับความเข้าใจของคนในชุมชนว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีการบริการวิชาการของในด้านต่างๆกับชุมชนอยู่ในระดับใด

ระดับความคาดหวัง คือ ระดับความต้องการหรือความมุ่งหวังของคนในชุมชนเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนในด้านต่างๆว่ามีความต้องการอยู่ในระดับใด

การบริการวิชาการ คือ กิจกรรมเชิงวิชาการที่จัดบริการให้แก่คนในชุมชนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง ส่วนนี้เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ 1.1 ชาย 1.2 หญิง
2. อายุ 2.1 ต่ำกว่า 20 ปี 2.2 21-30 ปี 2.3 31-40 ปี
2.4 41-50 ปี 2.5 51-60 ปี 2.6 มากกว่า 60 ปี
3. อาชีพ 3.1 เกษตรกร 3.2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 3.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
3.4 รับจ้าง 3.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับการศึกษา 4.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น (หรือเทียบเท่า)
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.(หรือเทียบเท่า)
4.4 อนุปริญญา, ปวศ. (หรือเทียบเท่า)
4.5 ปริญญาตรี
4.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน 5.1 น้อยกว่า 5,000 บาท 5.2 5,000-10,000 บาท
5.3 10,001-15,000 บาท 5.4 15,001-20,000 บาท
5.5 20,001-25,000 บาท 5.6 มากกว่า 25,001 บาท
6. สถานภาพในชุมชน 6.1 กำนัน 6.2 ผู้ใหญ่บ้าน
6.3 ประชาชนทั่วไป 6.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
7.1 น้อยกว่า 1 ปี 7.2 ตั้งแต่ 1 ปี – 3 ปี 7.3 ตั้งแต่ 3 ปี – 6 ปี
7.4 ตั้งแต่ 6 ปี – 9 ปี 7.5 มากกว่า 9 ปี

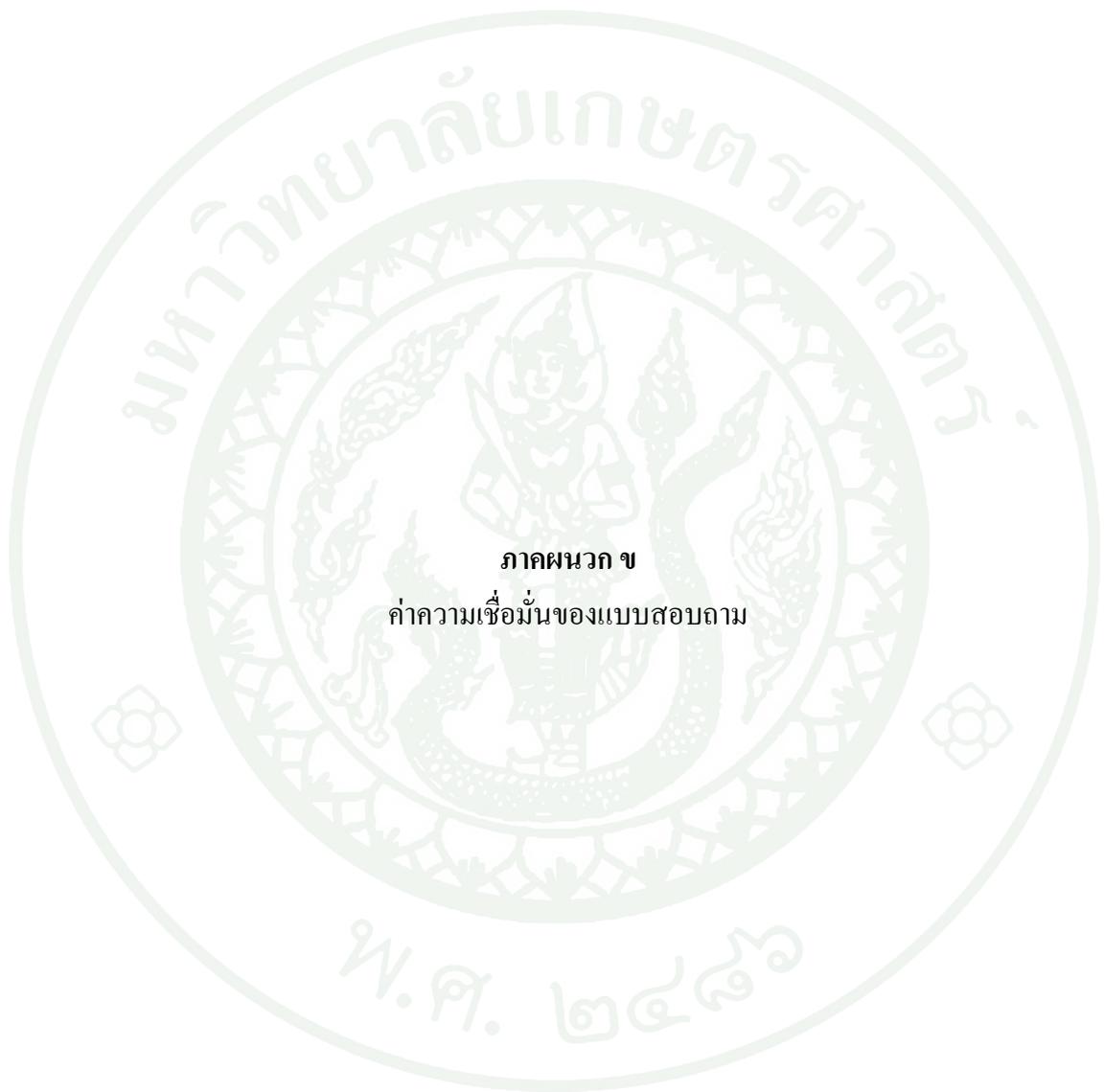
ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มีต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้และระดับความคาดหวังตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	บทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	ระดับการรับรู้					ระดับความคาดหวัง					
		ไม่รับรู้	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่คาดหวัง	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
1.	ด้านการเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาชุมชน											
1.1	การบริการวิชาการในการเป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร เช่น ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว สถาบันสุวรรณจากกลกิจ											
1.2	การบริการวิชาการในการเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้กับคนในชุมชน เช่น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและศูนย์สาธิตการผลิตโคเนื้อครบวงจร											
1.3	การบริการวิชาการในการเป็นที่ปรึกษาในโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์											
1.4	การบริการวิชาการ ในการตอบปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ											
1.5	การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการส่งผลผลิตเข้าสู่ตลาดส่งออก											
1.6	การบริการวิชาการ ในการลงพื้นที่ของนักวิชาการเพื่อให้ข้อมูลทางการเกษตรกับเกษตรกรและผู้สนใจ เช่น ทีมหมอมู ทีมหมอสัตว์ปีก การสำรวจแปลงหน่อไม้ ฝรั่ง การสำรวจการเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น											
1.7	การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งพืชและสัตว์											
1.8	การบริการวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร											
1.9	การบริการวิชาการในการให้ความรู้เรื่องการจัดการในฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์											
1.10	การบริการแปลงทดลองทางการเกษตร ฝ้ายปฏิบัติการและเรือนปลูกพืชทดลอง											

ข้อ	บทบาทการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	ระดับการรับรู้					ระดับความคาดหวัง					
		ไม่ รับรู้	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ไม่ คาด หวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
2.	ด้านการอบรมหลักสูตรระยะสั้น											
2.1	การบริหารวิชาการในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่น การเลี้ยงแพะเนื้อ การอบรมการผสมเทียม											
2.2	การบริหารวิชาการในการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในงานเกษตรกำแพงแสน ระหว่างวันที่ 3 – 10 ธันวาคม ของทุกปี											
2.3	การบริหารวิชาการในการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้อย่างมีคุณภาพ											
2.4	การบริหารวิชาการในการอบรมเรื่องการควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์											
2.5	การบริหารวิชาการในการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตเพื่อความปลอดภัย											
2.6	การบริหารวิชาการในการอบรมวิธีดูแลสัตว์ในฟาร์ม ให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น											
2.7	การบริหารวิชาการในการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตทางสัตว์ เช่นการแปรรูปนมแพะ การแปรรูปเนื้อโค สุกร											
2.8	การบริหารวิชาการในการอบรมเรื่องการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือทางการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องมือในโรงงานการผลิต											
2.9	การบริหารวิชาการในการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์											
2.10	การบริหารวิชาการในการอบรมโครงการโรงเรียนนุตรเกษตรกร											

ข้อ	บทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	ระดับการรับรู้					ระดับความคาดหวัง					
		ไม่ รับรู้	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ไม่ คาด หวัง	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
3.	ด้านการประชาสัมพันธ์ความรู้และนำ เทคโนโลยีสู่ชุมชน											
3.1	การบริการวิชาการในการจัดทำหนังสือ คู่มือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร											
3.2	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาการทางโทรทัศน์											
3.3	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ วิชาการทางสถานีวิทยุ มก.											
3.4	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ วิชาการทางการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต											
3.5	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วัสดุ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทปเสียง ตำรา ชาวบ้าน											
3.6	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ วิชาการผ่านห้องสมุด โดยการให้ยืม หนังสือ											
3.7	การบริการวิชาการในการจัดเวทีชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนใน ชุมชน											
3.8	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ความรู้ ผ่านหนังสือพิมพ์ เช่นหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก คอลัมน์ท่องเที่ยวโลกเกษตร											
3.9	การบริการวิชาการในการเผยแพร่ วัสดุ ทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ เช่น เทคนิคและ ขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด การ จัดการฟาร์มแพะให้นม การเพาะ เห็ดหอมในถุงพลาสติก เป็นต้น											

ตารางผนวกที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การรับรู้และความคาดหวังของคนในชุมชนที่มี
ต่อบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

N0	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha If Item Deleted
B 1.1	109.5667	365.082	.504	.974
B 1.2	109.4333	363.151	.518	.974
B 1.3	109.3000	366.010	.447	.975
B 1.4	109.4333	368.806	.340	.975
B 1.5	109.5333	357.223	.727	.974
B 1.6	109.5667	364.323	.651	.974
B 1.7	109.4667	367.706	.676	.974
B 1.8	109.5333	363.154	.735	.974
B 1.9	109.4000	359.559	.788	.973
B 1.10	109.3667	361.551	.735	.974
B 2.1	109.4667	359.292	.741	.974
B 2.2	109.3333	374.713	.111	.976
B 2.3	109.4000	360.248	.757	.973
B 2.4	109.3333	357.264	.708	.974
B 2.5	109.6667	357.471	.829	.973
B 2.6	109.5333	357.637	.764	.973
B 2.7	109.4667	359.223	.813	.973
B 2.8	109.5667	360.530	.687	.974
B 2.9	109.3333	364.092	.655	.974
B 2.10	109.6333	354.516	.741	.974

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

N0	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha If Item Deleted
B 3.1	109.4333	365.978	.537	.974
B 3.2	109.6000	360.317	.632	.974
B 3.3	109.7000	354.148	.738	.974
B 3.4	109.5333	369.982	.457	.974
B 3.5	109.6667	365.885	.593	.974
B 3.6	109.6333	359.275	.659	.974
B 3.7	109.7000	352.424	.838	.973
B 3.8	109.5333	357.706	.824	.973
B 3.9	109.6333	358.033	.821	.973
B 4.1	109.5667	355.220	.838	.973
B 4.2	109.4000	353.972	.825	.973
B 4.3	109.4000	351.421	.865	.973
B 4.4	109.4000	354.593	.757	.973
B 4.5	109.4667	351.844	.857	.973
B 4.6	109.4000	352.524	.877	.973
B 4.7	109.4000	350.593	.848	.973
B 4.8	109.3333	353.609	.838	.973
B 4.9	109.4667	355.982	.678	.974
B 4.10	109.3333	351.540	.778	.973

Alpha = .974

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาววิศรา ร่มโพธิ์ทอง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	7 สิงหาคม 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (อังกฤษธุรกิจ) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน